

No. 4008

BIBLIOTECA PENTRU TOȚI

1995
11

ANTON PANN

CULEGERE DE PROVERBE

SAU

45573 C

POVESTEA VORBII

nr 1136

De prin lume adunate
Și iarăși la lume date.

ȘCOALA SUPERIOARĂ DE CONCERT
PENTRU BALETI DIN ARAD.

516072

BIBLIOTECA MARE
— CLUJ —
BUCUREȘTI
Edit. Libr. „Universala”, Alcalay & Co.
Calea Victoriei 27.

1-48

BIBLIOTECA PENTRU TOȚI
este cea mai fecundă și înălțătoare școală

ȘCOALA SUP. DE COMERT
PENTRU BĂIEȚI DIN ARAD.

BIBLIOTECA ELEVILOR.

No. ~~939~~

PREFATĂ

Anton Pann (1794—1854) român de origine prin tatăl său, s'a născut în Bulgaria. Pe la 1806 izbucnind războiul ruso-turc, familia lui se duse în Basarabia, căutând o soartă mai bună sub stăpânirea Rușilor, dar, după ce doi frați ai lui, luați în armata rusească, pieriră în luptă, fugi cu mamă-sa în România și ajunseră în București.

Acî Pann intră dascăl la biserica Olteni, apoi cântăreț la o altă biserică și în acelaș timp urmă și la școala de cântări și la tipografia lui Petru Efesiu, vestit profesor de muzică bisericească în București. Pe vremea aceasta se numiă Pantaleon. Mai târziu deveni director al acestei tipografii și se ocupă cu naționalizarea cântărilor eclesiastice și cu răspândirea artei muzicale în țară.

După ce funcționă ca dascăl domnesc la seminarul din Râmnicu-Vâlci, avu mai multe aventuri romantice, pe cari le povestește Teodorescu G. Dem. în biografia poetului popular, (Buc. 1893); apoi se reîntoarse în București, unde fu numit profesor de muzică vocală al școalelor naționale, fiind și cântăreț pe la biserici. La 1842 i se dete

însărcinarea de profesor de muzică la seminarul din Capitală și se ocupă foarte mult cu această îndatorire nouă, dând la lumină o interesantă lucrare „Basul teoretic și practic al muzicii bisericești sau gramatica melodică”, scris în formă catihetică pentru uzul școalelor.

Pentru că scria mult și voia să-și răspândească mai cu înlesnire lucrările, fundă o tipografie, în care se tipărește în curs de vre-o zece ani o sumă de opere, atât ale lui, cât și ale altora.

Murî de tifos și fu înmormântat în curtea bisericii Lucaci.

Scrierile sale, începând cu Axionul din 1819 și cu Cântările de stea din 1821, sunt foarte numeroase și se urmează regulat aproape în tot anul.

Dela 1821 el scoate calendare, unsprezece ani aproape de-a rândul; traduce din grecește „Noul Erotocrit” și „Christoitie sau școala moralului”; tipărește opere bisericești sau de muzică orientală pentru trebuința cântăreților de pe la biserici și a elevilor din seminar, ca „Noul doxastar”, „Irmologhion”, „Rânduiala Sfintei Leturghii”, ș. a.

Toate acestea — și alte lucrări și prelucrări de mai puțină importanță — deși au adus un real serviciu, atât cititorilor în genere, cât și în special elevilor, de cari vorbește cu mult drag în testamentul său în versuri, nu formează titlul de glorie al lui Anton Pann.

Afară de „Căntecele de stea”, apărute în nenumărate edițiuni, lucrările de căpetenie ale lui Pann sunt: „Fabule” — „O șezătoare la țară” — „Năzdrăvăniile lui Nastratin-Hogea” — „Povestea vorbei”.

Subiectele fabulelor lui sunt sau originale sau poporane. Unele sunt foarte importante prin istoria lor. Astfel „Șoarecele” — căpitan peste toată

gloata — care merge tocmai la Soare să caute soție și, după multe peripeții, se convinge că tot neamul șoricesc este mai puternic decât lumea întreagă, această fabulă se găsește tocmai în colecțiunea indiană „Panciantantra” și de acolo, prin migrațiune, a trecut la mai toate popoarele Asiei și Europei. Stilul este simplu și uneori cu expresii glumețe potrivite. Versurile apar cu aceleași greșeli de ritm ca și cele populare. Morala, uneori prea lungă, e în genul poporului, care obicinuește să povestească cu toate detaliile.

„O șezătoare la țară sau călătoria lui Moș-Albu” e o adevărată epopee comică, în care se oglindește întreaga viață a țăranului, cu obiceiuri, cu credințe, cu povești, cu cântece, cu ghicitori. Moș-Albu povestește singur, cum a plecat din București la drum. Apucându-l noaptea și rătăcindu-se, a căzut într-o groapă, unde a stat până dimineata, când au trecut niște săteni, l-au auzit și l-au scos. A mai mers câțva și iar l-a apucat noaptea. La deșteptare, văzând lumină la o casă, a nimerit la un cimpoier. De aci urmează o sumă de întâmplări glumețe, povestiri cu glume destul de vulgare, până când vedem că Moș-Albu asistă fără voie la o șezătoare, la care iau parte fete și flăcăi, Moș-Neagu, popa cu arendașul, un grec, a cărui pronunțare o reproduce întocmai autorul. Toți spun diferite ghicitori, povești, cântece. În această parte de „culegere” stă meritul scrierii. Vom citi dintre povești „Trei gheboși”, foarte lungă, dar desvoltată de Pann într-un chip interesant. Dintre anecdote, vom aminti pe cea cu femeia îndărătnică, din care a rămas proverbul: „ba e tunsă, ba e rasă”. La urmă, bietul Moș-Albu fu descoperit, luat drept un făcător de rele și dus la închisoare. Pann fătăduște că în a

treia broșură va spune ce i s'a întâmplat de acolo înainte, dar acea broșură nu s'a tipărit niciodată.

Sub titlul de „Năstrăvăniile lui Nastratin-Hogea” ni se povestesc în versuri o sumă de znoave cari circulă prin literaturile diferitelor popoare, atribuite acî unui personagiu, acî altuia. El le pune toate pe seama lui Nasreddin (Nastratin) care a fost un învățat pe vremea lui Tamerlan, dăr a căpătat în gura poporului caracterul bufon.

„Povestea vorbei” e o adunare de proverbe, făcută însă într'un mod particular. Diferitele proverbe sunt adunate în capitole, după ideia principala la care se rapoartă: despre cusururi, despre sgărčenje, etc. și după fiecare grupă urmează o anecdotă în legături cu ideia principală și în ea sunt întrebuințate multe proverbe. Vom cită ca exemplu anecdota ce urmează după capitolul „Făgădueli și daruri”, cuprinzând lungi dialoguri între un sultan și un pescar, între pescar și soția sa, etc., în cari figurează proverbe. Sistemul acesta are marele merit că, punând proverbele în vorbire, ne arată adevăratul sens și modul cum se întrebuințează.

Două sunt punctele de vedere, din cari trebuie să judecăm activitatea lui Anton Pann: cultural și folkloristic.

După cum Heliade a răspândit gustul de citire în pătura ridicată a societății românești și a produs o mișcare intelectuală îndemnând pe toată lumea să se instruească și să scrie, tot astfel Anton Pann, luând idei ale poporului sau dând idei analoage, vorbind în limba curat românească, fără a se fi influențat de pedantismul

ce începuse a se introduce în vremea sa, captivează populațiunea săracă din capitală și din provincii și necesitatea de a citi spre a pricepe cărțile lui Pann, silește pe nenumărați băieți de prin prăvălii și de prin mahalale să petreacă orele libere descifrând buchile — mai târziu literale — din tipăriturile acestui scriitor. Sinceritatea și naturalul expresiunii sale, ușurința versurilor, au făcut pe cititorii săi să creadă că le dă ceva din al lor, că le scrie un amic sau că scriu ei înșiși. De aceea au avut mult efect satire ca „Indreptătorul bețivilor” — „Cântătorul beției” — „Triumful beției” ș. a.

Generațiunea boierească de pe la 1835—45 primă și ea cu încetul influența lui Pann și culegerea de poezii „Spitalul amorului”, apoi „Memoriul focului mare dela 1847” ș. a., deveniră cărțile ei favorite.

Noua și repede prefacere în viața noastră, în cultura și modul de a gândi, neapărat a dat la o parte pe Pann, l-a dat uitării. Acum însă trebuie să căutăm broșurile lui prăfuite, pentru că sunt importante din al doilea punct de vedere, în ele găsim comori ale spiritului poporan, găsim lucrarea enormă a unui folklorist român, care a făcut pentru alte ramuri ale literaturii poporane, ceea ce a făcut Alecsandri pentru poezie.

Despre „Povestea Vorbii” Alecsandri zice într'o scrisoare către d. I. Negruzzi¹⁾:

„Povestea vorbii e un monument național, o carte prețioasă pe care fiecare din noi trebuie s'o avem în bibliotecă și pe care adeseori vom

1) Vezi «Convorbiri Literare» No 5 din 1895, pag. 423.

avea nevoie a o consultă. In ea întâlnim spiritul și înțelepciunea românului, două ființe cu care mulți din autorii noștri n'au făcut cunoștință".

Reproducerea acestei opere în „Biblioteca pentru toți” se face întocmai după cea publicată de însuși Anton Pann în tipografia sa; acea ediție se compunea din trei volume iar nu dintr'unul singur,—căci s'a mai publicat cu litere noui „Povestea vorbei”, dar necomplectă, numai într'un volum. Aceste trei volume vor apare pe rând în Biblioteca de față. Incetul cu incetul vom retipări cât mai multe din operile lui Anton Pann, incredințați că ne facem o pioasă datorie publicând aceste frumoase lucrări românești întocmai așa cum le-a scris autorul.

PROVERBURI

ADICA

ZICALE SAU POVESTEA VORBII

DESPRE CUSURURI SAU URACIUNI.

Aideți să vorbim de geabă
Că tot n'avem nici o treabă.—Fiindcă
Gura nu cere chirie,
Poate vorbi orice fie.—De multe ori însă
Vorba, din vorbă în vorbă,
Au ajuns și la cociorbă (vătrai de lemn).
Și-atunci vine Proverbul,
Vorba pe unde a ieșit
Mai bine să fii tușit.—De aceea
Când vrei să vorbești, la gură
Să ribi lacăt și măsură.—Adică:
Vezi Jarna din ochiul tău
Și nu vorbi p'altu de rău.—Spre pildă:
Când vei vorbi de mucos
Nici tu să fii urduros.
Că nu e mai urât când cineva
Face pe frumos, că e ponevos,
Și pe cel urât că e aurit.—Altul iar
Trânțește cuvântul tronc,
Ca cloșca când face clonc.
Și se pomenește vorbind,
Frumoasă noră dobândiși
Dar se uită cam pieziși.—Și că,
După ce e neagră, o cheamă și Neagră;
După ce e mută, apoi e și slută.—Sau,
Urât meșter a croit-o.
Rău ciocan a ciocănit-o.—Sau,

Bun ciocan te-a ciocănit,
 Că frumos te-a potrivit.—Și
 Urât tată a avut,
 Să-i semene l-a făcut.—Sau
 Fă-mă tată ca să-ți seamăn.
 Ca frate cu frate geamăn. Dar însă
 A semănat castraveți
 Și au răsărit scaieți.—Sau că,
 Tata aveà armăsar,
 Dar el a eșit măgar.—Și așa,
 Cu vorbe îmbolditoare,
 Il atinge unde-l doare.—De aceia niciodată,
 Chelului despre chelie
 Să nu-i spui vreo istorie.—Și,
 Cu pleșuvul când vorbești
 Tigvă să nu pomenesti.—Și nici,
 Să nu râzi de măgar cumva,
 Că poate-l încaleci cândva.—Totdeauna,
 Gura care e 'mputită,
 Altui e nesuferită.—Și în scurt,
 Noi râdem de unul, doi,
 Și patruzeci râd de noi.—Pentru că
 Nu este răsursă să n'aibă cusur.

POVEȘTEA VORBII.

Primăvara 'ntâia oară rozele când înfloresc
 C'un fir merse la 'mpăratul grădinaru 'mpărătesc,
 Care cu plăcere multă 'n mâna sa cum l-a luat
 Tot d'odată fără veste la un deget l-a 'nșepat,
 Și întâia sa plăcere ce asupra-i o aveà
 I s'a 'ntors în supărare, cu acel gust n'o priveà;
 Cum și către grădinarul zise: — Iată un cusur
 Care n'ar fi cu cuviință ca să-l aibă un răsurs;
 Tu cam te pricepi la multe măestrii grădinărești,
 Și-astă roză ghimpi să n'aibă n'ai puteà s'o altoiești?

— Ba, să poate împărate, grădinarul a răspuns.
Și grădinăria are câte un secret ascuns.

— Nu știi, împăratul zise, asta este treaba ta,
Fă-l ca să-i lipsească ghimpii și un dar vei căpăta.
Grădinarul dar se duse, puse îndată altoi,

Să se prinză și să crească îndestul se nevoi.

În sfârșit el cu secretu-i a văzut c'a izbutit
Și mergând la împăratul duce un fir înflorit,
Care în mâna sa luându-l foarte bine i-a părut,
C'a putul să-l altoiască, după cum a fost cerut,
Dar la nas când îl duse zise către grădinar:

— Ce fel? Acum văz că n'are cel mai mic miros
[măcar?

Grădinarul îi răspunse: — Împărate, să trăești,
Orice lucru firea-și schimbă când vei stă să-l al-
[toești,

Și nimic iar nu se poate ca să n'aibă vr'un cusur,
Arbori, plante, flori și oameni, astfel și acest răsur,
Care or ca întâi să înghimpe și să fie cu miros,
Or nici un miros să n'aibă și să fie ne-ghimpos.

Fiecare poartă câte un răvaș în spate.

Pe al altuia îl vede și pe al său nu-l vede.

Fiecare se ține mai cuminte decât altul.

Fiecăruia i se pare că copilul său e mai fru-
[mos, d'ar fi cât de uricios.—Și

Ce e frumos, poartă și ponos.

Fiecare trage spuza pe turta lui.

Lesne-a judecă pe altul. — Că

Nu te pricepi să împarți un pai la doi boi.—Și că
Cu ce dascăl locuiește

Așa carte alcătuiește.—Așa e lumea asta:

Râde om de om și dracu de toți.

Dracul râde de porumbe negre și pe el nu se
[vede.

Gura lumii numai pământul o astupă.

Fiecare se leagă unde îl doare.

POVESTEA VORBII.

Spun c'a fost odată un crai oarecare,
Ce aveã din fire un nas foarte mare;
El își vedea bine cusurul ce are.
Dar tot credeã cum-cã poate i se pare.
Supușii și alții, pe cari întrebese,
Cã îi șade bine îl încredințase.
Căci cine îndrăznește la unul mai mare
Să-i spuie pe față cusurul ce-l are?
Tot pe acea vreme și 'n acea cetate
Erã și-o cocoană gheboasă în spate,
Ce o amăgise lingăii să crează
Că ea e în lume cea mai dintâi rază,
Cu poezii, versuri o încoronase
Și-a se ținea zână o înfumurase.
Aceasta se duse la craiul odată
Cu alt oarecine având judecată
Și văzând că craiul hatâr ei nu-i face
Să vorbească 'n parte-i după cum îi place,
Prerupând cuvântul zise cu mirare:
— Va-a-ai de mine ce mai nas ai mare!
Pe craiul cu astă vorbă îl împunse,
Dar deocamdată nimic nu răspunse.
Ea însă părăndu-i că nu auzise
Intre alte vorbe iară îi mai zise.
Craiul și aceasta o înghiți cu noduri
Ea nu încetã însă de a-i dà iar bolduri,
Și mai zise iarăși: — Ce ciudat îmi pare!
N'am mai văzut încă astfel de nas mare.
Se înăspri Craiul și zise: — Cocoană!
Știi că ești cu totul ciudată persoană!
Ce îmi tot spui mie că-mi e nasul mare,
Și nu-ți vezi de cocoasa ce-o porți în spinare?
Cusurul cel mare nu ți-l simți din spate
Și judeci pe-al altui, el ți-e greutate.
Plecând ea să meargă și ieșind în tindă,

Zice craiul iară, privind în oglindă:
 — Nu a fost minciună ce a zis neștine
 Că greu se cunoaște cinevâ pe sine!

DESPRE PEDANȚI SAU COPILAROȘI

Pomul se cunoaște din roadă
 Și omul din mintea neroadă. — Că el,
 Nici în cap ce nu-ți pochește
 A vorbi se pomeneste. — Și trânteste vorba,
 Hodoronc, tronc ca o roată
 Dela o moară stricată. — Și
 Tot înșiră la gogoși
 Spuind despre moși păroși. — Și
 Vorbește neisprăvite,
 La înșiră-te mărgărite. — Adică:
 Să ni se arate va
 Că ar fi știind ceva. — Dar se cunoaște
 Omul prost din vorbuliță
 Și nuca din ușurință. — Pentru că,
 Judecata-i e oloagă
 Că-i lipsește 'n cap o doagă.
 Om în trup destul de mare
 Și minte de copil are.
 Și vorbe să îndruge
 Parcă tot la față sugă.
 Știe ca calul prost
 Să ia hamul de rost.
 E bătut la cap
 Tocmai ca un țap. *la teastocok*
 Știe sfătuirii să dea
 Cât știe și baba mea.
 Ar vreă să facă și el
 Dar nu știe în ce fel.
 Și el roști de să plăti. — Povestea ălufa:
 Zile înșirate, fire încurcate,
 Pânză rău țesută, și vreme pierdută.

S'o lovì, nu s'o lovì,
 Na-ți-o frântă că ți-am dres-o.
 Unde chiorăște și unde lovește.
 Cei copilăros toldeauna
 Gândește în minlea-i adâncă,
 Numai el pâine mănâncă,
 Și alții mănâncă paie,
 Ca vitele din copaie. — Dar însă
 Vorba în colțuri și rotundă
 Fără cercuri se înfundă.

POVESTEA VORBII.

Doi precupeți lineri se 'ntovărășiră
 Și după negoțu-și prin țară ieșiră.
 Colindând prin sale în lungă lor cale
 Odată 'userară la un sat pe-o vale
 Și să mâie noaptea au tras împreună
 La o casă care le-au părut mai bună:
 Unde 'n bătătură le ieși 'nainte
 Un bătrân de treabă și foarte de cinste.
 Ii priimi bine, îi băgă în casă,
 Și ei îi cerură întâi și 'ntai masă,
 Zicându-i: Tătuță! suntem flămânzi tare,
 Fă bine 'ngrijește de ceva mâncare.
 Bătrânul le zise: — Sedeți, fiți în pace,
 Că despre mâncare om face ce-om face.
 Până când dar masa moșul să le puie,
 De vreo veste nouă întrebă să-i spuie.
 Vorbind una alta cu loți împreună,
 Ca și unii alții cândvă când s'adună.
 Eșind din ei unul afară la treabă
 Moșul găsind vreme pe celalt întrebă,
 Zicându-i: — Jupâne! voi frați sunteți poate
 Că vă văz bine sămănând la toate?
 Tovarășu-i zise, cu scârba într'însul:
 — Ași n'ași mai vrea frate să am și ca dânsul.

Că atât doar are, chip și trup ca omul,
Dar poți să-i dai paie ca și la tot boul.
Vorbind ei sosește cel ieșit afară
Și îndată vorba între ei schimbară.
Puțin dacă trece și acestlalt iese,
Moșul iarăși care curios fusese,
Asemeni și-acestui face întrebare:
— Jupâne! zicându-i, frați sunteți îmi pare,
Că semănați, uite, la chip cu 'ntregime,
Potriviti întocmai și la înălțime.
Și-acest iar răspunse: — Ai greșală, tată,
Să-mi fie el frate n'ași vrea niciodată,
Că e măgar mare, care nu mai simte,
Să-i pui să mănânce tărâțe nainte.
Auzind bătrânul aceste cuvinte,
Către unul altul nedându-și ei cinste,
Se scoală îndată caulă-o copaie,
Merge și o umple până sus cu paie,
Mai ia încă una, se duce cu dânsa.
Apucă și puse tărâțe într'însa,
Și cu amândouă intrând el în casă
Le puse 'nainte pe pat fără masă.
Ei văzând aceasta îl întreb deodată:
— De ce ne pui astea înainte, tată?
— Pofțiți, el răspunse, că vă dau eu încă,
Boul și măgarul de astea mănâncă.
Iar ei începură 'n ochi să se privească
Și unul de altul fața să-și roșească.
Bătrânul atuncea gura-și întremează,
Și învățătura astfel își urmează
Zicând: — Copii tineri! Rău să nu vă pară,
De această glumă ce-o fac astă seară,
Că cât are omul în lume viață,
Tot mereu învață și nu se învață,
Și voi de aceasta aveți trebuință,
Numai de ați luă-o cu bunăvoință.

Deși nu-s atâta înțelept, cu minte,
 Dar tot pot a zice două, trei cuvinte.
 De sunteți tovarăși ori frați, eu n'am treabă,
 Cum vreți puteți zice la cine vă 'ntreabă.
 Decât, zic, e bine ca omul vreodată
 Pe-alt să nu defaimă, să-i puie vreo pată,
 Și mai mult pe-acela care-l însoțește
 Sau altfel cu dânsu 'mpreună trăiește.
 Că cine-i de treabă cu prost nu se-adună,
 Cinstea cu ocara nu pot fi 'mpreună;
 Cine își defaimă contovărășia
 Iși arată însuși necuvioșia.
 Că fieștecare cu cin' se 'nsoțește
 Ca el prin urmare lumea-l prețuiește.
 A umblă pe sine mai bun să se facă,
 Defăimând pe altul, nu poate să placă.
 Că e o zicală mai de toți vorbită:
 Omul la om trage și vita la vită.
 Atunci luând moșul copăile date
 Le puse 'nainte pâine și bucate,
 Și îi cinși bine după cuviință,
 Făcându-i el astfel greșala să-și simță.
 Cari cât trăiră tot îl pomeniră
 Și aceasta înșiși ei o povestiră.

DESPRE VORBIRE.

Îmbucătura mare să înghiți
 Și vorba mare să nu zici. — Deși
 Îmbucătura cea mare
 Se înghite cu 'necare. — Căci
 Vorbele celor mari sunt ca smochinele de dulci,
 Iar vorbele cele mici sunt ca niște nuci.
 Zice un înțelept:
 Sau taci, sau ză ceva mai bun decât tăcerea!—Și

Dacă vrei să trăiești liniștit, să nu vezi, să nu
Vorba -și are și ea vremea ei [auzi, să taci.
Iar nu să o trântești când vrei.

După proverbul turcesc:

Sioilesem sioz olur, zioilemeesem dert o lur,
De voiu zice vorbă să face, de nu voiu zice veniu
[să face.—Și cum zice Românul:

Limba care este lungă

Dar la coadă-și tot n'ajungă. — Și iarăși:

Sarea-i bună la fiertură,

Insă nu peste măsură. — Că

Unde este vorbă multă,

Acolo e treabă scurtă (puțină). — Totdeauna

Cine are limbuția

E mai rea decât beția. — Unul ca acela

Parcă se pune la cioarbă

Una într'alta tot să soarbă,

Astfel nu-ți dă pas de vorbă.

Până-și găsește să-i zică,

Stăi că nu-ți e gura chioară,

Ține rândul ca la moară.

Aici la râșniță nu e

Care, când o vreă să puie.

N'are cine să-l asculte.—Limbutul

Și el spune îndrugă multe. — Și

Silă de vorbă îmi face.

Tot să troncănească-i place.—Parcă

A mâncat picioare de găină

Și-l tot râcâe la inimă. — Deacea

Săracul n'are nici haină,

Nici la inimă vreo taină.—Totdeauna

Vörbele cele ferite

În piață și în moară is vorbite.

POVESTEA ALUIA'

Într'un oraș oarecare

Ca Bucureștiul de mare,

Unde lumea 'n piață iese
 Și incoaci încolo să țese
 Printre cei ce vând produse
 Și fel de feluri de fructe,
 Unde răsună haznale,
 Trântindu-se pe tablale.
 Unde unii iau, dau, număr,
 Alții încarc braț, mâini, umăr,
 Unde glasuri și rugi multe
 Nu stau să se mai asculte,
 Vorbind orice 'n gura mare
 Altul de ei habar n'are,
 Unde mulți casc, guri degeabă
 Și de sănătăți se 'ntreabă.
 Acî și-eu ca lumea toată
 Intr'o zi umblând prin gloată
 Și-ascultând cum vorbeau unii
 Cu glasuri mari ca nebunii,
 Văzui doi inși, se 'ntâlniră
 Și cu zâmbet se opriră,
 Căciulile își luară
 Și astfel se salutară:
 — Bună ziua, măi ne-avere!
 — Îți mulțămesc, dragă vere.
 — Ce mai faci, cum îți pasă?
 Sunt toți sănătoși p'acasă?
 — Tari, mari, ne-avere ca piatră,
 Mănânc cenușe pe vatră.
 — Dar tu mare dragă vere,
 Ai de mâncare de vere?
 Cum o duci cu sărăcia?
 Ce-ți mai face calicia?
 — Sănătos, voinic sunt vere,
 Și trăesc după putere,
 De sărăcie nu-mi pasă
 Că șade supt-pat acasă,

A ouat și-acum clocește,
D'o vrea Dumnezeu, sporește.
Și de multă datorie
Umblu beat de bucurie.
— Ba ca să zici, măi ne-avere,
Vesel ești, or am părere?
— Dar or nu vezi? Ce pustie!
Tu o să mori în prostie.
Apoi, te uită la față
Și mă 'ntreabă de viață.
— Ba te văz cu fața vie
Și de deochi să nu-ți fie,
Ești la piele ca curcanul
Galben de gras, ca șofranul.
Dar ce mănânci de-ți e bine,
Și ești numai os și vine?
Ce bucată îți priește?
Așa de te 'ngălbenește?
— Și asta mă întrebi încă,
Nu știi omul ce mănâncă?
— Negreșit, nici fân, nici paie,
Nici bea apă din copaie:
Ci mămăligă cu ceapă
Și-un căuș, două cu apă.
— Ba, ba vere, mă cam iartă,
Că nu 'ți-e fasolea fiartă,
Eu am mâncat, ce să chiamă,
Un mezelic de pastramă,
Cu un dumaticat de pâine,
De sunt patru zile mâine,
Și uite pe loc mă dete
La o pustie de sete,
Nu faci tu vr'un fleac de cinste
Ca să-mi ud măcar un dinte?
— Bucuros, cu voie bună,
Dar în buzunar nu sună,

Că croitorul, Ovreiul,
Mi l-a cusut cu temeiu,
S'au spart pân' la săptămâna
Făr' să bag într'inșii mâna.
Punga care n'o am iară,
S'a bolnăvit d'astă vară
Și-a ajuns într'o slăbire
De nu-și poate veni 'n fire.
Și dintr'asta, cum să vede,
Îți spui dreptul de m'ai crede,
De când n'am văzut paraua
I-am uitat cum e turaua.
— Tpiu! la dracu, pentr'o pungă
Ținuși un ceas vorbă lungă
Aci în mijloc de cale;
Nu intrăm coleă în cale?
La acea ospătărie
Unde pe perete scrie:
„Azi bem și mâncăm bucate
Pe parale peșin date
Și mâine fără cârteală
Ospătăm pe cicăleală”.
Astfel, zicând, se 'nbiară
Și-a se ospătă intrară.
Mă făcui și eu cu treabă
Și 'ntrai după ei în grabă,
Să văz ce-o să se urmeze.
Și cum o să ospăteze.
Șezând dar eu de-oparte,
Și ascultând de departe,
Văz, ei după ce cerură
Mâncare și băutură
Și se săturară bine
De toate, cum se cuvine,
Au venit să-i socotească
Ospățul ca să-și plătească.

Ne-averea se scoală 'ndată ;
Și pe perete arată,
Zicând: — Domnule, azi scrie
Ca să bem pe datorie,
Fiindcă eri fuse anul
De când trântii colea banul
De-ți plății cum se cuvine
Și te-ai mulțumit de mine.
— Domnule, birtașul zice,
N'ai înțeles cele scrise,
Ia mai citește odată
Și vezi zice și-azi cu plată
Și iar ca eri mai la vale
Că, mâine fără parale.
— Jupâne, zice ne-averea,
Zi or cum ți-o fi plăcerea,
Și sporește cât de multe
Cui o vreă să te asculte,
Nu trebuiă să-mi scrii mie
Vorbe cu iconomie,
Că fiecare cap n'are
C'al dumitale de mare,
Să judece cele scrise,
Că sunt după cum zici, zise,
Ci pe șleau le înțelege,
Fără să le mai deslege.
Iacă eu unul sunt care
N'am înțeles ce tâlc are,
De aceia nici n'am vină,
Dumneata ești de pricină
De venii fără de parale
După scrisurile tale.
Că-mi este urât, nu-mi vine,
Să port parale la mine,
Ba nici acasă în ladă
Nu-mi plac bani să văz grămadă,

Ca și acum, bunioară
 Nu e în ea para chioara;
 Dar cântecul Dumitale
 Fiindcă cere parale,
 Și eu iar deocamdată
 Ți-oiu cânta ceva drept plată.
 — Ce spui? birtașul îi zice,
 Strigând: (cum se necăjise)
 Să-mi cânti cântece pe plată?
 Bani, că te 'ncaier îndată;
 Eu am dat bani pe bucate,
 Nimeni nu-mi dă pe cântate
 Haide, zic, parale scoate,
 De nu, te despoi de toate.
 Ne-averea sfeclii de frică,
 Gândi, hai, îl ia de chică,
 Și 'ncepù cu binișorul
 Să moaie pe negustorul,
 Zicând: — Jupâne, mă iartă,
 Aici nu încape ceartă,
 N'am plecat pe ușe-afară
 Ca să mă iei la ocară;
 Stăi, aici e învoială,
 Noi să facem o locmeală,
 Șă-ți cânt și dacă nu-ți place
 Atunci fă-mi orice-mi vei face,
 Iar de-ți va fi pe plăcere
 Atunci n'ai nimic a-mi cere;
 Am un cântec s'auzi numa,
 E nou făcut chiar acuma,
 Ia să încep și ascultă
 Că nu e cu vorbă multă.
 Așă el tuși odată:
 Și 'ncepù să cânte 'ndată:
 „Toată vara fără treabă
 O pierdui, ca un nerod,

Câți umblă 'nhăitați de geabă
Eu eram cu ei pe pod.

Dacă mi se făcèa foame;
Eu la masă mă duceam,
Dela supă pân' la poame
Inchinam și chef făceam.

Câte basme firoșcoșii
Undevà spuneà 'n vileag,
Și eu ca năbădăioșii
Alergam s'ascult cu drag.

Dacă mi se făcèa foame, etc.

Imi plăcèa la cântecele
Să ascult, când auzeam,
Frunză verde trei lalele,
Alți cântà, eu chiuiam.

Dacă mi se făcèa foame, etc.

Nu-mi veneà să șez în casă,
Nici de lucru să m'apuc,
Lumea unde stà mai deasă
Mă grăbeam iar să mă duc.

Dacă mi se făcèa foame, etc.

Câțivà bani c'aveam în ladă
Să-i păstrez nu mai gândeam,
Tot luam des din grămadă,
Cheltuiam, galant eram.

Carne cumpăram și poame
Și acasă de duceam,
Dacă mi se făcèa foame
Beam, mâncam și chef făceam.

Vreme bună pe cât fuse
Eu la iarnă n'am gândit;
Când din pungă tot se duse,
Iacă și ea a sosit.

Dacă mi se face foame
Privesc masa când mă duc,
Nu e supă, nu e poame,
N'am odată să înbuc,

Ies pe poduri, viu acasă,
 Văz ca și afară frig
 Nu e pâine, nu e masă,
 N'am ce să fierb, ce să frig.
 Nevasta acum îmi strigă:
 — Bărbate, lemne, mălai,
 Pruncii: — Pâine, mămăligă,
 Imi zbier toți și-mi fac alai.

* * *

Sfârșind cântecul ne-averă,
 Intrebă să-și dea părerea
 De i-a plăcut cântecul,
 Iar de nu, să-i schimbe felul.
 Birtașul îi zice iară:
 — Bani, bani, și curând afară.
 De cântec nu-mi pasă mie,
 Plătește-mi cu omenie,
 Iar de nu, ieși cu necinste,
 Ai înțeles de cuvinte?
 Scoate colea pungulița
 Fă-o să-mi caște gurița,
 Să verse din gât dulci glasuri
 Soprani, secunde și basuri ¹⁾,
 Să vezi cum mă 'npaci cu ele,
 Iar nu cu seci cântecele.
 Ne-avere nu zăbovește
 Ia punga și-o descrețește
 Binișor cu două dește
 Cântând vorbele aceste:
 — Deschide-te punguliță,
 Cască draga ta guriță,
 Răsună frumos din coarde
 Ale tale dulci acoarde

1) Subțiri, de mijloc și groase.

Și scoate acele glasuri
 Soprani, secunde și basuri,
 Birtașului cum îi place
 Ca cu mine să se 'npace.
 El încă nu isprăvise,
 Dar birtașul sărind, zise:
 — Ha, vezi, ăst cântec îmi place,
 Asta pentru mine face,
 Dar nu d'ale pierde vară,
 Fir'ai cu el de ocară.
 La aste vorbe ne-averea
 Sare îndată cu verea
 Și-apucă pe ușe-afară
 Zicând: — Ne plătirăm dară.
 Este o zicală:

Boul se leagă de coarne și omul de limbă

DESPRE VORBIRE IARAȘI.

Din vorbă în vorbă, vorbă se deschide.

Din vorbă în vorbă, iese adevărul.

Din vorbă se face fapta și din faptă vorba.

Cuvântul e ca vântul: nu să ajunge nici cu armă-
 [sarul], nici cu ogarul.

De multe ori limba taie mai mult ca sabia.

Limba oase n'are și oase sfărâmă. — De aceia

Pune-ți frâu la gură și lacăt la inimă. — Căci

Gardul are ochi și zidul urechi.

Vorba rea se duce ca glonțul.

Ce se naște pe'ntuneric trebuie să se vază la lumină.

Și boul are limbă mare, dar nu poate să vorbească.

— De aceia

Taci și-ți fie casa casă și masa masă.

Glumele să-ți fie ca sarea 'n bucate. Ca să nu zică
 [cineva]:

Vorbe bune dar nesărate.

Nu e meșteșug a găti mâncare, ci e meșteșug a
 [o potrivă din sare.
 Limba îndulcește, limba amărește,
 Cu râma mică se prinde peștele mare.
 Vorba dulce mult aduce.

POVEȘTEA VORBII.

Doi călători într'o vreme merindele isprăvind
 Și lângă un sat pe-o vale cu caii lor poposind
 Zise unul:—Tu șezi, vere și mai ia seama de cai
 Că eu mă duc l'aceă casă să cer o pâine încai,
 Că d'alde alte bucate cred că nici nu găsim.
 Ci cu ce vom putea astăzi, să ședem și să prânzim.
 Mergând el, vede muierea în mâini cu un făcăleț
 Stând, judecându-și bărbatul cu răstiri, cu grai

[semeț;
 Iar bărbatu-i se vărâse pe sub pat de frica ei
 Și se bocea cu glas mare ca pruncii cei mititei.
 Călătorul dela ușă această scenă privind
 Intre multa lui mirare zise muierei grăind:
 — Ucigă-te crucea, drace! (și se închină mereu)
 Ia stăi femeie, așteaptă, ce faci, pentru Dumnezeu!
 Cum poți tu să-ți bați bărbatul? Oaie e el, vacă, țap,
 Au nu știi că el îți este dat ție să-ți fie cap?
 — Tocma d'aceia ea zise, de-mi voiui bate capul eu
 Cui ce-i pasă? Că pot face ce voiui vreă cu capul

[meu:
 De-l voi lovi de perete, or de vre-un holovan,
 La aceasta n'are treabă să mă judece Nan, Bran;
 Dar tu ce cauți aicea, ia cară-te din ăst loc,
 C'apoi încarc făcălețul în spinarea ta pe loc.
 — Am venit, el îi răspunse, ca să te rog de ceva
 Să ne dai turtă, ori pâine, de vei fi având cumva,
 Că am isprăvit merindea ce o aveam pentru drum,
 Nici ată n'am tras prin gură de aseară pân'acum.

— Pici d'aci, zise muierea; dacă ai fost cerșetor, Ce-ai venit la casa mea să te faci judecător? Și cu zicerea aceasta asupra-i se repezi Ca să-l facă mai cu poftă în acea zi a prânzi, Care de nu fugea 'ndată, precum venea ea să dea, Vr'o câteva făcălețe în spinare-i grămădea. Ducându-se el în fugă și la cel-lalt ajungând Câte i se întâmplase le spuse toate pe rând; Iar tovarășul său râse și-i zise:—Geaba trăiești! Nu știi să te porți frăție cu firile omenești: Și cu tine mor de foame! Dar șezi tu eu să mă duc, Și să vezi acum îndată bucate cum îți aduc. După ce zise el astfel plecă și-acolo mergând Găsi pe muierea încă pe bărbatu-și judecând. Stând el și privind din ușă zise:—Ba prea bine zău! Ești bună de-l lași să plângă și'ngădui să stea buzău, Dar nu ca la satul nostru, când îl vede sub pat, tras Ți-l îmboldește și-l bate până nu mai scoate glas: Ba încă îi poruncește și îi zice hotărît Să-i cânte și cocoșește cum stă acolo vârit. Cum îl auzi muierea lăsă acel făcăleț Și 'ncepù să-l îmboldească cu un băț mai lunguleț, Dând și strigând către dânsul: — Dar nu taci mă, [n'auzi tu!

— Nu tac fă, nu, el răspunse, către ceia ce-l bătù, Bate-mă oricât îți place că asta eu tot o zic — Iartă-l, îi zise streinul, e sârmanul nătărău! Nu știi că este o vorbă: de geaba bați fierul rău! Tu îi zici rasă, el, tunsă, și niciodată nu po'i Prostia cea din născare din capul lui să o scoți. Pe când zicea el acestea, femeia stând și-ascultând, Se'ntoarce către bărbatu-i și-i zise cu cuvânt blând — Ai văzut tu om de treabă, cu minte și înțelept? Ai auzit vorbe bune? Asculți cum judecă drept? Dece nu avusei, doamne, parte d'astfel de bărbat! Să mă las el să mă bată, iar nu eu să stau să-l bat!

Văzând streinul acuma că femeia s'a 'mblânzit
 Socoti că este vremea să-și capete de prânzit,
 Și-i zise: — Te-ași rugă, dragă, de ți se 'ntâmplă
 [cumvã

Vreo bucățică de pâine, ori turtă, ori altceva
 Să-ți faci pomană cu mine, că și-aseară n'am cinat,
 Am avut ceva merinde, dar cu drumul s'au mâncat.

— Bucuros, ea îi răspunse; și scoase turta pe loc,
 Ii dete tot de odată și friptura de pe foc:

— De vrei, urmă ea îi zise, aici să șezi să prânzești.

— Ba, ba destul, el îi zise, și îți foarte mulțumesc,
 Calu-mi este la pășune și-acolo merg să prânzesc.

Așa el dela femeie prânzulețul câștigând

Și la tovarășul care îl așteptă ajungând,

— Iacă prietene, zise, dacă știi cum să te porți,
 Bucățica chiar din gura lupului poți să o scoți.

[— De aceia zice:

Cu o lingură de miere mai multe muște prinzi
 [decât cu o butie de oțet.

Nu te amestecă nepoftit în ciorba altora. — Că
 Nepoftitul scaun n'are.

Unde nu-ți fierbe oala nu-ți băgă lingura.

Nu te-amestecă ca mărășul în toate bucatele.

De multe ori gluma înjură muma. — Și

Gura aduce ura.

Nu vorbi pe dintregul ca baba chioară, că se gă-
 [sește vreunul

De-ți umflă ceafa de pumni și spatele de ciomege.

Și pân' la împăratul răbzi încăeratul.—Și-apoi

Bătaia și ocară nu se întorc niciodată.

Șarpele până nu-l calci pe coadă, nu se 'ntoarce
 [să te muște.

[Furnica cât e de mică și tot dacă o calci pe pi-

[cior, capul își ridică și te pișcă.—Inșă

Să vorbească și nea Chilom că și el e om.—Dar

Toată pasărea pe limba ei piere.

POVESTEA VORBII.

O slugă flecară pe unde slugise
 Toți tot îl bătuse și tot îl gonise,
 Incât dintr'aceasta prea rău ajunsese
 Hainele pe dânsul toate se rupsese.
 Un neguslor astfel portul prost văzându-i
 Odată 'ntâlnindu-l l-a 'ntrebat zicându-i:
 — Ce-o fi pricina de nu-ți merge bine?
 Că eu te știu încă de copil pe tine,
 Bețiv, curvar nu ești, cărți nu joci îmi pare,
 Cum putuși ajunge 'n așa proastă stare?
 De ce nu-ți vâri capul la vr'un om de treabă
 Și tot umbli razna pe drumuri de geabă?
 — Jupâne, el zise, nu-mi e alta vina,
 Decât căci spui dreptul e toată pricina,
 Minciuna nu-mi place, vorbesc adevărul,
 Deacea ori unde mă pisez ca mărul
 Și mă dau îndată pe poartă afară,
 De nu-mi găsesc locul și pacea în țară.
 Ii zise lui omul, auzind aceste:
 — Că spui adevărul nici un rău nu este,
 Așa slugă mie chiar îmi trebuiește
 Și de vrei deacuma vin de te tocmește.
 Se tocmiră 'ndată și se învoiră,
 In două, trei vorbe zăpis întăriră.
 Deci îl luă omul ca să-l procopsească
 Și plecă cu dânsul ca să târguiască.
 Cumpără, îi dete un codru slănină
 Și într'o hârtie puțină făină,
 Zicându-i: — Na, du astea-acasă
 Și zi să gătească ceva pentru masă.
 Ei dacă se duse la a sa stăpână
 Se uită la dânsa dându-i-le 'n mână
 Și văzând că cată cam pieziș din fire
 Incepù să-i zică ei și să se mire:

— Aoleo! Cum cauți chiar ca o găină
 C'un ochiu la făină și-altul la slănină!
 Ea cum îl aude luând furca sare
 Și-l încarcă bine cu ea pe spinare,
 Strigând: — Auzi vorbă! Auzi fleac odată!
 Tocmai un'ca tine joc de mine' să-și bată?
 Afară! afară! slugă blestemată.
 Să nu-mi calci în curte că-ți sparg capu 'ndață.
 El fuge pe poartă, în drum se oprește.
 Iacă și stăpânul său îl întâlnește.
 Il întreabă: — Ce e? — Că l-a gonit zise,
 Scărpinându-și locul unde îl lovise.
 — Dar din ce pricină? stăpânul întreabă,
 Pe bună dreptate, ori așa de geabă?
 — Văz eu, el răspunse, e cum se vorbește:
 Cine spune dreptul loc nu-și mai găsește.
 Auzind stăpânul din ce i-a fost plânsul
 Incepù să zică astfel către dânsul:
 — Ba nu-ți e, sărmane, nimenea de vină,
 Ci gura-ți flecară este de pricină;
 Să spui adevărul alta se 'nțelege,
 Nu de unul și altul omul să se lege;
 Gura ta te bate și-o să te mai bată,
 Dacă ea îți este flecară odată.

DESPRE MINCIUNI ȘI FLECARII.

Omul care e flecar
 Troncănește ca un car
 Il auzi numai:
 Hodorog tronc vorba 'ndață,
 Ca moara când e stricată.—El
 Pentr'un șoarece se 'noadă
 Și jură că n'are coadă.—Și
 Incornorează țânțarul

De ți-l face cât măgarul.—Sau
 Vrei, nu vrei, el cu d'asila
 Face musca cât cămila.—Și
 Purecele când îi place
 Cât un elefant îl face.—Dar încă
 Cu minciuna, ori prânzești, ori cizezi,
 Pe-amândouă nu le închelbezi.—Căci
 Vremea cu încetul poate
 Să le descopere toate.—Și mai vârtos
 Minciuna și ea pe unde se trece,
 Povestea ăluia:
 Umblă la grădinar castraveți să vânză
 Și lui de dânșii îi este acră rânza.
 Minciuna ca glonțul în apă se-afundă
 Și 'ndată ca frunza iese 'n undă.—Și
 Sulița ori și unde
 Nu se poate ascunde.—Dar încă
 Mincinos pe mincinos nu poate înșelă.

POVEȘTEA VORBII.

- Un mincinos stând odată zice altui mincinos:
 — Prietene, vezi tu turnul acel 'nalt și luminos?
 — Da, acesta îi răspunse și iar îl întrebă el:
 — Dar vezi tu tocmai în vârful-i cum umblă un
 [șoricel?
 — Ce mai minciună cu coarne, zice prietenul său,
 Că eu abiă zăresc turnul, necum șoricelul tău;
 Inșă îl auz prea bine cum umblă'n tropot, încât
 Parc'ar bubui o tobă și-ar avea clopot la gât.
 — Te crez, acel îi răspunse, văzându-se înfundat,
 Fiindcă nu-și găsi omul cu minciuni de înșelat.
 După proverbul ce zice:
 A umblat cât a umblat
 Dar acum i s'a 'nfundat.

POVESTEA VORBII.

Un împărat mare către răsărit,
Care în vechime a fost prea vestit,
Având moștenire dela moși strămoși
Un inel în deget din cei mai prețioși,
A căruia piatră făcea la minuni,
Tămăduia boale, vindecă nebuni.
Deaceia împăratul purtându-l cu drag,
Și fiind în toartă puțintel cam larg,
Jucându-i în deget într'o zi căzù
Cine știe unde și el nu văzù;
După ce'n palatu-i cătând obosi
Și nu fu puțință de loc a-l găsi,
Puse om îndată cu un trâmbițaș
Ca să publiceze, strigând prin oraș,
Cum că împăratul pe uliți umblând
A pierdut inelul, din deget căzând,
Și acela care îl va fi găsit
Cu 'mpărătești daruri va fi dăruit,
Ii va da și aur oricât va voi
Și cu'n palat mare îl va dăruî.
Acestea pristavul pe când le strigà
Și lumea s'auză spre el alergà,
Un cârpaci de cizme prea sărac fiind,
Care aci în piață stà într'un colț cârpind,
Și copii o spuză împrejurii stând,
Precum și nevasta-i cu dânșii șezând
Așteptau să vie niscai vechituri
Și să ia parale după cârpituri,
Ca să nu mai țipe, să cumpere pâini,
Pe toți să-i împace, dându-le prin mâini,
Auzind atuncea pe pristav strigând,
Și'mprejur copiii de foame plângând,
Le dete o gură să facă din plâns,
Să 'nțeleagă, lumea pentru ce s'a strâns,

Și'n urechi sunându-i că publicuesc
 De inel și darul cel împărătesc,
 Incepù să strige: — Nu mai publicați,
 Eu îl știu inelul, nu-l mai căutați.
 Ei cum aud gura-i cu toți îl apuc
 Și la împăratul îndată îl duc;
 Iubita-i nevastă 'n urma lor să ia,
 Se roagă să-l lase, zicând, vai de ea:
 — N'ascultați la gură-i, nu credeți de el,
 Că nimic nu știe de acel inel.
 Ei însă la vorbă-i nici n'au ascultat,
 Ci la împăratul l-au înfățișat.
 Zicând, că acesta a mărturisit
 Precum că inelul el l-ar fi găsit.
 Iar cârpaciul care erà cu acești:
 — Impărate! zice, mulți ani să trăiești,
 Nu că-l știu inelul, nici l-am găsit eu,
 Ci-l pot ghici numai cu zodiacul meu¹⁾.
 Să ți-l spui anume cine l-a găsit
 Din minutu'n care din deștiu ți-a lipsit;
 Decât nu se poate să-ți ghicesc pe loc
 Ci patruzeci zile cer să-mi dai soroc
 Și pe loată ziua să-mi dai și tain,
 Adică pe lângă pâine, rachiu, vin,
 Și-un găscan cu varză gras, fript la cuptor,
 Alăt deocamdată îți cer ajutor,
 Și'n sorocul care îl orânduiesc
 Cu incredințare hoțul ți-l ghicesc.
 Aceste dar cereri care le-a propus,
 Porunci 'mpăratul și'n faptă s'au pus,
 Rânduî pe unul regul'a păzi
 Să-l ducă merticu 'n fiecă zi,
 Și mergând cârpaciul la bordeiul său
 Incepù nevasta să-l ție de rău,

1) Carte de zodiac.

Zicând: — Vai de tine! Ce-ți veni să lași
 Să țipe de foame bieții copilași?
 Să sări ca nebunii în nevoi să 'ncepi,
 Să-ți răpui viața și mormânt să-ți sapi
 Că'n urmă veniră mușterii vreo trei
 Având să-și cârpească, parale să iei.
 El curmându-i vorba: — Ci ia taci, i-a zis:
 Ca să-mi câștig pâinea din cârpituri vechi;
 Cărpaciu nu-mi mai zice, ci zi-mi ghicilor,
 „Cine ce-o să tragă la cap îi e scris”.
 Taci cu cârpăcia și al ei venit,
 Sunt sătul de dânsa, ea m'a îmbătrânit;
 De azi înainte nu-mi sună 'n urechi
 Ca să-mi câștig pâinea din cârpituri vechi;
 Cărpaciu nu-mi mai zice, ci zi-mi ghicilor,
 C'o să mănânci găște fripte la cuptor;
 Că în loată vieța am muncit mereu
 Și-un găscan cu varză n'am mâncat și eu,
 Dar cum zisei astăzi că știu să ghicesc
 Câștigai merlicul cel împărătesc:
 Patruzeci de zile soroc am cerut
 Să ghicesc inelul care l-a pierdut.
 Ii tăie ea vorba.—Dar, ce: nebun ești?
 Și de unde naiba știi tu să ghicești?
 Tocmai pe 'mpăratul să amăgești te pui,
 N'ai gândit că vieța o să ți-o răpui?
 — Tocmai chiar de-aceia, îi răspunse el
 Voiu să-mi fie moartea prin acel inel,
 Că ce mi-e folosul dacă am trăit,
 Alt decât necazuri; ce am dobândit?
 Ca sărac necazuri iarăș o să strâng
 Știu că nu voiu râde, ci tot o să plâng:
 Decât să am vieță patruzeci de ani
 Jinduit de loate, ca un fără bani,
 Patruzeci de zile mult mai mult plătesc,
 Când vor fi trăite după cum doresc:
 Așa dar vreo jale n'o să am că mor

Mâncând fripturi grase ca un ghicitor.

— Și pentru-o mâncare, îi răspunse ea,

Te lepezi de suflet, lași dracii să-l ia?

Pentru o friptură pe Dumnezeu lași

Și fără de milă pe ăști copilași

Să umble pe drumuri flămânzind, sărmani

Și să te blesteme cât vor avea ani?

— Ia lasă nevastă, îi răspunse el,

Poate se va 'ntoarce roata în altfel,

Patruzeci de zile avem la mijloc,

Câte nu se schimbă până la soroc?

Tatăl meu în viață când orce făcea

Il auzeam numai că stă și zicea:

„Când va vrea norocul să-și întoarcă pasul,

Nu aduce anul ce aduce ceasul”.

Așa dar (zie poate) va da Dumnezeu

Cumva să l găsească și iacă scap eu.

Când vorbea cărpaciul cu nevasta sa

Și gândea la găște fără a-i păsă,

Vizirul atuncea prea era 'ngrijat

Pentru ghicitorul care s'a aflat,

Căci găsind inelul unul din slujbași

Au putul să-l vază și alți vreo câțivași

Mai pe urmă și-altor dacă l-a 'rătat

Mergând la vizirul cu toții l-au dat;

Patruzeci la număr fiind toți aleși,

Sub vizir ai curții cei împărăteși,

Indată vizirul la toți daruri dând

Li și sfătuișe către ei zicând:

— Să tăceți ca mușii dintr'acest minut,

Cine vă 'ntreabă, ziceți, „nu știu, n'am văzut”.

Pentru că inelul, după cum era,

Să-l mai dea din mână-i nu se îndură.

De-aceia vizirul era prea 'ngrijat.

Pentru ghicitorul care s'a aflat,

Nu cumva să spuie că acel inel

Slujbașii găsindu-l, e ascuns de el.

Rându-i dintr'înșii a se repezi
 Un slujbaș de-aceia l'acel ghicitor,
 Să-1 ducă găscanul cel fript la cuptor
 Și să vadă dacă zice vreun cuvânt,
 Căci nu-i venea parcă se dea crezământ,
 Că va fi cârpaciul vreun ghicitor,
 Trentăros văzându-l ca un cerșetor.
 Mergând dar trimisul cel dintr'acea zi,
 Cum intră pe ușe alt nu auzi
 Decât zise numai iacă 'n căpătâi
 Ne veni pe ușe numărul întâi,
 Și până la patruzeci numărul bătrân
 Trei zecimi și nouă încă ne rămân.
 Adică cârpaciul astă o zicea
 Numărând găscanii cari-i aducea,
 Dar trimisul altfel vorba i-a 'nțeleș,
 Ca cel cu pricină fiind mai ales;
 Și mergând îndată foarte îngrozit
 Vizirului spuse că a auzit
 Zicând: eu sunt unul ce știu de inel
 Și treizeci și nouă încă știu de el,
 Și că din acești toți cari mai rămân
 Tocmai cel din urmă este mai bătrân,
 Auzind vizirul pe acest trimis
 Cum că ghicitorul în astfel a zis,
 A crezut îndată cum că negreșit
 Ghicitorul este Mag desăvârșit;
 Și coprins de groază stând se tot gândi
 Ce o să se 'ntâmple de s'o dovedî,
 Cum că împăratul pe el și pe toți
 O să-1 pedepsească ca pe niște hoți.
 Socotind acestea se înfioră
 Și în neodihnă prea mare eră,
 Dar ca să se 'ncrează și mai cu temei
 A doua zi altul trimise din ei,
 Să ducă găscanul cel fript la cuptor
 Și să fure vorba dela ghicitor.

Deci mergând trimisul și n' casă intrând
Auzi îndată cârpaciul zicând:

— Ei iacă, nevastă și numărul doi,
C'a venit cu cinste în casă la noi.
Din patruzeci dară dacă îi scădem,
Treizeci și opt tocmai încă mai avem.
După ce se 'ntoarce și acest trimis
Vizirului spuse: — Iacă ce a zis,
Că am rămas tocma treizeci și opt noi
Și-am intrat în casă-i pân' acuma doi.
Auzind vizirul și acest cuvânt
Și fără 'ndoială dându-i crezământ,

După proverbul ce zice:

„L-a mai îngrozit o loană”.
„I s'a făcut fața ca pământul”.
„A îngălbenit ca turta de ceară”.
Ca acel care
„Să știe cu cuiul la inimă”. Zicând:
„S'a îngroșat gluma”.
„Și de este glumă dar nu e bună”. Deci,
Holări vizirul ca a treia zi
Să văză și însuși ce va auzi.
Și de gânduri multe tot fiind muncit
Toată nopțica de loc n'a dormit;
Iar de ziuă 'ndată cum s'a luminat
In necunoscute haine s'a schimbat,
Și luând găscanul cel fript la cuptor
Se duse cu dânsul el la ghicitor.
Ghicitorul iarăși cași pân'aci
Cum intră vizirul, capul își suci
Și văzând găscanul în ghiveciu adus
Aburit, fierbinte și'nainte-i pus,
Zice: — Iacă astăzi se făcură trei
Și treizeci și șapte mai avem din ei.
Pân'o veni vremea soborului meu
Să ghicesc inelul, bun e Dumnezeu,

Auzind vizirul negreșit gândi
 Că taina ascunsă o va dovedi,
 Și'ncepù a zice: — Jupân ghicitor!
 Eu te văz prea bine că ești știutor!
 Dar sunt la mirare dece prelungești
 Și nu vrei îndată lucrul să-l ghicești?
 — Și eu mă mir singur, îi răspunse el
 De tănuitorul aceluia inel,
 Cum de prelungeste și-l ține ascuns
 Sau cum i se pare că va da răspuns.
 Când mâine, poimâine, îl voiu spune eu,
 Oare nu gândește că-i va fi cu greu?
 Eu n'am vrut d'odată să-l arăt, gândind
 (Că-l va scoate singur, vremea prelungind.
 Iar vizirul care stă ca slujitor:
 — Prea bine faci, zise, jupân ghicitor,
 Dar dacă, spre pildă, ar veni cumva
 Să-și dea taina ție 'n vr'un felcineva,
 Adică să-ți spuie că ar fi găsit
 Undeva inelul și l-a lănuit
 Și acum de frică ar voi să-l dea
 În vre-o pedeapsă spre a nu cădea,
 Vr'un mijloc a-i face ca să nu-l vădești.
 Făr'a-i spune fața și să-l izbăvești?
 — O doamnel! răspunse hunul ghicitor,
 Eu o știu pricina, frate slujitor
 Și tocmai de-aceia vremea prelungesc,
 Că fmi este milă lumea să muncesc,
 Dar puteam inelul să-l ghicesc pe loc
 Și băgam d'atuncea pe mai mulți în foc.
 Ci crez omenirei, că om sunt și eu.
 Și greșim adesea toți lui Dumnezeu,
 Dar el ne așteaptă să ne pocăim,
 Nu ne pedepsește 'ndată cum greșim:
 Într'acest chip nouă pildă vrând a da,
 Că și noi asemeni să putem răbdă.

Și cu bunătate să ne folosim,
 Să nu grăbim rău 'n grab să-l pedepsim.
 Umilit vizirul zice către el,
 (Scoțând tot-deodată și acel inel):
 — Iată dar inelul că l-am găsit eu,
 Și mă'nerez 'n line ca în Dumnezeu,
 Ți-l dau dacu'n mână făr'să mă sfiesc,
 Ș'o pungă de galbeni iacă-ți dăruiesc,
 Să faci cum vei face să nu mă vădești,
 Că eu sunt vizirul, cu care vorbești
 Și încă mai multe daruri o să vezi,
 Num'această taină 'n line ș'o păstrezi.
 Ți vei da inelul or în ce chip știi
 Și cu mine d'astăzi prieten să fii.
 Ți zise cărpaciul: — Banii poți să-i lași
 Să mângâi cu dâștii acești copilași,
 Iar inelul ține-l în păstrarea ta
 Și'n ce chip vom face îți voi arăta,
 Numai de'mpăratul des seamă să bagi
 Cam ce fel de lucruri mai mult îi sunt dragi,
 Adică ce vite în curtea sa sunt,
 Sau ce fel de păsări plăcerea-i încânt.
 Răspunse vizirul: — Șă-ți spui și acum
 Alte la plăcere-i nu sunt nici decum,
 De cât în grădină lebede având
 Merge, le privește cu drag când și când.
 — Vezi, în ele'ntr'una, îi răspunse el,
 Vei băga pe gatu-i pierdutul inel,
 Inșă locm'atuncea când ți-oi zice eu,
 Aproape de ziua ghicitului meu
 Și făcând aceasta după cum îți zic
 Să nu mai ai grije mai mult de nimic.
 Rămâne asupra-mi or și ce cuvânt
 Te'ncrede pe mine, că copii nu sunt,
 Deci plecând vizirul de la ghicitor
 Impăcat de gândul cel îngrozitor,

Păzi ziua, ceasul cel orînduit
 Să bage inelul cum l-a sfătuit,
 Și când fu cârpaciul chemat la palat
 Și la împăratul s'a înfățișat,
 Zise: — Împărate, mulți ani să trăiești,
 Am ghicit inelul prin zodii cerești,
 Nu e de om însă în vr'un fel aflat,
 Ci'ntr'o zi 'n grădină când te-ai preumblat
 Ți-a căzut din deget de nici n'ai simțit
 Ș'o lebădă 'ndată de jos l-a'nghițit.
 Zâmbi împăratul, vorba-i ascultând
 Și-l întrebă iarăși cu blândeți zicând:
 — Prea bine, se poate, să nu fi simțit,
 Dar vei putea spune care l-a 'nghițit?
 Răspunse cârpaciul:—Mai mult dintr'atât
 Nu pot împărate să-ți spui hotărât,
 Căci una cu alta seamănă 'ntr'un fel,
 Destul că la una e acel inel.
 Porunci 'mpăratul să taie de rând,
 Și să le despice în ele cătând;
 Tăind slujitorii cum a poruncit
 Se găsi inelul care s'a ghicit
 Și de bucurie bunul suveran
 Pe cârpaci îndată îmbrăcă 'n caftan,
 Și încălecându-l pe un armăsar
 Care și p'acesta i l-a dat în dar.
 Cu cinste cu pompă l-au dus omenii
 La palatul care i-a făgăduit.
 Deci scăpând cârpaciul de traiul cel rău
 Și trăind domnește în palatul său,
 Cu averi destule și cu bogății,
 Se vesti de dânsul l-alle 'mpărății.
 Cum că 'n toată lumea nu poate fi alt
 Ca el să ghicească așa de înalt.
 Tot în acea vreme un alt împărat
 Care cu hotarul eră 'nvecinat,

Pierduse din pieptu-și la plimbarea sa
O cavalerie și nu o găseă,
Căruia îndată cuna i s'a vestit
Despre ghicitorul cel prea procopsit,
Trimise scrisoare c'un lătar aci
Poftindu-l să vie și lui a-i ghici,
Și pe împăratul rugând a-l lăsa,
Arătând pricina și paguba sa.
Ajungând tătarul l'acest împărat
Și pe loc scrisoarea cum i-a 'nfățișat,
Trimise îndată pe un slujitor
Și chiemă să vie 'naltul ghicitor,
Căruia îndată îi și porunci
Ca fără zăbavă să mearg'a ghici
Și chiar curierul care a venit
Conductor să-i fie la călătorit.
Plecă ghicitorul cu acel tătar,
Dar prea trist cu totul și plin de amar,
Mirându-se 'n sine cu ce meșteșug
Ș'acolo să 'ntoarcă vre un vicleșug.
Nu contenea ziua, noaptea a gândi,
De să facă dacă se va dovedi
Că n'are știință și e 'un om prost
Și prin viclenie în cinste a fost?
Socotind acestea se călătorea
Și-și vesteja fața de inimă rea;
D'altă parte iarăși vedeă pe tătar
Stând și el pe gânduri și oftând amar,
Și-i se părea, că lui îi ajuta,
Cu dânsul d'odată văzând că ofta
Și ca când pe dânsul tot îl tânguia,
Știindu-i sfârșitul care o să-l ia.
Astfel împreună ei călătorind
Și 'n poarta cetății aproape viind,
Și cu 'ntâmplare dând ei printr'un lac
Se răsturnă într'însul micul lor olac,

Și se 'nămoliră atât de urât
 Incât să umplură mai până la gât.
 Acum ce să facă? la o casă trag
 Și stând se dezbracă de-anteriu, nădrag,
 Pun pe o femeie, le spală pe loc,
 Le 'ntinde la soare toate într'un loc
 Le venea să răză d'astfel de voiaj
 Dar de întristare nu aveau curaj.
 Se plimbau prin curte cu ochii în jos
 Și el și lătarul se uita milos.
 Astfel ghicitorul pe când se plimba
 Privind că ciacșirul vântul i-l umflă
 Incepù să zică: — Ei, ciacșir, ciacșir!
 Te plimbi tu acuma, te mândrești în șir,
 Dar te-oi vedeà mâine cum te vei umfla
 Și care răspunsuri le vei răsufila.
 El zise acestea, dar bietul tătar
 Ce a fost anume „Ciacșir” chemat chiar,
 Căzù la picioare-i cu amar plângând
 Și cu rugăciune către el zicând:
 — O prea înțelepte, jupân ghicitor!
 Aibi milă de mine, fii îndurător,
 Nu aduce pâră peste capu meu,
 Că cavaleria am găsit-o eu,
 Ș'având pietre scumpe mi-a dat a gândi
 S'o ascunz că poate nu s'o dovedî:
 Și văzând c'acuma pe nume mi-ai zis
 M'ai trezit îndală tocmai ca din vis,
 Dându-mi a cunoaște că giab'o ascunz,
 Cum că tu ghicind-o, eu ce-o să răspunz?
 Ci îți fă pomană, nu mă arată,
 Na cavaleria de-azi în mâna ta
 Și când te va pune ca să-i o ghicești
 Fă-te că o cauți cumva ș'o găsești.
 Văzând ghicitorul ce nici n'a gândit
 Ii înflori fața și i s'a 'nzâmbit,

Zicându-i: -- Ciacșire (către curier)
Eu știam prea bine chiar d'alaltă-eri
Că cavaleria e în mâna ta,
Dar n'am vrut d'atuncea a mă arătă,
Cu toate acestea bine ai făcut,
De o spuseși singur și n'o ai tăcut:
Și îmi este milă, nu voiu să te spui,
Ce-o să-mi folosească dacă te răpui?
Ci numai îmi spune, de vei ști cum-va,
De are 'mpăratul amor la cevă?
Inșă dintre vite, precum, câini, pisici,
Sau niscaiva pasări, dar mari nu prea mici,
-- Da, el îi răspunse, are un cățel
Și de drag ce-i este umblă tot cu el.
-- Așă dară, zise către curier,
Eu mergând, trei zile soroc o să-i cer
Și până atuncea tu or în ce fel
Vei pune prin laină mâna pe cățel,
Și cavaleria 'n grab numai de cât
Cu cevă unsoare să-i o 'ndeși pe gât
Ș'apoi fii în pace, grije să nu ai,
Că n'ai pentru dânsa răspuns să mai dai.
Isprăvindu-și sfatul luând s'a'mbrăcat
S'au pus în trăsură și iar au plecat,
Și unul și altul bucurați acum
Sfârșiră 'ntr'o clipă rămasul lor drum.
Și sosind d'odată veseli la palat
Mergând la 'mpăratul s'au înfățișat.
Impăratul care eră doritor
Să vază 'n persoană p'acest ghicitor,
Cum îl văzû 'ndată mult s'a bucurat
Ș'il trimise în pompă la un alt palat,
Să se odihnească câtva timp aci
Ș'in urmă să-l cheme lucrul a-i ghici,
Iar lătarul care eră îngrijat
Până să se vază de belea scăpat,

Păzind găsi vreme pe cățel să-l ia,
Prin salon în brațe spre a-l mângâia,
Și cavaleria el numai de cât
Gura 'n grab căscându-i i-o dete pe gât,
După'aceia 'ndată să duse ca'n zbor
Și isprava-și spuse către ghicitor.
Sosind dară ceasul să fie chemat
Și aduc cu cinste ghicitorul 'nalt,
Cum și toți miniștrii într'această zi
Viind s'adunase spre a-l auzi,
Ghicitorul nostru gura și-a deschis
Și către 'mpăratul în astfel a zis:
— Slăvite 'mpărate, mulți ani să trăiești
Ș'in zile senine să îmbătrânești;
Iar pentru ghicirea ce sunt chemat eu,
Astfel se arată 'n zodiacul meu,
Cum că ai un câine aici în palat
Și cavaleria de el s'a mâncat:
Care și acuma e'n stomacul său,
Și de dânsul poate să vă pară rău,
Că'n alt chip s'o scoateți din el nu puteți,
De cât fără milă de vreți să-l tăieți.
Cât eră 'mpăratul mult de bucurat
Pe atât de tare acum s'a 'ntristat.
Când auzi îndată zicând de cățel,
Căci cavaleria se află în el.
Ar fi dat în sumă ce i-ar fi cerut
Numai pe cățelul să nu-l fi pierdut,
Că eră un câine care mult făcea,
El știa ca omul or ce îi zicea,
La săltări și jocuri pereche n'avea,
D'aceia 'mpăratul prea mult îl iubea.
Se muncea de gânduri ce a hotări,

A lăsa cățelul, or a-l omori?
Stă la îndoială, nu se împacă
Nu crede-așa lucru câine a-l mânca,
Dar se'ntorcea iarăși cu un cuget alt,
Că de unde știe cum s'o fi 'ntâmplat,
Și răspunzând zise către ghicitor
C'un cuvânt statornic și hotărâtor:
— Dar dacă în câine nu o voi găsi,
Primești cu moarte a te pedepsi?
— Capu-mi să se taie, îi răspunse el,
De nu vei găsi-o acum în cățel.
Atunci împăratul chemă pe gealat
Și dete pe câinele nevinovat
Să-l junghe îndată ca pe-un mieluşel
Cum și despiciându-l să caute 'n el;
Care tot de-odată porunca 'mplinind
Și cavaleria într'însul găsinde,
Se miră 'mpăratul rămâind uimit,
Pentru ghicitorul cel prea procopsit,
Cum putu el astfel numa 'ntr'un cuvânt
Să ghicească lucrul tocmai ca un sfânt!
Pentru care foarte mult îi mulțumi
Și bogate daruri dându-i îl cinsti.
La plecarea-i însă din palat, de sus,
Tătarul atuncea, care l-a adus,
Parcă îi șoptise la ureche drac
Și o vulpe vie băgând într'un sac
O puse la scară și-în grab alergând
Drept la împăratul îi spuse, zicând:
— Îmi pare 'mpărate că-acest ghicitor
Un prost o să fie și amăgitor,
Ci am pus o vulpe la scară 'ntr'un sac
Vrând un haz să faceți, glumă să vă fac
Și de-aveți plăcere puteți întreba
Să vedeți, ghicește ce este, au ba?
Împăratul dară fiind îndemnat,

Ca spre o cercare, l-a și întrebat,
 Zicând: — Filozoafe, vei putea ghici
 Ca ce lucru este în ăst sac de-aci?
 Iar el clătinând capul cel de tot prostese,
 Și-a zis singur lui și proverbul obștesc:
 „Ai umblat tu vulpe, pe cât ai umblat
 Dar tocmai acuma ți s'a înfundat!”
 — Bravo! împăratul zise către el,
 Ai ghicit, așa e, mergi sănătoșel.
 Deci dar ghicitorul l-a țara-i plecând
 Și daruri cu sine multe aducând,
 Cum sosi îndată la palat s'a dus
 Și la împăratul scrisoare au dus,
 În care scrisese celalt împărat
 Despre ghicitorul câte s'au urmat
 Și-l laudă foarte că ے procopsit,
 Cum și 'n ce chip toate frumos i-a ghicit.
 De-aci ghicitorul la casa-i mergând
 Spuse întâmplarea nevestii pe rând
 Și șezând cu dânsa la vorbă și sfat
 Iși deteră planul în chipul urmat,
 Zicând: — Întâmplarea ne-a făcut bogați,
 Cu bani, cu avere și destui argați:
 Acest noroc însă care l-am avut,
 Poate să mă surpe numa 'ntr'un minut,
 Ba și să-mi aducă peire pe cap
 Să 'nu pot nici starea, nici viața să-mi scap,
 Că cum-vă 'mpăratul iar de-o porunci
 Ca și pân'acuma ceva a-i ghici,
 Și n'oiu putea lucrul cumvâ a-l brodi
 Toat'a mea prostie se va dovedi.
 Că acuma uite cu tremurături
 „Scăpai scurt de coadă, printre picături”
 „Că minciuna poate până la un loc,
 Și ea ca și toate este cu soroc,
 Întâi te-ardică ca fulg din gunoi

Și 'n urmă te-aruncă ca glonțu'n noroi!"
Că n'are nici aripi pe sus a sbura,
N'are nici picioare pe jos a umblă
Ci noi mai nainte să ne pregătim
Și de rău viața să ne o scutim.
Chibzuind acestea mut toate pe loc,
Și 'n patru părți casii îi pun noaptea foc.
Apoi stând la uliți strig, zbier și răcnesc.
Că se ard cu totul și se sărăcesc,
Sare lumea 'ndată, tulumbe alerg,
Toți cu mic cu mare ca să stingă merg,
Vine și 'mpăratul răul a-l vedea
El iar cum îl vede se făcù pe loc
Că voește 'n grabă să sară în foc,
Strigând: — Vai de mine! Sunt stins, sărăcit,
Că-mi arde în casă cartea de ghicit.
Puse împăratul oameni a-l opri
Ca nu 'n desperarea-i în foc a sări,
Zicând către dânsul: — Dar ce, nebun ești,
Vrei pentru o carte să le prăpădești?
Iar el striga iarăși: — Dar cum să ghicesc,
Și în care case să mai locuiesc?
Împăratul zise: — N'ai ce să-mi ghicești
Și-ți fac alte case să te odihnești.
Astfel el cu planul care-l născoci
Scăpă și de grije de a mai ghici
Și câștigă iarăși dar împărătesc,
Palate și alte câte-i trebuesc.

*

* *

Mulți săraci în lume cred în ghicitori,
Fără să-i cunoască că's înșelători,
Fiindcă se 'ntâmplă cu vre un cuvânt
Cevă să ghicească zicând numa 'n vânt
Dar vor luă pildă din acest cârpaci,

Prin ce uneltire s'a vestit dibaci.
 Și să nu mai puie 'n ghicitori femeii,
 In bobi și cărți date de proaste femei.

DESPRE MINCIUNI IARAȘI.

Câte le zice omul sunt toate vorbe.
 Și minciuna este vorbă. — Dar
 Vremea descoperă adevărul,
 A mânca usturoiu și gura a nu-ți puți nu se poate.
 O minciună bine ticluită plătește mai mult decât

[un adevăr.
 Cu-o minciună boierească treci peste granița nem-
 [tească.

Când vede omul nevoia, vorbește ce nu-i e voia.
 Cine a mințit odată, nu se mai crede când spune
 [și adevărul.

Iși mănâncă credința ca țiganul biserica.

Cine se învață mincinos, când spune adevărul
 [se bolnăvește.—Inșă

Cine poartă ploșca cu minciunile nu o duce mult.
 Iși sparge dracul opincile.

Tigva nu merge de multe ori la apă, că or se
 [sparge or crapă.

Cu gogoși de tufă nu se 'negresc sprâncene.

Mai bine șezi strâmb și vorbește drept.

Dacă nu știi să vopsești nu te pune să mânjești.

Mai lesne e a vorbi adevărul decât minciuna.

POVESTEA VORBII.

Un țigan furase două găște grase

Și să le ascunză 'n dăsași le băgase.

Gîndind întru sine ce minciuni să zică

De-l va întâlni 'n cale vre un românică.
 Merse dar cât merse, îl și 'ntâlni 'n grabă
 Un român cu-o bătă și stând îl întreabă,
 Zicând: Spune ce-ai în dăsagi țigane?
 El răspunse: — Icea am niște ciocane.
 — Dar dincolo ce ai? (El întâi mințise)
 Dar greșindu-i gura... — Altă găscă, zise.
 Gura păcătosului adevăr vorbește.
 Și-a pierdut cumpătul ca găina umbletul.
 L-a luat gura pe dinainte.
 Minciuna are loc și ea pe unde se trece.

POVESTEA VORBII.

Alt țigan odată a intrat să fure,
 Când iată stăpânul în mâini cu-o secure.
 — Ce cauți țigane (ii zice) 'n grădină?
 — M'a aruncat vântul, nu sunt eu de vină,
 — Te-a aruncat vântul, asta nu te scapă,
 Dar ce cată ghiara-ți înfiptă în ceapă?
 — M'apucai de dânsa să nu mă ia vântul.
 — De giaba țigane, nu ți-ai găsit sfântul!
 Dacă e așa dar de ce-ți umpluși traista?
 — Apoi românicu vezi asta e asta!
 Dracu la mâncat plâncitele și cărpătorul stă de față.
 Minciună negândită.
 Minciună cât Colțea de Mare.
 Minciună cât toate zilele de mare.
 Minciuna sparge și case de piatră.

POVESTEA VORBII.

A fost o 'nsoțire ce trăia 'n iubire,
 În pace, în tihnă și 'n mare unire.

Ei nu ştia ceartă vreodată în viaţă.
 Ci-şi da unul altuia vorbe cu dulceaţă.
 În scurt, într'atâta trăia aceşti bine
 Incât de poveste era la or cine.
 Dracul însă care 'n caznici coada-şi vâra
 Şi face să 'nceapă 'ntre ei, gâră, mâră,
 Se sili pe-aceştia cu neîncetare
 După a sa voie să-i aducă 'n stare.
 Intinzând el dară cursele lui toate
 Şi ca să-i supuie văzând că nu poate
 Căută o babă, auzind că ele
 Il întrec pe dânsul la drăcii şi rele.
 Şi-a găsit pe una, Vişana anume,
 Intâia 'drăcoaică dracilor din lume.
 Se duce la dânsa, pricina îi spune
 Că n'a fost putinţă pe ei a supune,
 Zicând: — Ştii că este un grai de când vacu
 Că şi sparge cu vreme opincile dracu.
 Ia numai priveşte opincile mele,
 Că să frenţuiră în mici peticele,
 Şi tot nu pot încă să bag între dânsii
 O intrigă mică şi să-mi râzi de dânsii;
 Dacă dar poţi face mai mult decât mine
 Arată-ţi puterea, te rog fă-mi un bine.
 Ea clăti cu capul şi 'ntro rânjitură
 Işi arată colţii cei pociţi din gură,
 Zicând: — Ei copile! Vezi că e pricina,
 Că nu ştii pe unde se udă găina.
 Iţi trebuie încă să înveţi la şcoală,
 Deşi eşti diavol dar ţi-e tigva goală.
 O bătrână astfel cum mă vezi pe mine
 Nici la degetu-mi ăl mic nu te pui pe tine.
 Zice el: — Se poate, pe vorba-ţi se vede.
 Dar pân nu văz cu ochii nu-mi vine a crede,
 — Ei bine, dar ce-mi dai? bătrâna întreabă,
 Că pe capul tatii nu mă duc degeabă.

— Bucuros, răspunde, pe loc voi fi gată
Să-ți dau o pereche papuci galbeni plată.

— Nu m'ași fi dus, zise, dar cu aste toate
Merg ca să vezi numai Vișana ce poate.

Deci începù baba adese să meargă.

La acea femeie căscioara să-i spargă

Găsi ea mijloace s'o 'mprietenească

Cu una cu alta ca să o momească.

Și precum pescarul undița-și întinde

Și cu râmă 'nșeală peștele ce-l prinde,

Așa își întinse planurile sale

Spre ea ca s'o tragă cu vorbe morale,

Până când văzu că prinse ea putere

Și are mijloace ac să bage 'n miere.

Așa 'ntr'o zi 'ncepe femeii să zică:

— Of! fetica mamei! Cum ești frumușică,

Cum îți văz purtarea, cum te văz cinstită

Și cum ești de blândă, cu firea tihnită,

Trăiești încai bine și cu bărbățelul?

Or ca pisicuța (gâr, mâr) cu cățelul?

Dar să nu-ți prea pcse, că toate-și au leacul!

Eu am meșteșuguri să 'mblânzesc pe dracul,

Să ți-l fac să fie blândișor ca mielul

Și să-l joci cum joacă mâța șoricelul.

— Nu-mi trebuie mamă, tânăra îi zise,

Soarta mea un prea bun bărbat îmi trimise,

Drag mi-a fost și-mi este, el iar mă iubește

Și ca noi îmi pare că alt nu trăiește.

De ceva de-l supăr îmi crede, mă iartă,

Căci mațele în om încă tot se ceartă.

Sunt prea mulțumită cum trăiesc în viață,

Numai sănătate sfântul se trimeată.

— Or și cum, fetico, îi răspunse baba,

Când îl vei supune, altfel merge treaba.

Că usturoi dulce și bărbat iar moale

Nu se poate 'n lume, el nu poartă poale.

Cât de bun să-ți pară tot el ciocan este,
C'ășa li-e ursita biatelor neveste.
N'ai să-ți deschizi gura să-i dai vr'o poruncă
Că 'ndată asupra-ți ura își aruncă:
Numai a lui vorbă 'n seamă să se ție,
El ca untdelemnul d'asupra să fie.
Să-ți fac eu un lucru, ascultă la mine,
Să trăiești cu dânsul încă și mai bine.
Il îmbrobodești, știi, chiar ca p'o muiere,
Ii pui în cap țestul și rabdă 'n tăcere.
Tânăra aceste auzind se pleacă,
Și-ascultați pe baba, ce-o 'nvață să-i facă:
—Na ăst brici, îi zice, că-i vrăjtit de mine,
Și la prânz bărbatu-ți acasă când vine
Și când după masă o vrea să se culce,
Tu du-te la dânsul cu firea-ți cea dulce,
Prefă-te că îl ai, în cap a-i ucide
Și când vezi c'adoarme și ochii închide
Atunci scoate briciul (vai ce amăgire!)
Și cruciș din păru-i taie patru fire,
Și mai către seară firele acele
Mi le vei da mie să le pui la stele;
Apoi să vezi viață, să vezi fericire,
Să vezi trai atuncea și să vezi unire!
Proasta tinerică briciul în sân bagă,
Dorind să se facă soțului mai dragă.
Baba d'altă parte la bărbatu-i merge,
Din ochi îi clipește, îl mișcă de haină,
Se face că are să-i spuie o taină.
El vrând iar să afle ce o să-i vorbească
Se puse să-i spuie și ea să-i șoptească,
Zicând: — Dragul mamii, of! ce te așteaptă!
Ce nenorocire ți s'a pus în faptă!
Soția ta astăzi, perechea-ți iubită
O să te răpuie cu moarte cumplită.
Că ea cu un tânăr are înclinare,

Pe care-l iubește mai de mult îmi pare
 Și el un brici dându-i o 'nvăță dușmanul
 Ca să-ți taie capul, astfel dându-i planul:
 Astăzi când vei merge să prânzești acasă
 O să ia să-ți cate în cap, după masă.
 Și viindu-i bine mâna o să-și puie
 Ca să-ți taie gâtul și să te răpuie,
 Și dac'a mea vorbă hecrezută-ți pare
 Prefă-te că nu știi de nici o urmare,
 Și-i vedeà cu ochii gândul cum îi este,
 Să zici bogdaproste că îți dedei 'veste.
 Omul cum aude, speriat peste fire,
 Stă la îndoială și'n nedomirire,
 Se muncea cu gândul, cum a lui soție
 Intratât tirană asupra-i să fie!
 Și cum să'ndrăznească la o așa faptă
 Cu totu'npotrivă și neînțeleaptă!
 — Nu gândește urma! nu gândește răul!
 Și acel ibovnic al ei, nătărăul,
 Cum putu' s'o'nvețe că să mă omoare!
 Nu știe că-i ocnă și spânzurătoare?
 Și ea ticăloasa nu puteà să-mi spuie,
 Căci dragoste'n silă nici odată nu e.
 Să-mi fi zis: — Eu frate mă duc de la tine,
 Că nu ești pe gustu-mi, n'ai nimic cu mine.
 Și-i 'dam voie însumi să mergă în pace,
 Cu el să trăiască pe unde îi place.
 Pe semne păcatul și așa îi trage
 Amândoi viața în nevoi să-și bage.
 Ce zic nici eu nu știu, așa e se vede,
 „Vorba de rău omul prea lesne o crede”.
 Deci dar mă voiu duce și mă voiu prefacă
 Că nu știu nimica, ca să văz ce face,
 Judecând acestea se duse acasă,
 Ca și altă dată se puse la masă.
 Mâncând în tăcere și'ntristat cu totul,

Se dete p' o pernă rezimându-și cotul.
 De necaz și ciudă foc ieșea dintr'insul,
 Iată și nevasta veni lângă dânsul.
 Ii aplecă însăși capul pe genunche:
 — Stăi să văz, zicându-i, ai vre un păduche?
 Așa el se lasă să vază ce-o face
 Și ca când adoarme mijind se preface.
 Ea atuncea briciul încet din sân scoate
 S'asupră-și pornește urgiile toate.
 Că el cum o vede, în picioare sare,
 Ii ia din mâini briciul zicând cu strigare:
 — Tirană înuiere, ăsta-ți este dorul!
 Asta-ți e credința, ăsta-ți-e amorul!
 Asta-ți-e virtutea cea nelegiuită!
 Asta-ți-e morala cea afurisită!
 Cum din cer nu cade fulger să te arză,
 Să te mistuiască, trăsnet să te piarză,
 Cum nu se despică locul ce te ține
 Și să te înghiță de vie pe tine?
 Fugi! Piei, nemilostivo! Nu-mi sta înainte,
 Nu'ncap'ndreptare nu ascult cuvinte
 Du-te de trăiește cu cine îți place.
 Dintr'această clipă pleacă d'aci, drace.
 Că mi-ai vroit răul nu-ți fac răsplătire,
 Bogdaproste babii că mi-a dat de știre!
 Ar fi vrut săraca să-l încredințeze,
 Dar cine-i da pas ei ca să se'ndrepteze
 Geaba ea acuma făcea jurăminte,
 Că cutare babă a scos-o din minte.
 Și-a pierdut credința ca și Eva raiul
 Și ca până'aceia nu le-au mai fost traiul.
 Care săvârșire văzându-o dracul
 S'a speriat cu totul de babă săracul!
 Atât îi fu frica de acea bătrână
 In cât nici papucii nu-i dete în mână,
 Ci i le întinse c'o prăjină lungă,

Ca nici răsuflare-i la el să ajungă
 Și ca de-o aspidă să se otrăvească,
 Să-l facă în lume să se pedepsească.
 Iată dar minciuna ce face în lume,
 De-a cării pricină istorii sunt sume.

DESPRE NĂRAVURI RELE

Cu șchiopu'nfr'un loc de șezi,
 Te înveți să șchiopătezi.—Și
 Cineva când locuiește
 Cu măgarul cel trândav,
 Or păr din el se lipește
 Or că vre un alt nărav. — Și
 Cu păcurarul când trăiești
 Trebuie să te mânjești. — Și
 Năravu'n rădăcinat
 Nu poate fi vindecat. — Pentru că,
 Cine or ce învață
 Nu uită în viață. — Fie care zice că
 Buba cap nu face
 Până nu se coace. — Și
 Rana dacă se deschide
 Anevoe se închide. — Și de multe ori
 Din zgâibulița cea mică
 Bubă mare se ardică.—Totdeauna
 Foc după foc, rău după rău. — Dar încă
 Toate tot după neam merg,
 La tulpina lor alerg.
 Din rădăcina cea rea
 Odrăștește smicea rea. — Multi zic
 Meserie are bună:
 Încă ea nu schimbă firea
 Nici stârpește nărvirea.—Pentru că,
 Pomul lesne se îndreptează,

De mic pân'să 'ncovoiază.—Căci or ce
 Când odată se sfrâmbează
 Anevoie se'ndreptează.—Și
 Firile când se'ncurcă
 Anevoie se descurcă.—De aceia
 Dă-i să nu se nărăvească,
 Nu-l lăsă să se sfințească.—Că
 Pământul până nu-l calcă
 Oale nu poate să-l facă.—Și
 Copilul nepedepsit
 Rămâne nepricopsit.

POVESTEA VORBII.

Povestesc că într'o vreme, dar nu se știe'n ce ani,
 Că'ntr'un oraș oare care ar fi fost niște golani,
 Bagabonți, crai, haimanale ș'altor cum vreți să-i
 [numiți,

Oameni fără căpătaie, șarlatani neprocopsiți:
 Erau de aceia carii părinții că îi iubesc
 Li țin tot pe lângă dânșii și la pieptul mumii cresc,
 Lăsându-i într'a lor voie până se fac mari, ștregari
 Și-ajung în cele din urmă desfrânaților stegari,
 Că în loc să se apuce de negoț sau meșteșug,
 Ei p'alți asemeni cu dânșii găsinđ fac prieteșug
 Și apuc prin mahalale împreună înhăitați,
 Umblă, miroase pe uliți ca niște inverșunați,
 Orce sboară li se pare că îl vor putea mânca,
 Intind felurite curse în mână a-l apucă.
 Risipesc fără de milă părintescul lor rămas,
 Dau, până numai în piele și în cămașe se las.
 Apoi rămâind goi pușcă, or măcar și îmbrăcați,
 Neavând ce să mai toace, după cum era 'nvățați,
 Or se apuc de hoție, or de înșelătorii
 Și'n cele din urmă intră în ocne și pușcării.

De astfel de caractere era și-acești trei golani,
 Marțafoi porniți spre rele și pe față hoțomani,
 A căroră istorie vrem aci s'o povestim,
 Care, precum ni se pare, nu strică că să o știm,
 Că vom vedea 'n haine bune niște oameni îmbrăcați,
 Umblând cu meșteșugire și 'nșelând lumea prin piat.
 Intr'o zi ei se adună și 'ncep a se 'ntrebă.

Cum și ce fel să înșele acum iar pe cinevă?
 Așa zice din ei unul: — Eu de pește îngrijesc,
 Al doilea zice iarăși:—Și eu untdelemn gălesc.

Iar al treilea răspunse: — Dacă este așa dar,
 Eu trebuie să iau pâine or cum dela vreun brutar.
 —Dar pentru vin ce vom face? întrebă unul din ei.

—N'ai grije, răspunse altul, îți gălesc cât vrei să bei.
 Deci plecând cel pentru pâine și trei parale având,
 Merge la brutar cu ele și le dă 'n mână-i zicând:

— Poftim aceste parale datoria să-ți plătesc
 Și pentru că avui credit, îți prea foarte mulțumesc.
 Întrebă brutarul:—Ce fel? Dator când îmi rămăseși?
 —Nu știi alaltă-eri (zice) o pâine când îmi dădeși?
 Și-asupră-mi ne-având parale de tot ca să ți-o

[plătesc

Ți-am zis mâine sau poimâine cusurul ți-l îm-

[plinesc.

Brutarul se gândi'n sine: Ce știu?... Poate-i-oju

[fi dat.

Și precum se vede treaba nu țiu minte, am uitat.
 Dar bravo! om drept săracul, cu frica lui

[Dumnezeu

O datorie uitată plăti fără să-i cer eu.

După ce dăte parale acela, chip a-i plăti,

Și puțin încoaci încolo după ce se învârti,

Veni la brutarul iarăși, se făcu a cumpără,

Fără să aibă în pungă măcar o chioară para.

Zice către dânsul: — Frate! Eu azi, cu graba

[plecând,

Am uitat pe masă punga, niște socoteli făcând.
Ci te rog iarăși fă bine și-mi dă în credit trei

[pâini,
Și mâine de dimineată îți dau paralele 'n mâini.
— Bucuros, zise brutarul, mă'ncrez la un om

[cinstit,
Că văz ccia ce uitasem ai venit și mi-ai plătit.
Așa brutarul se 'nșală cu-uneltitul meșteșug,
Nu-i da prin gând că-o să-i joace un astfel de
[vicleșug.

Cel cu undelemnul iară, un mare ulcior luând
Și pe gură un burete înlăuntrul lui băgând,
Se duse la băcănie cu dânsul numai decât

Și poruncește să-l umple cu undelemn până'n gât
După ce-l umple băcanul, el atunci cu grai semeț
Il întreabă ca să-i spuie cum îl vinde, cu ce preț?
—Prețul răspunse băcanul, chiar să știi și sin-
[gur poți,

Trei lei este ocaua, precum îl vindem la toți.

—Trei lei? acesta îi zice, toarnă-l înapoi, nu-l iau,
Cu așa preț niciodată n'am cumpărat, nici nu-ți
[dau;

Îți dau doi lei jumătate pe oca de-l dai să-mi spui.
— Nu poci mai jos, îi răspunse, mai bine 'napoi
[il pui.

Și zicând acestea n'dată l-a 'ntors cu fundul
[în sus,

De necaz multe zicându-i înapoi în chiup l-a
[pus.

Atuncea înșelătorul luând ulciorul s'a 'ntors
Și spărgându-l, din burete destul untelemn a
[stors.

Al treilea, ca și ceilalți, în pescărie mergând
Și la un loc un crap mare ca de opt oca văzând,
Porunci (ca un om mare) să-l atârne în cântar.
După ce-l cântări zice:—Acum să faci bine dar,

Să-mi dai un om să mi-l ducă acasă să-i și plătesc,
Fiindcă n'am bani la mine atâția câți trebuie.
Pescarul:—Bucuros zice. Și îi dăte un fecior,
Spuind câți lei să-i răspunză, cel gândit de
[negustor.

Ducând peștele feciorul și-abia ducându-l de greu,
Merge după el în curtea unuia arhiereu,
Și aci 'ntr'un loc oprindu-l îi zise:—Stăi puținel
Să mă duc să șpui în casă câți bani să-ți dea
[pentru el

Rămâind sluga afară, el intră la arhiereu
Și zise:—Venii prea sfinte cu un biet frate al meu,
Să-ți faci pomană cu dânsul vreo moliftă să-i
[citești.

Că prea mult se bântuește de supărări diavolești.
Alte răutăți nu face, nici nu dă cu bolovani,
Ci tot vorbește de pește și se ceartă, cere bani.
Îi zise arhiereul:—Unde e? Adu-l aici.

Pescarul biet, ca tot prostul, în casă dacă intră,
De câteva vorbe groase ca să-i zică se păstră,
Și'ndată: — Părinte! zise, hai mai curând de-mi
[dați bani.

Că n'o să stau eu aicea să vă aștept zece ani!
Ți-a spus peștele cât face? este tocma opt oca,
Mi-am rupt mâinele cu dânsul, dar eră proaspăt,
[mișca.

Cuviosul om crezuse 'n adevăr e nebun,
Și chemând doi inși îndată, iau cu sila, jos îl pun,
Cere 'n grabă un molitfelnic și începe a-i citi,
Iar pescarul striga tare peștele a i-l plăti.
Pe care neascultându-l îl ținură jos mereu
Până-i citi o grămadă bătrânul arhiereu,
Apoi afară scoțându-l, el iar bani cerând striga,
Iar slugile îi ziseră, să tacă că-l vor lega.
Atunci pescarul se 'ntoarce la scaunul său necăjit
Și spuse că pentru plată o moliftă i-a citit

Iar acel amăgitor, luând peștele porni
 Și mergând cât mai în grabă cu ceilalți se întâlne,
 Sfătuiră împreună cum și ce fel a-l găti,
 Și vre un meșteșug iarăși pentru vin a unelti.
 Așa cu toții deodată la un cârciumar mergând
 Li deteră 'n mână toate învățându-l și zicând
 Crapul să-l curețe bine, să-l cresteze frumușel,
 Să-i puie piper și sare și untdelemnul peste el,
 Și cu o tavă să-l ducă să se frigă la cuptor,
 În loc de apă turnându-i pe deasupra vinișor,
 Și că, ei ceva prin piață până se vor învărti
 O să vie să mănânce, după ce se va găti.
 Dupăce dar s'a fript crapul, câteși trei s'au adunat,
 Și au șezut în odaie la un chef îndelungat.
 Vin, rachiu, pelin băură până când n'au mai putut,
 Și când voiră să plece socoteala au cerut.
 Slăpânul dând socoteala unui băiat ce-l avea
 Il trimise în odaie zicând, atâți lei să-ți dea.
 Dând băiatul socoteala, ei pe loc s'au apucat
 Și fiește care mâna în buzunar a băgat,
 Zicând cu toți 'ntr'o gură: — Eu plătesc, ba eu
 [plătesc,

Se fac că unul pe altul a se lăsa nu voesc.
 Sfātuindu-se în astfel ca la un minut de ceas,
 Dintr'înșii se sculă unul și zise cu mare glas:
 — De vreme ce fiecare avem poftă să plătim
 Ce trebuie într'atâta să stăm și să ne sfădim?
 Ci să-aruncăm sorți mai bine și pe cine va cădea
 Atuncea toți să se tragă și numai unul să dea.
 Răspunse altul:—Prea bine, bravo! așa vom urma.
 Să legăm pe cârciumarul la ochi bine cu-o basma,
 Și din noi din trei pe care mâna își va pune el.
 Să numere banii 'ndată și să plătească acel.
 Și cu'nțeleș se 'nvoiră, cum și făcură așa.
 Când la ochi legat băiatul prin odaie se 'nfășă,
 A șters-o toți câte unul, pe ușă în grabă eșind,

'L-a săsat să dibuiască încoaci, încolo pășind:
 Intr'acestea iaca vine și stăpânul după el
 Să vază ce zăbovește și nu vine nici un fel;
 Iar băiatul, care parcă de-a mingea umbla jucând,
 Puse mâna 'n grab pe dânsul, tu, tu! să plătești
 [strigând:

Iar stăpânul său îi trase câteva și îl bătut,
 Zicând:—Eu plătii odată ș'acum o să plătești tu.
 L'această 'nșelătorie celor trei li s'a 'nfundat,
 Că în mâna stăpânirii, prinzându-i, legați i-a dat,
 Unde și de alte multe, cercetând a dovedit
 Și prin judecată dreaptă la ocnă i-o osândit.

* * *

Ce nu ar face crăimea de n'ar fi stăpânitori!
 De n'ar fi temnițe, ocne și n'ar fi pedepsitori!
 De aceia totdeauna trebuie să mulțumim
 Stăpânirii cei înalte cării supuși ne numim:
 Căci prin marea sa 'ngrijire privighează pentru
 [noi,

Ne apără, ne ferește ca și păstorul pe oi.
 Care-și îngrădește turma cu câini vioi și 'nvățați,
 Ziua, noaptea s'o păzească de lupii înverșunați.

DESPRE NARAVURI RELE IARAȘ.

Năravul din fire n'are lecuire.

Lupul părul își schimbă dar năravul nu și-l lasă.

Ce iese din pisică șoareci mănâncă.

Toate merg după neam.

Peștele dela cap se împute.

Poama nu cade departe de tulpina ei.

Dintr'un răsar esé și trandfair și mărăcine.

Copilul e ca maimuța: ce vede face.

Ce a făcut mama și tata, o să facă fiul și fata.
 Unde a sărit capra mai presus sare iada.
 Prost se naște, prost crește, prost moare.
 Cine fură azi un ou, mâine fură și un bou.
 Cine fură azi un rac, mâine fură și-un gânsac.
 Calul fără căpăstru cade în prăpăstii.
 Unde nu e pisică, șoarecii steag ridică.—Inșă
 Nelegiuitului îi vine de hac necredinciosul.
 Țiganul până ănu fură nu se ține om.
 Unde găsește pus rău el pune bine.
 Ovreii până ănu înșeală nu mănâncă.
 Găsește sat fără câini și umblă fără ciomag.
 Iși ia inima în dinți și funia în traistă.
 Nu judecă urma, iasă unde o eși.—Dar
 Este ac și de cojocul lui.
 Rău faci, rău găsești.
 Bătaia e din rai—totdeauna—
 E răsflătat înaintea bății cu câteva palme.—Că
 Unde se găsește frâul se cere și calul.
 Unde se găsește șaua se cere și ipingeaoa.—De și,
 Vinovatul negonit fuge.—Inșă
 Fuge de ploae și dă de noroae.
 Hoțul fură și jură.—Dar geaba
 încotro șovai tot de belea dai (zisa țiganului).—Că
 De n'ar fi hoții, n'ar fi nici pușcării
 De n'ar fi păgubași n'ar fi nici hoți, adică
 In putina cu argăseală.

OVESTEA VORBII.

O vulpe rău stricătoare
 Ducându-se 'n vânătoare,
 Intâlni în drum pe-o vaie
 Pe cumătru-lup în cale
 Și-i zise, rânjind măsele:

- Cale bună cumetrele.
 — Dar încotr'o, până unde?
 — Ia până-aci, îi răspunde,
 Mă duc pân'la o vecină
 Să'ngrijesc de vre-o găină,
 Dar tu ce ți-ai lăsat casa?
 — 'Am plecat să dau cu plasa
 Colea 'n acea coteneașă
 Să văz n'oiu vâna vre-o rașă?
 Zise astălaltă iară:
 — Aideți împreună dară
 Și găini, rașe, or ouă,
 Le vom împărți în două.
 — Bine, haide! Și plecară,
 Vânară pe cât vânară
 Și dupăce împărțiră
 Toate câte le hoțiră,
 Când cu ele se'ncurcară
 Și pe la case-și plecară
 Incepură să-și ureze
 Sănătoși să ospăteze:
 — Noapte bună, cumetrele
 Ferite ar sfântul de rele,
 — Iți mulțănesc, cumetrișă,
 Domnul bine șă-ți trimiță,
 Ne-am folosit astă-seară,
 — Dar unde ne'ntâlnim iară?
 Zise ea: fără greșeală
 La puțină'n argăseală.

* * *

Drept este și prea firește
 Că hoț cu hoț se'ntâlnește
 Mai lesne în pușcărie
 Decât în negustorie.
 Dar bețiv cu bețiv unde?

Iacă și el ne răspunde:
 — Unde-mi toarnă să-mi ud gâtul
 Și îmi mai petrec urâtul.
 Așa și alt prin urmăre
 Mai lesne 'ntâlnirea-și are
 Unde-l trage pe el ața
 Ca să-și petreacă viața.

DESPRE FRICA LUI DUMNEZEU

La orice te vei pricepe
 Te închină și începe.
 Fă orice în legea ta
 Și la alți nu te uită.
 Omul care e stricat
 Nu se teme de păcat.
 Cine înjură de cruce,
 Ca ea o să se usuce.
 Cine legea nu-și cinstește,
 Fără lege se numește.
 Cine 'ntr'altă lege sare,
 Nici un Dumnezeu nu are.
 Omul trebui să cinstească
 Legea lui cea părintească.
 Fiecare cum apucă
 Astfel trebuie s'o ducă.
 Crede'n Domnul cinstit sfinții
 Cum te-a învăț'a părinții.
 Din cele ce-ți scrie'n carte
 Nu te duce mai departe.
 Fă în viața ta tot bine
 Chiar și legilor streine,
 Binele de rău te scapă,
 Să-l arunci chiar și în apă.
 Omul de unde nu gândește

Binele se răsplătește.
Dumnezeu când te ajută,
Plumbul ți se face plută.
Când Dumnezeu vrea cu tine
Și dracul cu colaci vine.
Munca când ți-o cauți bine
Și Dumnezeu e cu tine.
Când se trudește săracul
Dumnezeu îi umple sacul.
Cine 'n lene se târăște,
Dumnezeu îl părăsește.
Când rogi pre Domnul, muncește
Că atunci te miluește.
Mergi, muncește ca să ai
Și la un sărac să dai.
Când dai la cei neavuți,
Pe Dumnezeu împrumuți.
In bani nu te gurguia,
Că Dumnezeu dă și ia.
Toată Țapta e 'mprumutată,
Și cea rea și cea plăcută.
Astăzi faci rău cuiva, orice,
Măine altul ți-l întoarce.
De faci astăzi cuiva bine,
Măine dela altu-ți vine.
Dumnezeu două scări are,
Să suie și să coboare.
Pe săracu'n nevoi crude
Numai Domnul îl aude.
Cine pe alții blestemă
Urgii asupra își chiamă.—Căci,
Dumnezeu tiran nu este.
Binele la toți voiește.—Ci,
Roagă-te pentru oricine,
Ca să-ți dea și ție bine.
Când vre-un cuget te'mboldește,

Intâiu la păcat gândește,
Scriptura și sfânta lege
D'andoasele n'o înțelege.

POVESTEA VORBII.

Mulți dacă aud cuvinte din scriptură și-alte cărți
După neroada lor minte le strâmbez în alte părți
Popa satului odată la biserică 'nvățând,
Și țiganul, cum e dată, cu toți atunci ascultând
Dacă sfârși cele scrise din învățătura sa,
Ca un duhovnic, mai zise și de ceia ce-i pășă.
Adică: să îngrijească mic și mare, bun și prost
Ca să se ispovedească, (fiind atuncea în post).
După vorbele acestea le mai zise la sfârșit:
— Și să știți că iertat este păcatul mărturisit.
Inșă pentru tot păcatu-i zece pomeni de va da
Miluind săraci din satu-i, ori de prin alt undevă
Așa dar țiganul care în biserică eră
Și această predicare dela preot auzeă.
Gândind, zise întru sine: — Asta nu e lucru greu
Dacă este așa, bine! împac eu pe Dumnezeu.
Și astfel mergând el face și milostenii și rău,
Că popii așa îi place, gândind în cugetul său.
Apoi făcând el acestea în minte iar i-a venit
Că păcatul iertat este, dacă e mărturisit.
Așa la preot se duce să-și spuie al său păcat,
Și'n mână ceva îi duce din cele ce a furat,
Zicându-i:—Eu, părințele, după cum ai cuvântat
Am făcut bune și rele și crez că voi fi ertat.
— Dat ce ai făcut? îi zise preotul la el privind
Răspunse el: D'ale scrise pentr'un ca mine mișei
Că d'o face ceva rele, după cum am făcut eu,
S'o da pomeni pentru ele, îl iartă și Dumnezeu

—Dar ce lucru făcuși drace? duhovnicul l-a 'n-
[trebat,

lă văz lui Dumnezeu place cele ce tu le-ai lucrat?

—Apoi să vezi părințele, îi răspunse el tușind,
odată în zilele mele, la biserică viind,
prodii când citeai pe-o carte...—of! doamne! cum
[îmi plăceai!

—Mă eu cum stam, de departe am auzit când ziceai:

„Tot păcatul ertat este dacă e mărturisit.”

După ce ziseși aceste stând puțin iar ai grăit:

„Dar însă să împărțească zece pentru un păcat,
și dea ca să-l răsplătească și așa va fi iertat”.

—Nu biet până la acea vreme furam și nu prea fu-
[ram

—Mă mă temeam de blesteme, să fac pomeni nu
[știam,

—Nu de atunci până acuma drept am furat și-am
[hojit

—Nu ascultă să-ți spui numa ce pomeni am împărțit:

—Mă în sat într'o grădină văzând un pom pânguit

—Mă curai după o albină și sus pe el m'am suțit;

—Mă încai cât mâncai de foame, și apoi m'am apucat

—Mă am lăsat pe dânsul poame, tot cu traista le-am
[cărat.

—Mă ca vre-o zece din ele la unul, alt împărții,

—Mă sumi cu mâinele mele, cu care le și hoții,

—Mă să-mi mântuiesc păcatul, după cum am auzit,

—Mă apoi mergând făcui altul și iarăși am împărțit.

—Mă așa făcându-și răbdare, după cum și trebuia,

—Mă zise blând:—Spune-mi care? El însă cam șovăia.

—Mă zicând însă că nu-l lasă și să spuie îl silea.

—Mă răspunse:—Apoi îmi pasă, să nu dau de vre-o
[belea

—Mă ca zice:—Nu te teme, eu nu sunt judecător,

—Mă Dumnezeu după vreme îți va fi răsplătitor.

—Mă aceea spune foarte, de vrei de păcat să scapi,

Ca să văz eu de se poate în iad în munci să n
[încapi

Apoi, zise:—Părințele găsii un bou rătăcit
Și văzându-l bun la piele, l-am tăiat și l-am belit
Carnea o făcui parale la alt sat dacă trecui,
Ca stăpân pe ale sale pielea opinci o făcui,
Și zece perechi din ele am luat, am numărat
Mai slabe, mai subțirele și de pomană le-am dat
—Proclete, popa îi zice, of! vai de sufletul tău
Că învățăturile scrise le-ai tălmăcit așa rău.
Ce ai socolit țigane, pe Dumnezeu să amăgești
Amar de tine, sărmane! Iadul o să moștenești,
Pentru una să dai zece ai uneltit meșteșug!
Dar să știi că nu se trece la Dumnezeu vicleșug
De vrei să furi cuiva bunul trebuia să înțelegi
Să dai zece pentru unul, nu opinci ci boi întregi
Asta-mi eră 'nvățătura în biserică atunci,
Aste mi le-a rostit gura ca să vă feresc de munci
N'am zis să furi, să faci rele și pomeni să îm-
[părțești,

Ci să te ferești de ele, să nu le obicinuiști
Cu astfel de datorie să nu te însărcinezi,
Că lesne nu o să-ți fie păcatul să-ți ușurezi.
—O vai de mine, săracul! zise el dându-și în

[cap,
Cât de rău mi-a șoptit dracul în mâna lui că
[să 'ncap!

Eu când le făceam aceste gândeam că mă folosea,
Dar acum văz iară veste eșind alt-fel la vopsea.
Sunt rătăcit, părințele, învață-mă ce să fac,
Că pentru păcatele rele n'am ce să dau, sunt sărac.
Dă-mi un canon cum îți place și eu să mă po-
[căiesc,

Că doar îl voiu putea face de iad să mă mântuiesc.
—Fătul meu! preotul zise, canonul l-ai auzit,
Pe când citeam cele scrise și tu altfel le-ai sucit

Bar canoanele mai grele alți ți le vor da, nu eu,
 Că ori cine face rele îl dă în cap Dumnezeu.
 Stăpânirea temniți are, cum și ocne pentru hoți,
 Pe lângă bătaia mare ce-o dă drept canon la
 [toți.

DESPRE FRICA LUI DUMNEZEU IARAȘI. 3

Ochiul lui Dumnezeu nu doarme.
 Dumnezeu nu răsplătește ca dușmanul, ci gonțește
 [cu anul.
 Pe omul rău îl însemnează Dumnezeu.
 Păcatul își caută vinovatul.
 De aceia nu asculta la cari zic:
 Păcatul nu e cât mânzatul, ca să-l vază tot
 [tul.—Și
 Cine crede în cruce ca crucea se usucă.—Sau
 Dece să mi plece capul sănătos la evanghelie.—Sau
 Nici să văz vre-odată drac, nici cruce de el să-mi
 [fac.—Ci
 De oameni răi să te închini și să fugi ca dracul
 [de lămâie.
 Fă-ți cruce mare pe sân, că dracul este bătrân.
 Dracul nu are treabă nici nu șade de geabă.
 Dracul nu face punți și biserici, ci întinde carse
 [și piedici.
 Omul are și moarte și viață.
 Moartea nu vine când o chiemi, ci te ia când nu te
 [temi. Dar
 Păcatul măturissit este iertat.—
 Nu linge unde-ai scuipat.
 Fă ce îți zice popa și nu face ce face el.—Căci,
 Se întâmplă să cază în cursă și cine învață să te
 [păzești de dansa.
 Unde e înțelepciune scurtă și nebunie multă.

Vulpea cât e de vicleană și de multe ori cade în
[cursă cu toate picioarele ei.

Calul de e cu patru picioare și tot se poticnește.
Nimenea nu e ușă de biserică.

Cine este sfânt, pe așternut moale nu doarme. Dar
Cine nu roagă pe Dumnezeu?

Nimenea nu zice:—Ia-mi Doamne, ci: — Dă-mi
[Doamne.—Inșă

Rugăciunea omului beat Dumnezeu nu o pri-
[mește.

În loc de dobândă se pomenește cu osândă.—
[Și-apoi

Pe lângă lemnul uscat arde și cel verde.

POVESTEA VORBII.

Doi cu picioare oloage mergând ș'ajungând un
— [deal,

Unu începù să se roage când se odihnea supt
[mal:

—Doamne, dacă ai putere să faci minune din cer,
Implinește a mea vrere la păsul meu ce îți cer:
Sloboade de sus acuma înaintea mea un cal

Să'ncalec pe dânsul numa până voi sui ăst deal.
Celălalt începù să zică:—Ce spui, prietenul meu?

Nu îți este ție frică că mâinii pe Dumnezeu?
Vai! Nu 'ndrăzni frățioare ast fel de vorbă să zici,

Vr'un trăznet să nu pogoare să ne omoare aici.
Tocmai când vorbeau astea d'odată s'au pomenit

Că'n spate-le fără veste un înarmat a venit,
P'o iapă slabă călare, cu'n mânz bolnav după ea

Și îi sili ca'n spinare pe bolnavul mânz să-l ia,
Dând cu un bici că mai tare să-l puic pe acel deal;

Și-așa în loc de călare ruga-l făcu pe el cal.

DESPRE PROSTIE

Prostia și nerozia
Se rudesc cu nebunia.
Prost din prost care se naște
E ca vita, doar nu paște,
Prost trăiește, fără nume,
Prost se duce și din lume.—Căci
Din or și ce lemn îți place
Fluier nu se poate face.—Spre pildă:
Fă om dintr'un lemn de tei
Și îl botează Matei.—Prostul zice:
Tot, tot am numai o minte,
De vară întâi să-mi fie.
Or de iarnă? (ce prostie!)
Prostul uită din natură
Dela mână pân' la gură.—Zic unii:
Prea e tânăr, n'are minte,
I-o crește d'aci 'nainte.—Și
E tânăr și s'o mai face
Tigva de-i se va coace.—Prostul,
Pune'l să stea să-ți vorbească
De vei să te păcălească.—Căci,
Or gura or văgăuna
Prostului este tot una.—El
Umblă ca să prinză roiul
Și-și întoarce înapoiul.—Și
Cată traistă să găsească,
Vrând dășagii să-și golească.—Și
Vrea să umple 'n puț găleata
Cu gura neastupală.—Și
Se căznește d'adineaură
Să facă în nisip gaură.—El
Nu știe unde-l mănâncă
Și zice:—Scarpină încă.—Prostul,

Il mănâncă 'n altă parte
 Prostul, cât să-i dai bătaie
 Face capul cât îl taie.—De aceia,
 Nu mai umbla să dai lege.
 La ușa surdului
 Or bate dacă îți pasă,
 Or mai bine fugi, te lasă.—Prostul
 Să cumpere carne merge
 Și pecea vacii alege.—Acum
 A pornit în cale lungă
 Și va 'ndață să ajungă.—Și
 Ca să scutească din cale
 De cu seară a plecat
 Și în tindă s'a culcat.—Prostul este ca
 Orbul când dă de perete
 Tocma aci socotește
 Că acum se isprăvește.—Sau
 Tocma când s'a repezit
 Și lumea s'a isprăvit.—Prostul este.
 Tine capra și-l împunge
 Iar altul stă și o mulge.—Adică,
 El poartă ponosul
 Și-altul roade ousul.—Căci
 Cine nu se află la nunta-i acasă
 Atunci altu'nlocu-i joacă cu mireasa.—Și-apoi
 Lumea prin târg o vorbește
 Și el taină o gândește.—Prostul își zice singur:
 Și altul are cap, dă,
 Dar ca al meu ba-ba-ba!—Sau cum a zis una:
 Cap d'avea, n'avea, el știe,
 Dar și-a cumpărat tichie.

POVESTEA VORBII.

Trei feciori mergând p' o vale
 Și zărind un urs în cale
 Când suia cu grozăvie

Și intra în vizunie,
Zise unul:—Ai să-l prindem
Și la vr'un țigan să-l vindem.
Altul a zis: — Cum se poat
Din vizunia-i a-l scoate?
— Iaca cum, altul iar zise
Și îndată se descinse.
Dați brâele fiecare
Să facem un lung și mare,
Și legându-mă pe mine
Cu el de picioare bine,
Să țineți strâns cu tărie
Când voiu intra în vizunie,
Și-apucând pe urs d'odală,
Să mă trageți voi îndată,
Și apoi de aci scoțându'l
Facem cu el ce ne-e gândul.
Astfel dacă sfătuiră
Brâele își înădiră,
De picioare îl legară.
Și'n vizunie l' băgară.
Când vrù mâna să întinză
Pe urs de urechi să-l prinză,
Ursul de cap îl apucă
Și cu totul i-l îmbucă:
El strigând într'a sa ghiară
Ceilalți cum l-a tras afară.
Stau se uită cu mirare
Văzându-l că cap nu are,
Se 'ntreb zicând: — Frățioare
Avut-au Vlad cap oare?
Unul zise: — Nu țin minte,
Altul iar alte cuvinte,
Și nedomiriți l-aceasta
Au mers să 'ntrebe nevasta.
Așa ei pe mortul lasă

Şi mergând la ea acasă,
 O 'ntreabă:—Stano, ia ne spune,
 Că vrem să ştim a minune,
 Bărbatul tău ce fel fuse,
 Acum cu noi când se duse,
 Avea cap ca fiecare
 Or nu, că tu ştii mai bine?
 Ea gândind puţin în şine,
 Le răspunse:—Nu ştiu bine,
 Dar la Paşti îmi par' şi mie
 Că şi-a cumpărat tichie.

DESPRE PROSTIE IARAŞI.

Ce mi-e prostul ce mi-e nebunul!
 Ce mi-e Rada Badea ce mi-e Badea Rada!
 Ia pe unul de picioare şi loveşte pe cel-l'alt în cap.
 Cine se apucă să înveţe pe nerod nu se osibeşte
 [de nebun.
 Prostu 'nvaţă bărbierie la capul tău.
 Ii dai un ban să te rază şi doi să te lase.
 Cu nebunul să nu-ţi pui nici în clin nici în
 [mânică
 El nu ştie ce e laie nici ce e bălaie.
 Nebunul nu asudă nici la vale nici la deal.
 Tu îi faci cu ochiul, el îţi face cu capul.—Prostul
 [este:
 Caută Nan iapa şi el călare pe ea.
 N'au ajuns la râu şi şi-a ridicat poalele la brâu.
 Nu-l primeşte în sat şi el întreabă de casa pârcă-
 [labului.
 Cine-şi pune mintea cu nebunul este mai nebun.
 Pe nebunul nu-l aduci la cunoştinţă.
 E anevoie să tai pom şi să goneşti om.
 Ziua bună de dimineaţă se arată.

Vițelul după baligă se cunoaște ce bou o să se
[facă.

Puica pe creastă se cunoaște ce neam o să iasă.

La satul ce se vede călăuză nu trebuie.

Din coada pisicii siță de mătase nu se face.

În tigvă seacă cât să sufli nu poți să o umfli.

Mintea de ar crește pe toate cărările ar paște-o
[și măgarii.

Orbului degeaba îi spui că s'a făcut ziua.

Prostul face ce vede și ce aude crede.

Îi pare că câte zbor se mănâncă.

Surdului degeaba îi cânti de jale.—El este,

— Bună ziua nea Istrate, — doi boboci de rață
[frate.

— Mă Istrate, tu ești surd.

— Mai era coala un cârd.

Unde dai și unde crapă!

Tu ce-î cânti și el ce-ți descântă?

Tu îl trimiți la foc și el îți aduce busuioc.

Tu îl trimiți la surcele și el îți aduce floricele.

POVESTEA VORBII

Un neghiob cu totu 'n vremea mai de multă

Ca să-și ia nevastă făcând și el nuntă

De masă, bucate, în gând îi venise,

Dar cu ce să fiarbă de loc nu 'ngrijise.

Socrul, ca și dânsul, văzând că nu's lemne

Aleargă la horă pe tineri să 'ndemne,

Strigând:—Cine este mai voinic de ducă?

Să meargă îndată lemne să aducă.

Ginerele sare, ia car și secure:

—Mă duc eu, răspunde și pleacă n 'pădure.

Ajungând se uită la un copac mare...

—Să-l duc întreg, zice, ce de mai haz are!

I-ași face îndată pe toți ca să-mi zică:
 —Hop odată mare! Ce mai ginerică!
 Dar numai el singur în car cum să-l suie?
 Și-i veni'n gând carul alături să-l puie,
 Că tăind să-l culce drept în car să cază
 Și așa să-l ducă nuntașii să-l vază.
 Făcând dar el astfel și tăind stejarul
 Cum căzù, îndată îi turti jos carul.
 Acum ce să facă? Fluieră, privește,
 Și'ntr'o parte ș'alta stă și se sucește!
 Văzând că nu's boii să-i caute pleacă,
 Cu securea'n umăr și cu hârca seacă.
 Și ne mai găsindu-i că i-a pierdut crede,
 Iacă și'ntr'o ballă niște rațe vede.
 Nu-i venea prin minte că o să mai pață,
 Azvârli secura să dea într'o rață.
 Nu înemerește, rațele zbor, scapă
 Și securea cade bândâbâc în apă.
 Pe loc se dezbracă, se aruncă 'n baltă,
 Negândind nerodu c'o să pață ș'alta.
 Pe când el cu totul se da'n afundare
 Să scoată securea din apa cea mare,
 Vine oarecine pe ascuns în taină,
 Și-l fură de-l lasă fără nici o haină.
 După ce rămase gol numai în piele,
 Privind împrejuru-și văzù floricele.
 S'a pus să culeagă zicându-și:—Nu-mi pasă,
 Cu mâinele goale tot nu merg acasă.
 Și-așa numa'n piele se duse cu ele,
 În loc de surcele ducând floricele.

DESPRE NEROZIE

Eu îi cer ca să-mi dea mie
 Și el îți întinde ție. — Pentru că
 Nerodul și cu nebunul
 Amândoi sunt frați ca unul.—Sau

Unul ș'altul tot un drac,
Amândoi un ban nu fac.—Precum e o vorbă.
S'a întâlnit în drum Păcală
Cu frate-său nea Tândală.—Totdeauna
Nerodu'ntâiu o croiește
Și'n urmă se socotește.—Și
Nerodul la orice fie
Pe loc zice că îl știe
Nerodului i se pare
Că toate'n palmă le are.—El e
Barbă lungă până'n burtă
Și minte până'n gât scurtă.
Câte le gândește
Rău le isprăvește.

POVESTEA VORBII

Un nerod odinioară,
Cu mintea lui cea ușoară,
Se scoală, își ia măgarul,
Ii pune 'n spate samarul,
S'aruncă 'n spate pe dânsul,
Dă cu nuiăua într'însul
Și pleacă către pădure
În mână cu o secure,
Ceva lemne să doboare
Din copaci crângi, uscăcioare.
Pădurea, din întâmplare,
Se afla pe un deal mare
Și jos în poalele sale
Spumega un râu la vale,
Aci el dacă se duse
A privi pe sus se puse
La toți copacii d'arândul,
Pironindu-se cu gândul.

La loată 'nvârlitura
Belea ochi și căsca gura,
Ca să vază crângi uscate
De proprietar iertate,—
Fiind verzile oprite
C'obiceiuri leguite.
Deci privind el spre o parte
Văzû'n vale nu departe,
Un copaci gros la tulpină
Uscat pân'n la rădăcină,
Carele crăcile sale
Le pleca spre apă'n vale.
Aleargă'n grab, îl privește,
Se bucură și zâmbește
Că i-a ajutat norocul
Să-și încarce dobitocul.
Nu știa 'ngrab cum să saie
Să se urce ca să taie.
Cum se urcă sus îndată,
Craca'ntâia fu jos dată,
Pe loc p'a doua lovește,
Și-o doboară voinicește:
Apoi se urcă la altă,
Dup'aceia la mai 'naltă,
Taie, nici una nu lasă,
Vrând să le care acasă.
Când lăsă lemnul prăjină,
Se uită jos la tulpină,
Să vază grămada dată,
Cum stă la pământ culcală.
Și uitându-se, săracul,
S'a închinat ca de dracul
Văzând că crângile sale
Se duceau pe rîu la vale,—
Că toate în el căzuse
Și de apă au fost duse.

Acuma dar ce să facă?
Nu mai rămăsese cracă,
Trebuia ace tulpină
S'o taie din rădăcină.
Se dă jos și se gândește,
In tot chipul chibzuiește,
Ce fel să o nemerească,
Nu cumva iar s'o greșească.
Că vreà el cu vreo pază
Copacul spre el să cază,
Căci și el caută încă
Spre prăpastia adâncă.
Dar gândirea i-a fost scurtă,
Nu că pierdu vreme multă,
Ci până scobești un dinte
Ce să facă 'i veni 'n minte.
Și luând funia 'ndată
Cea dela samar legată,
Mai ia căpăstrul, brâu scoate,
Leagă una d'alta toate,
Face o funie lungă
Mai departe să ajungă,
Apoi urcă dobitocul
Unde eră mai sus locul,
Apucă funia'noadă
De samaru-i despre coadă,
D'acolo 'n copac se suie,
Vrând pe voia-i să-l supuie,
Țeapăn de vârful-i o leagă
Și face o faptă 'ntreagă.
D'aci în grab' se pogoară
Ca o pisică ușoară,
Apucă securea lată
Și ncepe să taie 'ndată.
Taie, mii de ori lovește,
Stă puțin, se odihnește,

Și iar ia securea 'n grabă,
 Ca un ager, l'a sa treabă.
 Taie până nu mai poate,
 Așchii peste așchii scoate.
 Când s'apropie să cază
 Aștepta spre deal să-l vază.
 Dar unde? Copacul mare
 Nu vrea să-i dea ascultare,
 Ci începând să troznească
 Și spre vale să pornească
 Ridică în zbor măgarul,
 Cum eră cu tot samarul,
 Și în vederile sale
 Il aruncă peste vale.
 Iar el privind la 'nălțime
 Măgarul'n zbor cu iuțime,
 Căzû îndată pe viue
 Și începû să se 'nchine,
 Zicând:—Ce minune mare,
 Din cele în lume rare!
 De ce muri bietul taica
 Și nu trăi draga maica
 Să vază măgar cum zboară
 Ca o pasăre ușoară!
 Eri de muream, Doamne bune
 Nu vedeam astă minune!

IARAȘI DESPRE NEROZIE

Nerodul, toată a lui nerozie
 E dela părinți moșie.
 Iși pune capul cel sec
 Cu 'nțeleptul la întrec.
 Tu stai să-l înveți de bine
 Și el te 'nvață pe tine.

C'o țiu de coarne se uită
 Și tot strigă că e ciută.
 Pe nerod la treabă-l mână
 Dar s'aibi zburătura în mână.
 Cu nerodul când vorbești
 Bastonul să-ți pregătești.
 Unde's ochii înțeleptului
 Este mâna nebunului.
 Și'n pat și cu ochii pe foc
 I se pare tot un loc.—Nerodul
 Gură are de vorbit
 Și cap n'are de gândit.—El
 Strigă dela munte ca să-l auză,
 Și dela Dunăre va să-i răspundă.—Și zice că:
 Este tare de urechi,
 Că n'are două perechi.—Deaceia,
 La poarta surdului
 Poți să bați oricât de mult
 Că el îți va ședeà mut.—Și
 Nu-ți încerca vadul cu nerodul.—Nerodului,
 Zi-i tu lui or cât îți place
 Că el tot ce știe face.—După proverbul vechi:
 Să-i dai gură de Târgoviște.—Dar însă
 Și măgarul câte-o dată
 Binișor și el se poartă.
 Pe măgar la nuntă când îl poștește,
 Acolo or lemne or apă lipsește.
 Nerodul când e 'ntrebat:
 Cine e mai mare 'n sat,
 El pe loc răspunde: „Eu!
 Că 'ntărât câinii mereu”.—Dar de multe ori
 Să găsește câte-o mână
 Să-l scuture de țărână.

POVEȘTEA VORBII.

Lupul flămând, leșinat
 Ne 'ndrăznind să intre 'n sat

Și vrând să afle, cumvași
 De are în el vrăjmași,
 — U! mă! 'ntrebă prin urlat,
 Cine e mai mare 'n sat?
 Câinele, dulău bătrân
 Cu botul băgat în sân,
 Ii răspunde nemișcând:
 — Eu nu știu, nu știu, zicând.
 El iar strigă cu urlat,
 — U! cine-i mai mare'n sat?
 Văzându-l iar nemișcat,
 Răspunde: — „Nu știu!” zicând.
 Iar javra cățelul prost
 Sărind de sub adăpost
 Incepe a alerga
 Și:—Eu! eu! eu! a strigă.
 Lupul auzind astfel,
 Netemându-se de el,
 Sare asupra-i pe loc
 Și îi rupe din cojoc.
 Prostul cățeluș atunci
 Mursicat, scăpând din munci
 Fuge strigând: — Aoleu,
 Și:—Nu știu, nu știu nici eu!

DESPRE NEROZIE IARAȘI

Nerozia are
 Cheltuială mare.—Căci nerodului
 În mâna-i ce pică
 Sparge tot și strică.—Și
 Umbă gură cască,
 Până să-ți vorbească
 Inserează
 Și 'noptează.

Până să zică bou breaz
 Vine soarele l'amiaz.
 Intreabă ce ai ascuns
 De vei să-ți auzi răspuns.
 Din gura corbului n'auzi decât cra!
 Șade și el între noi
 Ca măgarul între oi.
 La orice îi sare glasul
 Și râde nebun cu ceasul.—Și încă
 Face ceva nerozește
 Și fluerând îl privește.—Zicând:
 Eu îl lau și el se rade.

POVESTEA VORBII.

Un chirigiu cu tocmeală
 Incoaci încolo umblând
 Și luni întregi primeneală
 Și spălare nevăzând,
 Cum se întoarse din cale
 Și la casa sa veni,
 Porunci nevastei sale
 A-l la și a-l primeni.
 Nevasta lui mai îngrabă
 Căldarea la foc puind
 Și el umblând după treabă,
 De caii lui îngrijind,
 Iși întrebă pe nevasta:
 — Puseși, dragă, ce făcuși?
 Ea îi răspunse l'aceasta:
 — Da, da, bărbățele-acuși.
 Este caldă mi se pare,
 C'am pus-o de multicel.
 Ia-o și ad-o mai tare,
 Strigă către dânsa el.

Ea scoțând apa afară,
 El se dezbracă pe loc,
 Se înfășură, ca la țară,
 Cu cămașa pe mijloc,
 Se pleacă și-i poruncește
 Ca să-i toarne acoloa.
 (Precum se obișnuiește,
 Pe la sate să se lea).
 Ea umple oala prosteste
 Ne'ncercând apa de fel,
 Și-i toarnă de-l opărește
 Tocmai ca pe un purcel.
 El biet, cum erà zăpadă,
 Toț d'odată 'alergă
 Și aci într'o grămadă
 Capul în grab își băgă,
 Și când îl trase afară
 Părul în ea i-a rămas,
 Ca cu brici tăios, de parcă
 Intr'o clipă fuse ras
 Nevasta l'acea 'ntâmplare
 Incepù a se 'nchinà,
 Zicând cu mare mirare:
 — Uită-țe acuma, na!
 Tot să stai și să-ți faci cruce
 De poznașul meu bărbat,
 Că prin câte țări se duce
 Vine cu una 'nvățat!
 Eu îl lau și el se rade,
 Cu brici fără să mai dea,
 Părul lui de sine cade,
 Ce avui a mai vedea!!

DESPRE NEROZIE IARĂȘI.

Ne gândind, nici socotind,
 Se pomenește vorbind.—Că

Cine mi-a umplut izmenele?—Și

Cine mi-a luat banul din gură?

Tu îl pui să-ți toarne, el te'ntreabă:

—Câți se spală toți prânzesc?—Cum a zis unul:

Unde-l trimet, unde-l măi

Umblă fără căpătâi.—Și

Umblă căscând din pom în pom.

Ca căscatul din om în om.

POVESTEA VORBII.

Un nerod, să zic, sau prost,
 Că înțelept el n'a fost,
 Temându-și muierea rău,
 Ca un neghiob, nătărău,
 Intr'o zi un om văzând
 Mergând pe drum și căscând,
 Și nevasta-i s'a'ntâmplat
 În acel cas d'a căscat,
 El intră în bănuiel
 Că au amândoi toemeli,
 Și d'aceia a căscat,
 Prin căscat răspuns i-a dat.
 Astfel necăjit el foc
 Vrând s'o spânzure pe loc,
 Făr' a zice către ea,
 O funie 'ndată ia,
 Și o chiamă după el,
 Zicând: — Ai călea nițel!
 Deci împreună mergând
 Și în ogradă intrând,
 Din loc în loc o purlă
 S'un pom lesnicios cătă;
 Ea gându-i necunoscând,
 Stând îi întrebă zicând:

— Ce mă porți din pom în pom
 Ca căscatul din om în om?
 — Dar ce? o întrebă el,
 Căscatul umflă astfel?
 Zise ea:—Dar au nu știi?
 Geaba dar ești între vii!
 El privind-o a răspuns:
 — Așa?... Bine că mi-ai spus,
 Că eu asta n'o știam
 Și să te spânzur umblam.

DESPRE NEVOIAȘI.

Ține-mă Doamne încai
 Dacă vrei să mai mă ai.—Nevoiașul este
 Slugă oloagă
 După dârloagă. — Sau
 Loază'n băerată,
 Vită încălțată
 Când umblă prin poticele
 Parcă e luat din ele.
 Te uiți la dânsul și parcă
 Tot prin străchini goale calcă.
 Umblă parcă treeră la mărăcini.
 Când te uiți la el și trece,
 Parcă este în chiostece.
 Umblarea-i e'ncovoiată
 Ca la pisica plouată.
 La o treabă când se scoală,
 Parcă are ouă'n poală.
 Pân'a se găti mireasa
 Ochi ginerului iasă.
 A visat că s'a 'nghimpat,
 Și umbă la pic'or legat.—Fata mamii,
 Schiopătează mititica.

Că a călcat-o pisica!
 Vorbește cu mormăitură
 Parcă are mămăligă'n gură.—Și
 Parcă are orbul găinilor.
 Vorbește vorba'ngânată,
 Parcă i-e gura legată.
 Mamă, unde ești să mă vezi,
 Că și eu am tot ochi brezi?
 De-ar muri moșul să-i apuc toiagul.—Și
 De-ar muri tata ca să-i iau briceagul.
 De ar muri socru
 Ca să-i apuc locu.
 La-mă mamă și pe mine
 Și mă fă frumos ca tine.
 Trimite pe nevoiaș
 Să-ți slujească la cevași
 Dar pleacă și după el,
 Că nu-ți face'ngrab altfel.—El este
 Câine surd dus la vânat,
 Cal schiop pus la alergat.
 Nevoiașul la toate
 Zice că nu poate.—Că uile,
 O trag, nu vine, o'mping, nu mergs.

POVEȘTEA VORBII.

Puind pe săteni la clacă oare care arendaș,
 S'a'ntâmplat în ei să fie și un leneș, nevoiaș,
 Care de-l pune la sapă, adormea în mâini cu ea,
 De-i da coasa să cosească, nu știa cum să o ia,
 De-i da securea să taie, înnopta până să dea,
 Abia stând și-ardicându-și cioarecii cari cădea.
 Văzând, gândi arendașul, că nevoiaș cum'era,
 Doar o să poată din curte niște gunoi a-i căra.

Il chiamă, îi dete roaba, el o luă, se uită,
 Și'ncepù să o încarce, după cum îi arătă,
 Dar văzându-l arendașul, că'n mâini după ce o ia,
 O ține'n loc încărcată și stând se uită la ea,
 Incepù la el să strige, ca să care mai curând,
 Iar nevoiașul răspunse către arendaș zicând:
 — Apoi uite-o trag, nu vine, o'nping nu merge.
 Atunci puind arendașul asupra-i un dorobanț,
 Tot sărind o duceà roaba, ca când parcă jucă danț
 Zicând:—Vezi ce ușor merge, ajutat de bățul meu?
 — Apoi, zise nevoiașul, așa cu rău, știam eu.

DESPRE LENEȘI

Lenea e cocoană mare
 Care n'are de mâncare.
 Toți copacii înfrunzesc,
 Dar mulți din ei nu rodese
 Plopul e destul de mare,
 Dar pe dânsul poame n'are.
 Pe nevoiașul și leneșul
 Cu o funie să-i legi
 Și p'amândoi să-i îneci.
 Parcă-i gura încleștată
 Și de elele luată.
 De lene ochi-și închide
 Și buzele își deschide.
 I-e lene să și vorbească,
 Dar încă să mai muncească!
 După cum a fost sădit
 Astfel a și răsărit.
 Umbla drumurile'n rând,
 Podinele numărând.
 Toți pretulindenea sapă,
 El dăce câinii la apă,

Parcă, pentr'o vorbă vie, gura îi cere chirie.
 Rumegă vorba ca oaia iarba.
 Leneșul fuge de danț,
 Ca și câinele de lanț.
 De lene și de urât
 Tocma supt pat s'a vârât.
 Așteaptă îmbucătura
 Să o dea mură în gură.—Inșă
 Mai bine ar tot mânca
 Decât ceva ar lucra.—El
 Joacă danț pe mămăligă,
 Și-i ajunge cât câștigă.
 Când în cea după urmă
 La o pomână înghesuit
 Băut, sătul, a murit,
 A mâncat până încât
 I-a venit până la gât.—Leneșul
 Are gura împiedicată
 Dar taina o spune 'ndată.—Și
 De vrei sfat la vre-o treabă
 Mergi pe leneșul întrebă. — El
 Altoră le dă povață.
 Dar pe sine nu se'nvață. — Leneșul zise:
 Mamă, zi să vie nenea
 Ca să-mi mai scuture lenea. — Sau:
 Ast lucru l-aș face 'ndată,
 Dar n'am cine să mă bată.

POVEȘTEA VORBII.

Căldura după ce trece
 Și începe vântul rece,
 Țiganul ușor în pene
 Nu-și făcù bordei de lene
 Acum vede că îi pasă,
 Dar lenea tot iar nu-l lasă.
 Iarna iar ne dându-i pace,

Ia și el, un plocon face
 Și'n sat la zapciu se duce,
 Grăbind din somn să-l apuce.
 Când el în mâini cu ploconul,
 Iacă eși și coconul,
 — Ce vrei țigane? l-întreabă,
 — Te rog cocoane d'o treabă:
 Dă-mi un dorobanț, fă bine,
 Ca să stea as'ăzi de mine,
 Cum o ști să 'nu-mi dea pace
 Un bordei până mi-oi face,
 Deci luând el dorobanțul,
 Jucă într'acea zi danțul,
 Că, când începù a-l bate,
 Cu gârbacele pe spate,
 Bordeiul gata îi fuse
 Și în el copii-și puse,
 Zicând:—Bog-da-proste, frate,
 Mă cam burdușiși -în spate,
 Dar îți mulțumesc de casă,
 Că acum de frig nu-mi pasă. — Dar însă,
 Lenea când este mai mică'
 Tot știe și ea de frică,
 Dar când este lenea mare,
 Vede arzând pe el casa
 Și i-e lene ca să iasă.

POVESTEA VORBII.

Să zice că oare unde un împărat curios
 Vrea să aște 'n ce chip este omul cel mai lenevos,
 Și porunci să-i adune câțiva din ținutul său,
 Însă de cei mai de frunte, ce se leneveau mai rău.
 După ce dar îi găsiră și după ce i-au adus,
 Tocma'n marginea cetății să șază într'un loc i-a

(pus.)

Câtva timp așă ținându-i, fără să facă nimic,
 Dela curtea împărătească le da bucate, mertic.
 Și întrebând împăratul, cum petrec ei și ce fac.
 Li povestiră slujbașii, cum că toată ziua zac —
 Și când le dă 'de mâncare, o mănâncă răsturnați,
 Le-e lene gura să-și cașce, parcă's niște leșinați.
 De aceasta împăratul auzind, la ei s'a dus
 Și dela ușe privindu-i, să dea casii foc a pus,
 Ca să vază ce vor face, vor ședeà tot nemișcați,
 Sau văzând focul îndată o să fugă toți speriați?
 Dar văzând că privesc focul și nu se mișcă din loc,
 Puse un slujbaș să strige:—Eșiți că ardeți în foc!
 Iar unul din ei răspunse:—Nu ți-e lene să vor-
 [bești?...

Și așă se prăpădiră, arzând în foc toți acești.

DESPRE BEȚIE

Popa toacă și îi chiamă
 La biserică să meargă,
 Ei la cârciumă aleargă.
 Cu oala de dimineață
 Să tămâie'n toată viața.—Și apoi
 Poruncește și-i aduce
 Atât cât nu poate duce.
 Bea, pipota își îneacă,
 Altul ca să nu-l întreacă.
 Eri vinu-l bătù la spete
 Ș'azi iar merge să se îmbete.—Căci
 El și-l bate și-l mângâie,
 Merge iar să se tămâie.
 Beat dintr'o cârciumă iese
 Intră'n alta, fiind dese.
 Umblă pe drum beat
 Ca câine turbat.—Pentru
 Omul d'ar fi cât de bun,

Vinul îl face nebun.
 Omul bețiv nu știe
 Ce face la beție. — Sau
 El ce face la beție
 Se căiește la trezie.—Inșă
 Beția o vindecă sapa și lopata.
 Noaptea când însetoșează
 Sticle și oale visează.

Se pomenește strigând:

— Mai dați cu uoătura
 Că mi s'a uscat gura.—In adevăr,
 Beția este ușa tuturilor răutăților. — Precum
 [vedem că
 Cine bea vin, își bea punga și mintea ca și
 [sănătatea.— Bețivul!

De mic și mare în sat
 E cu degetul arătat.—Uite-l; zice,
 Privește la el.
 Și-l scrie la fel.
 Fluieră în bute și suges cep.
 Mustățile îi caută a oală.
 A suflat în fundul oalei.
 S'a afumat cu luleaua.
 L-a bătut cărbunii la cap.
 Picioarele nu-l mai țin
 Și tot strigă: — Adu vin!
 Il atârnă într'o parte. — Sai
 A pus mai mult deoparte,
 Nu i-e destul că-i cu minte neroadă,
 A luat și purceaua de coadă.—Dar înșă
 Dela nebun și dela beat
 Adevăru-i lesne de aflat.—Căci
 Ce e 'n inima treazului
 E în gura beatului.
 Singur se dă de gol.
 Fără să-i dea ocol.

Bețivul când este beat
 Ii pare că-i împărat.
 Când e plosca la mijloc
 Mare, mic e cu noroc.
 Ține fine, na și ție,
 Cât p'aci să-mi dea și mie.
 Satul mic și rolocol
 Ii dau și curând ocol. — Sau
 Satul mic îl ajungê podvoada des.
 Dar cum zice un învățat:

— La buciumul viței trei viăstari cresc, unul
 al sănătății, altul al veseliei, și altul al turburării.
 De multe ori îți vine acru de el.
 Povestea țiganului, acr-u-u-u dela nașu.—Și
 De roșu, roșu: de acru, acru, de Ploești,
 Ploești! chef nenai.—Cu un cuvânt,
 Vinul face pe săraci bogați, pe ciungi cu mâini,
 pe ologi cu picioare și pe orbi cu o hi.

POVEȘTEA VORBII.

Ciungul, ologul, orbul și golanul ce-l purta,
 La o cârciumă 'npreună bând pân'a se îmbătă,
 Orbul ardică paharul, fața vinului privind.
 —U-iu ce floare frumoasă! zise tare chiuind.
 Ciungul necăjit de vorba-i.—Ei, (zice), mă'ncubnesc:
 De unde vezi floarea tu mă, or vrei să te pâlmuiesc!
 Ci nu stă, zise ologul, ia-l cu mâinile de păr,
 Să ți-l calc eu sub picioare, să-l pisez să ți-l las măr.
 Iar golanul ce stă față, văzând că se necăjesc,
 —Dați-mă! zise către dânșii, că ce-o fi eu implinesc.
 [— Insfârșit,
 Omul se îmbată și de inimă rea și de inimă bună.
 Dar de multe ori necazul îmbată mai rău decât
 [orce băutură.—Inșă

Beția tinereții întrece pe a vinului.—După pro-
 [verbul ce zice:
 Cine umblă pe drum cu gândul acasă, își pierde
 [căciula în târg.—De aceea,
 Să fii treaz nemâncat, de-ți va zice lumea că ești
 [beat, mergi de te culcă.

DESPRE BEȚIE IARAȘI.

Cine bea în cinste or în dator se îmbată de două
 [ori. — Că,
 Una gândește cârciumarul și alta bețivul.—Câr-
 [ciumarul zice:
 — Băutura e unde e, mâncarea e fudulie.
 Apa nu e bună nici în cizmă.
 Vinul e pentru noi, nu pentru boi.
 Cu vinul și cu somnul uită grijile omul.
 Vinul e toiagul bătrânețelor și nebunia tinerețe-
 [lor. — Inșă
 Vinul bun și otrava frumoasă sunt două otrăvi
 [dulci la om.
 Tu îl bei pe dânsul și el te bea pe tine.
 Tu îl bagi în mațe și el ese'n față.
 Cât să dai ocol, tot te dă de gol.
 Mergi pe cărare lină și dai drept în tină.

POVEȘTEA VORBII.

Un ungurean oarecare
 Ce n'a prea avut umblare
 Și nici vie nu văzuse,
 Nici vr'odată vin băuse
 Și văzând odată o vie,
 Bând și vin pân' la beție,

P'alt ungurean întâlnește
 Și cu el astfel vorbește:
 — Mă soațe văz't-ai tu ghie?
 — Am văz't măi (zise) ș'o mie.
 — No da cum îi? de-ai văz't spune,
 — Da au îi măi, v'o minune?
 — De n'ai văz't' cred poat't' să-ți pară.
 — No mă să-ți spun cum îi dară,
 Ii albă și ste'nchișoară
 Răscăcănată la soare.
 — No! minț' tu, că n'ai văz't ghine,
 Să-ți spun io, cată la mine:
 Ghia ae'i pu-n deal pusă
 Toț cu țepi pin ea împunsă,
 Și sochile, voinici, tună
 Poama ei de i-o adună.
 Și supt chicioare împarcă
 Să-i cure zeama o calcă,
 Apoi p'acea zeamă dragă
 O botez ghin și o bagă
 In o scorbura întinsă,
 Cu bețe d'aiun încinsă,
 De-aci mere o boerească,
 Ce îi zice cârciumăreasă,
 Și chiamă vinul pi-a boartă,
 Ținând o cofă cu toartă,
 Și ți-l dă de-l beai cu oala,
 Mă, da-i șelău ghinul ala!
 Că când îl beai te îmbună
 Până banii ți-i adună
 Și se duce, nu-i mai pasa,
 Cu punga goală te lasă;
 Și să vezi cum nu m'ascultă
 La hiclenia-i a mullă:
 Io beui din el odată
 O oală ghine'ndesată,

Și pân' grăii trei cuvinte
 Mă luă un chic de minte,
 Când plecai să meriu pe cale
 Drumul oblu-mi părea vale.
 Că el se ținea de mine
 Și-mi da ghes să caz pe vine.
 Io dam pe poteca lină,
 El mă da'n lături pin tină.
 Dac'am văz't că joc își face
 Vruî să-l ghirui, să-mi dea pace,
 Dar' el m'o trântit în tină
 Și mă dete pe hodină.
 Când m'o deșteptat o tuse
 Mă uit, să vezi ce-mi făcuse!
 La gura-mi se băligase,
 Baniî din pungă-mi luase
 Și se dusesese la dracu
 Și unde i-o fost lui placu.

Vinul, țuica cui îi place n'are cu ce să se mbrace.
 Bețivul, când trece pe punte, închide ochii să nu
 Ivază apa.

Arama omului la beție se arată.

Hoțu 'nvață la hoție și bețivul la beție

Să bei pân' ți-o eși păru prin căciulă și cămașa
 [prin izmene.—Dar

Cine se ia după muscă ajunge la bălegar.—Că
 Cine bea pân' la'mbătare nume bun în lume

[n'are.—Și

Decât să-ți iasă nume rău, mai bine ochii din cap.

Spune-mi cu cine te 'nsoțești, ca să-ți spui eu
 [cine ești.

Cine te vede intrând în cârciumă, nu zice că ai
 [intrat să te'nchini.

Omul a intra în baie și a nu se'mbăia nu se poate.

Omul este ca oaia: lesne se ia după altul, nu ju-
 [decă nevoia.

• POVESTEA VORBII

Un grec oarecare din sate plugar
 Plecă și se duse cu un al său măgar
 Până la o rudă ce-i era cumnat
 Și avea șederea departe l'alt sat.
 Cumnatu-său care prea mult îl iubea,
 Și'n casa-i văzându-l odată abia,
 Il primi vesel, cum i s'a căzut
 Și seara la cină cu el a șezut,
 Cu vorbe cu glume tot s'a îndemnat,
 Și-a dat cu paharul pâ'n' s'a îmbălat.
 Culcându-se astfel și dormind ceva,
 A doua zi capul grozav îi urla,
 Ii părea mai mare de cum era'ntâi
 Și-l trăgea să-l puie iar pe căpătâi.
 Il punea și geaba or cum nu-i treceă,
 Il atârna, parcă, locul nu-i plăceă,
 Necăjit se scoală, greața a-și scui-pă,
 Vrând și dobitocul a și-l adăpă,
 Și dacă se duse în sat la ceșmea,
 Fluieră din buze silindu-l să bea.
 Dobitocul însă dacă a băut,
 Iși ridică capul și'n loc a stătut.
 Deci văzând țăranul pe al său catâr
 Că la fluerarea-i nu face hatâr,
 Și de îmbiere n'are nici habar,
 Ca o picătură să'nghiță măcar,
 Zise: (clătinând capul)—Hai dobitoc, hai!
 Tu mai multă minte decât mine ai!
 De făceam aseară ca tine și eu
 Nu era să-mi fie astăzi așa greu.
 Fiindcă și următoarea poveste este a rădăcinei
 [beției, o alăturăm aici.
 Când a fost odată pre pământ aleasă

Nobila Gutuie poamelor crăiasă,
Dând oblăduire și peste legume,
Celor ce se află în întinsa lume,
Tronul își pusese sus la înălțime,
Intinzându-și cortul în acea lăime,
Stă înconjurată ca crăiasă mare
De destule poame până'n depărtare,
Iar în jos pe vale stă în șir sub coaste
Feluri de legume drept vitează oaste.
Astfel dar regina, nobila Gutuie,
Vrî în rânduială tronul ca să-și puie
Și după talente ce ea cunoscuse
Pe vestita Chitră cap a fi o puse;
Rodia alese, cum și pe Lămâia,
Piersica, Naramza pentru treapta'ntâia;
Iar a doua treaptă rânduî pe Părul
Cu Cireșea, Vișina, Zarzăra și Mărul;
Iar pe supt aceștia Coarna și pe Pruna,
Cum și d'o potrivă Nuca și Aluna.
Cu aceștia dară împlinindu-și suma
Despre toată poama și despre leguma,
Stă din înălțime se uita în vale.
Răspândind la toate poruncile sale,
Prin Migdalul tainic ce îi stă la spate
Și-i avea credință a păzi dreptate.
Deci bubosul Strugur ce-și avea șederea
Pe lângă crăiasa cu apropierea,
Părcălab să fie cinste avușese,
De această slujbă vrednic s'alesese,
Însă el zavisnic către celelalte,
Care ocupase slujbe mai înalte,
Începî cu ură multe pări să facă,
Socolind reginei astfel ca să placă
Și pe d'altă parte poamele sărace
Nu aveau de dânsul niciodată pace:

Nu 'nceta în lături tot să se întinză,
Să se mai lungească, loc să mai coprinză;
S'atârna de une, sugruma pe alte,
N'avea păs în sine de porunci înalte,
Bătăios, sburdalnic dintr'a sa natură,
Supără pe toate prea fără măsură,
Ii plăcea să-și bală joc de fiecare,
Amețea o lume ca cu fermecare.
Intr'aceste ș'alte cu semeală față,
Infoiat în haine, răsucind mustață,
Plin de nebunie, cu arțag în sine
Se ardică îndată, la crăiasa vine
A aduce pără despre celelalte
Ș'intr'acest chip zise cu strigări înalte:
— Mă închin, stăpână, cu supus raport,
Cum am și poruncă 'n slujbă să mă port.
Eu umblând cu toate'n bun prieteșug
Am aflat în ele mare vicleșug.
Multe din legume rele uneltesc,
Rânduelii bunii se împotrivesc:
Mai cu seamă Varza cea'ngânfată'n foi,
Umb'ă să aducă'n toate mari nevoi,
Ceapa cea bărboasă d'altă parte iar,
Ea înlăcrămează prunci și mume chiar,
Prazul iar mojicul, cu obrazul tras,
Are niște fumuri de rup, parcă, nas.
Când e Usturoiul, el și mai grozav
Turbură văzduhul cu al său nărav.
Aști protivnici dară n'au de tine păs
Ci pre celelalte toate le apăs:
Eu acel care am puteri de mac
Și-amestec simțirea ca un tiriac,
Ei mă veninează cu spirtosul duh
Și pe loc m'apucă tusea cu năduh,
Despre care aslăzi veste ți-am adus,
După datorie ca un mic șupus.

Auzind crăiasa vestea cea adusă
De mustosul Strugur, sluga-i cea supusă,
Zice către dânsul:—Ai tu mărturie
Ca să stea dovadă după datorie?
—Am, el îi răspunse și nu o dovadă,
Ci îți pot aduce chiar și o grămadă,
Nu persoane proaste, ci de cinste'n lume
Și mă rog ascultă să le spui anume:
Am întâi dovadă pe Piperul care
E la fie-cine prea la cinste mare,
Am și după dânsul pe Enibaharul,
Chimenul, Molotrul, Cimbru și Mărarul,
Capera, Măslina care sunt de frunte.
Și întâi poftite la oaspeți și nunte:
Pe lângă acestea am și pe Ciuperca
Și cu prea cinstita sora-i Minătarca,
Mazărea, Năutul, cuvioasa Linte,
Care totdeauna e la mulți în cinste,
Bobul stingătorul de orice duhoare,
Pacinica Fasole cea prea umflătoare;;
Am și pre cinstitul verde Crastavete
Agreșele, cum și Coacăzele fete,
Și ghebosul Roșcov cel supus poruncii
Cu Zmochina care lesne'mpacă pruncii;
Am și pe Curmaua cea în sâmbur tare
Cum și pe Castana cea cu miezul mare,
Am și pe Stafida soru-mea cea mică,
D'o fi primită la ceva să zică.
De voești aceștia gata sunt să vie
Ca să stea șă spuie care orce știe.
Cum simți aceasă Ceapa tot d'odată,
Cum e din natură foarte venițată,
Se'mbrăcă îndată, iute, cu mânie
Douăsprezece haine puse de dimie,
Și cămăși atâtea albe subțirele,
Embrăcând binîșul roșu peste ele,

Pieptănă și barba-și albă și bătrână,
Scuturând-o bine de pământ, țărână,
Plecă necăjită'n toat'a ei putere,
Veninând văzduhul de catran și fiere.
Pe pământ târându-și barba sa cea lată,
Sus în deal ajunse la crăiasa 'ndată;
Cum intră de față gura își deschise
Și cu îndrăzneală într'acest chip zise:

— Să trăiești stăpână pe înaltu-ți tron,
Să ne fii la toate pururea patron
Să 'nflorești ca mărul 'n fiecare an,
Aibă-ți chipul vesel fața de șofran,
Rog cu plecăciune până la pământ,
Multă-ți bunătate, pentru crezământ,
Mincinosul Strugur multe ne-a pârât,
Că 'ntr'a noastră slujbă ne-am purtat urât,
Dar aceste toate câte le-a vorbit
Insuși dela sine el le-a născocit.

Te încrede mie, adevăru-ți zic,

Că am barba albă, nu sunt copil mic:

— Pot să-ți fac îndată orce jurământ,
Spre a te încrede la al meu cuvânt.
Când porni din gură Ceapa jurământul
Zgudui îndată toată frunza vântul,
Cât de groază multă jos se scuturară,
Pasărilor 'n aer de prin crăci zburară,
Ascultați și ce fel fuse jurământul,
Care ca un ritor și-a urmat cuvântul:

— Jur cu dreptu-mi cuget să n'am parte eu
Intr'această lume de tot neamul meu,
Și să nu mă bucur ca d'acel noroi
De al meu iubitul frate Usturoi.
Cum și în osândă să ajung să caz
Ca să plâng de moartea socrului meu Praz.
Să se stingă neamul cuscruului meu Hrean
Să-l mănânce viermii viu chiar în ăst an,

516.072

Să îngrop în viață și să tânguiesc,
Fiicele-mi Ridiche care le iubesc,
Cum și al meu unul ginere Ardei,
Praf să se prefacă 'n fiecă bordei
Să ajung eu însumi unchiului meu Nap
Și mătuși-mi Sfecla groapa să le sap,
Nici să am în lume parte'n ochii mei
De nepoții Morcovi și de Pătrunjei,
Să se rătăcească în lunci și prin câmpii
Verele-mi drăguțe Broajbe și Gulii
Și să n'am iar parte de Cartoful văr,
De nu spui de față dreptul adevăr;
Și bubosul Strugur de n'o fi mințit
Moartea mea să fie de tăios cuțit,
Cum și să mă facă 'n mici bucăți pe loc
Și să mă prăjască în tigăi pe foc;
Rog dar ca să fie Strugurul adus,
Ce-a bârfit de mine și minciuni a spus,
Voiu prin judecată ca or eu or el,
Să ni se aleagă dreptul la un fel;
Voiu aci acumă la 'ntrebări să stea
Și minciuna spusă 'n față să se dea.
Auzind Crăiasa aste rugăminte
Porunci Salatei ce-i stă 'nainte,
(Zic) către Marulă și către Lăptucă
Că aci de față legile s'aducă,
Și sobor s'avem 'ndată prin chemare,
Frunte stând Dovleacul cel cu capul mare,
Pepenele verde lângă el să șază,
Și slujbași să aibă împrejur spre pază,
Pe Pătlăgele 'n roșu îmbrăcate
Și pe cele'n vânăt, ce sunt veninate;
Bamiile încă, Loboda și Știrul
Să se afe față să 'mplinească șirul.
Deci acestea toate cum se adunară
Pe mustosul Strugur îl înfățișară,
Cumpăna, balanța, aducând porniră,

Și pe cele spuse drept le cumpăniră,
Astfel dar pe Strugur l-au găsit cu vină,
Și că însuși numai este de pricină,
Iar vinosul Strugur începù să plângă,
Și cerù din parte-i mărturii să strângă,
Dar și fură 'n spate-i trei ce îl iubiră,
Și să-i părtineze singure veniră:
Pepenile Galben, Piersica, Caisa,
Dar nu ascultară a acestor zisa,
Ci îl osândiră toți ca dintr'o gură,
Cum și hotărârea dintru'ntâi făcură,
Pepenile care părtinire puse
Se crăpă în două, c'auzit nu fuse,
Piersica asemeni și Caisa iară
De necaz și ciudă 'n loc se despicară,
Iar Urzica care stă aci zbârlită
Vrând să ias'afară iute necăjiă,
Urzică 'mprejuru-i pe câți îi atinse
Și dintr'asta mare zarvă se aprinse.
Dar crăiasa foarte 'n sine supărată
Cu urgie mare se porni îndată
Pe sârmanul Strugur prea greu să-l blesteme,
Și asupra-i toate relele să cheme, zicând:
— Tu în a ta viață, ca un blestemat,
Tot de lemne 'n lume să fii spânzurat,
Soare să te arză, să te bată vânt,
Și să nu-ți ajungă trupul de pământ.
Ochii ciori să-ți scoată ș'alte pasări mici,
Și de bruma toamnei în bucăți să pici.
Și apoi în urmă prin cuțit tăios
Trupul tău să fie dat d'acolo jos
Și să n'ai pe nimeni a se umill
Ca să-ți tragă clopot sau a te jell.
Ci cu răs, cu cântec a te aruncă
Cum și sub picioare 'n danț a te călca.
După ce dar astfel, cum zisei, te calci

Și în mici fărâme dacă te prefaci
 Sângele să-ți stoarcă, trupu-ți tescuind,
 Și să-l bea voinicii veseli chiuind,
 Cu strigări și jocuri a se bucură,
 Cu oalele bându-l, bunuri a-și ura
 Grijiile să și uite în acel minut,
 Să se socotească cei mai cu avut.
 Unii iarăși limba a-și împletici,
 Iar neîndrăzneții a se'nvoinici,
 Alții iar, tăcuții, când îl vor gustă
 Filozofi la vorbe a se arătă;
 Alții când dintr'însul ceva vor sorbi,
 La arțag să prinză 'n certuri a vorbi;
 Alții iar să meargă pe două cărări,
 Câinilor pe drumuri dând întărâləri.
 Cum și ca nebunii vântul ocărând,
 Să se tăvălească în noroi căzând;
 Alții iar, cei lacomi, ori pe unde mân'
 Indărăt să-l toarne și să-l verse 'n sân;
 Alții cu nerușine a se dezbracă
 Și golași piperul 'ntr'alți a juca,
 Să se bolnăvească și să zacă'n pat:
 Inșă toți aceștia când se vor trezi
 Stând să se căiască în cealaltă zi,
 Să se rușineze chiar de fapta lor,
 Neîndrăznind să și scoată fata la sobo..
 Astfel dar blestemul fuse 'n acel ceas,
 Care până astăzi îl vedem rămas.—De aceia
 Vinul e dat să-l bea voinicii, iar nu toți ne-
 [voiașii.—Că
 Toată lumea bea vinul, dar nu-și bea mintea.
 Iși înoată gura în vin până dă dintr'însul.
 Gândește să nu mai lase în bute.—Și
 Umblă cu ochii logodiți.
 Pe unul îl vede ca doi. — Ci

Dacă nu ești vrednic să-l duci, nu te încărca peste

[măsură.—Cum a zis țiganul:

Dacă nenai puterință la ce chichirezi gaiceavă?

[Iar nu,

Toarnă umfle foalele,

Până și udă poalele. — Și

Vede că nu mai încape

Și toarnă până să crape.—Ardică paharul strigând:

Dumnezeu să l înmulțească

Ca și pe piatră să crească.

DESPRE MANCARE.

Omul trăiește cu ce bagă în gură.

Pântecelul omului n'are fereastră ca să-i să vază

[ce a mâncat.

Pâine cu sare e gata mâncare.

Dintr'o ridiche patru feluri de mâncări se fac:

[rasă și nerasă, cute și felii.

Cine caută gurii i se dăzgoleşte turii.

Cine mănâncă puțin, mănâncă mai de multe ori.

Cine mănâncă mult mănâncă de mai puține ori.

Omul nu trăiește să mănânce, ci mănâncă să tra-

[iască.—De aceia,

Mâncarea de dimineață lasă-o pentru seară și

Lucru de seara nu-l lăsa pentru dimineață.

Gura omului e iad, cât să-i dai tot zice ad'

Astăzi să mănânci cât un bou, mâine ceri să mă-

[nânci cât doi.—Inșă

Și un nebun mănâncă nouă pâini, dar e mai nebun

[cine i le dă.

Orice lucru când e mai puțin se pare mai cu gust.

Găina când se vede în grămadă râcaie cu picioarele.

Păduchele când se satură ese în frunte.—Iar

Flămândul codri visează și vrabia mei.

Postește robul lui Dumnezeu: dacă nu găsește tot
 [mereu.—Că
 Cine poate oase roade, cine nu, nici carne moale.
 Cine are bea și mănâncă, cine nu, stă și se uită.
 Omul care este harnic totdeauna are praznic.
 Iar nevoiașul și prostul și în ziua de Paști postul.
 [—Că
 Astăzi când are parale, mănâncă zaharicale și
 Când se caută mâine n'are cu ce să și ia pâine.
 Azi are, satură zece și mâine flămând petrece.
 [De aceia,
 Gândește de astăzi și pentru mâine.
 De ai venituri militele, mai oprește din măsele

POVESTEA VORBII.

În Țarigrad este un han (auzim)
 Căruia turcește-i zic Sanchi-edim:
 Fiindcă acela care l-a făcut
 Prea sărac fusese, cu nici un avut;
 Făr' de venit mare, cu câștig puțin,
 Iși ținea viața ca toți cum și-o țin,
 Decât pe nimicuri bani nu cheltuiă,
 De și îi zicea gândul ce vedeă să ia;
 Dar cu înfrânare mai mult petrecând
 Iși slăpânea pofta în sine zicând:
 —Pe cutare lucru atât o să dau,
 Când pot făr' de dânsul pentru ce să-l dau
 Ia să pui eu banii bine ce-i de dat
 Și să zic în gându-mi că l'am cumpărat.
 Când mergea în piață și vedeă vânzări
 Pometuri, dulcețuri și alte mâncări,
 Intreba de toate cu cât se vindeă,
 Și numărând prețul ce eră să dea
 Într'o altă pungă băgând îl strângea,

Și-l lăsa într'însa, nu-l mai atingea,
 Zicând întru sine:—Iacă că luai
 Și zic (sanchi-edim) ca și când mânca.
 Astfel el tot strânse până grămădi
 Și'n Țarigrad hanul cum am zis clădi.

DESPRE SARACIE.

Decât toată bogăția
 E mai scumpă sărăcia,
 Că până nu-și va da toate
 Să o capete nu poate.
 Sărăcia când ți-e 'n vatră
 E ca o stană de piatră.
 Sărăcia pretutindenea
 Se întinde ca pccinginea.
 Necăjita lui viață,
 Se ține 'ntr'un fir de ață.
 De sărăcie nu scapă,
 N'are după ce bea apă.
 De foame i se lungesc urechile
 De sărac nici unghii n'are
 La vreme de scărrinare.
 N'are cer, n'are pământ,
 Șade ca într'un mormânt,
 Trage neîncetat
 Vetrela pe uscat.¹⁾
 E îmbrăcat ca un nap.
 Lin ca cae panta cap—Haina lui
 Mai mult ață de cât față.
 De la cel ce e de milă
 N'ai ce lua nici cu silă.

1) Unil zic : «trage verde pe uscat», însă, nu e bine. ci vetrela, care este pânza corăbiei.

Intr'un hambar gol și șoarecile să cază
 Capul o să-și spargă.
 N'are casă n'are masă.
 Unde înserează, acolo doarme.
 Casa săracul o are
 Toată ca melcul 'n spinare,
 Iși ia ouăle și cuibul.
 N'are în lume săracul
 Unde să-și plece nici capul.
 S'a ars, s'a stins într'un ceas,
 Numai cu degetul a rămas.
 L-a luat sărăcia după urmă

Ca o oaie rătăcită din turmă.
 Dacă moare juncul, se răpune jugul.
 Se rupe zăgazul, îi stă și sfârleazul.
 I-ai luat așoara, a slătut și moara,
 Ii zmulgi aripioara d'aci nu mai zboară.
 De foame se învârtește,
 Sub călcâi locul găurește.
 Arzând numai doi tăciuni,
 Nu se face mămăligă,
 Nici poate ceva să frigă.
 Herghelie de o iapă ciufă
 Și branște numai de o tufă.
 Nu se face nici odată.
 Murătură din mură nu se face.—Inșă,
 Când n'are cu ce săracul,
 Răbdarea îi este leacul.
 Se strânge ca melcul în coaja lui.
 Când îmbrăcat, când dezbrăcat.
 Inghite la noduri cât pumnul.
 Și suferă în naș fumul.—Cum a zis un copil:
 — Tată! Noi n'avem pâine nici o coajă
 Și câinii umblă cu covrigii 'n coadă.
 Găina curătură visează și vrabia mei.—Altul a
 [zis iarăși:

Melcii îi frig pe cărbuni
 Și ei cântă ca neșuni.—Așa și săracul,
 Cu necazul se hrănește ca unul ce cu el crește.

[Că,
 Arapul de n'ar vedea pe tatăl său și pe moșul
 [său negru, el s'ar omori.

De aceia și săracul își cântă singur.
 Tu foamete lungă unde ai iernat?
 La săracul 'n pungă și mai mult sub pat.—Inșă;
 Cei mici vor multe și de toate.—Dar
 Sărăcia învață pe om ca să fie econom.—Sau
 Dascălița sărăcie 'nvață pe om meserie
 Că dacă n'ai, muncești până cazi pe brânci.
 Sărăcuța lelea plătește cu pielea!

Calul râios se scarpină de copacul scorburos
 Ochii săracului sunt în mâinile bogatului.
 Bogatul se scarpină și săracul socotește că caută
 [să-i dea.

După toată sărăcia îl mai mănâncă și râia.
 Dacă îți moare calul îți vezi pe jos halul.
 E' destul de rău, dacă n'ai al lău.
 Un bordei să ai cât de rău numai să fie al tău.
 Te răsfată într'al tău ca ariciu 'n cuibul său.

[—Căci
 Ajungi în casa altuia, nu poți ședeă cum îți place.
 Ajungi la masa altuia, nu mănânci după cum
 [ți-e gustul

Ajungi în patul altuia, nu poți dormi cum ți-e
 [voia.

Tot câinele ese din iarnă, dar numai pielea lui
 [știe. Că,

Or cât de mică piatra e mai grea într'a sa vatră.
 Și

Tot cocoșul pe gunoierul său cântă.
 Din pumni streini nu te saturi când bei apă.
 Mâna altuia nu te scarpină cum îți place.

Dacă nu te saturei mâncând, dar lingând, niciodată.
 Albina vrednică însă d'orice floare face sirânsă.
 Dintr'o muncă cât de mică
 Dacă nu curge, tot pică.
 Acul este mic, dar scumpe haine coase.
 Surdul n'aude dar le potrivește.—Tot omul
 Are ochi, mâini și picioare,
 Poate munci cu sudoare.—Dar
 Vara cine își câștigă,
 Iarna nu se încârniță.—Săracul de ce e sărac? Că,
 Nu crede ce e în carte.
 Ci crede 'n lucruri deșarte,
 N'are nici ce să îmbrace
 Și șade, sărbători face.

POVESTEA VORBII.

O femeie sărăcută c'o roche pe ea, capot,
 Veche, ruptă, pelicoasă și cărpită peste tot,
 Mai mult apă decât față, se vedeă în al ei port.
 De cânepă, in și lână și de tot felul de tort;
 Fiind astfel îmbrăcată, nici mai bine, nici mai
 [prost,
 S'a dus să se spovedească la un duhovnic în post
 Și mai întâiu de cât alte începû acest cuvânt,
 Zicând:—Cinstite părinte! Nu căci mă vezi pre-
 [cum sunt,
 De săracă sunt săracă, dar or pe unde am fost,
 M'am păzit ca de otravă și n'am spurcat sfântul
 [post.
 Ba și în zilele de dulce lăsate de Dumnezeu,
 Neavând să-mi cumpăr carne am postit iarăși
 [mereu.
 De cât numai câteodată când îmi dau oameni
 [streini

Și când prinz vre o găină venită de la vecini.
Atunci dau și eu de dulce, atunci mănânc mai

[pe plac,
Atunci îmi este Crăciunul, atunci Paștile îmi fac
Dar tot, cinstite părinte, greșii odată și eu,
Care păcat ca un ghimpe îl port în sufletul meu.
Că 'ntr'o zi mergând în piață și prin pescării

[trecând,
Imi veni la îndemână și un coșuleț furând,
Uitai că e sfânta luna și fiindcă nu mănânc de
Cum mersei, pe loc acasă, pornii pe gură să'ndea
Vai! când mi-am adus aminte că chiar sfânta

[luni a fost,
Cât m'am căit, părințele, că am spurcat sfântul

[post!
M'am ucis în cap cu pumnii, am băgat degete

[n gât
Și să ierți toată mâncarea o turnai numai decă
Apoi mai o săptămână zăcui de inimă rea,
De părea că toată carnea și oasele mă durea.
Așa, cinstite părinte păcatu-mi mărturisesc,
Și or cum știi rânduiește-mi canon să mă mân-

[tuiesc.
De alte sărbători iarăși nu știu de le-oiu fi păzi
Sunt în iad și de acestea d'o fi cum am auzi
Că este o văduviță, cu care mă 'nvecinesc,
Bogată și milostivă, mai mult dela ea trăiesc
Și nu-i fac vr'o slujbă mare, ci nimic să zici de v
Mă trimite să chiem numai câte-un prieten d'al
Și alte ori iar mă pune de departe să 'ngrijesc,
Când va fi să vie altul să mă repez să-i veste
Apoi îmi dă mălai, pâine, bucate, rachiu, și v
Cu'n cuvânt mult bine face la câți în casa ei vi
Și este evlavioasă, să ferească Dumnezeu,
Nici călugăriș n lume ca dansa n'am văzut ea
Că nu o văz niciodată lucru în mână luând,

Ci or când mă duc în casă-i o gălesc în pat
[șezând.

Gătită, împodobită, hainele ei ochii-ți ia,
Ferice de bărbătelul ce-o avea parte de ea!
I-am zis odată:—Fetico! Fă bine a mă ierta,
Să te întreb, pentru ce oare azi nu lucrezi dum-
[neata?

Or este vr'o sărbătoare și ții pentru vre un sfânt?
Spune-mi mă rog că ști carte și toate de pre pă-
[mânt.

Ea îmi răspunse zicându-mi:—Mamă, dacă vrei
[să știi

Peste toată săptămâna găsești sărbători să ții,
Că luna sunt sfinții îngeri, marțea sfântul Ioan,
Cari și în alte zile se prăznuiesc peste an.

Miercurea e ziua Crucii, d'aceia și post mâncăm.
Și furca fiind mai mică 'nainte-i n'o ridiicăm,
Joia sunt sfinții Apostoli, cum și sfântul Nico'ai,
Vinerea e sfânta Vineri, s'o ții chiar să n'ai mălai;
Sâmbătă facem colivă și de răpoși vedem,
Dumineca'ncei să știe că trebuie să ședem,

Asta e, mamă, pricina lucru'n mâini de nu iau eu,
Că sunt prea evlavioasă și mă tem de Dumnezeu:
Iar tu mamă ești săracă și nu-ți dă mâna să șezi
Cu voie și fără voie trebuie să lucrezi.

Ș'asa, cinstite părinte, ca o săracă ce sunt,
Nu le-am putut ținea toate tocmai dup'al ei

[cuvânt:
Ci alte sărbători numai, a vr'o câțiva mai mari

[sfinți
Dintr'a mea copilărie, de când eram la părinți,
Cum am văzut de la dânșii le-am ținut și le-am

[păzit,
Chiar și când n'am avut pâine să lucrez n'am
[îndrăznit.

Vinerea n'am tors cu furca. Pilipii toți i-am ținut,

Nouă Marți și Răpotinii i-am păzit cum am putut.
 Joile pân'la Ruslii eu nu m'am atins de fus,
 Și la Circovii, Marinii mâna pe nimic n'am pus.
 Cum și alte ca aceste, după cum am apucat
 Le-am prăznuit, mi-a fost frică să nu caz în vr'un
 [păcat,

Căci după ce sunt săracă să n'ajung să mă slutesc,
 Să pierz vr'un ochiu or vr'o mână și să mă tică-
 [loșesc.

Și cu nădejde, părinte, că doar (acestea păzind)
 Voiu scăpa de sărăcie, să nu umblu flămânzind,
 Dar văz că și cu acestea nu pot să mă procopsesc,
 Nu pricep ce o să fie, pentruce nu izbutesc,
 Așa, cinstite părinte, stau și mă mir ce să fac,
 Că'n loc să-mi meargă 'nainte, îmi sporește ca la
 [rac.

Nu pot de loc să leg două, c'una mă bălăbănesc,
 Mai mă rup și mă sparg încă, în loc să mă mai
 [cârpesc.

—Fiică! duhovnicul zise, în felul ce te privesc
 Puteam fără d'a-mi mai spune, acestea să le
 [ghicesc.

C'ai ținut sărbători multe și nimica n'ai lucrat.
 Chiar portu-ți mărturisește și te arată curat.
 Indesert dar ți-e mirarea și în zadar te ciudești
 De ce nu-ți merge'nainte și de ce nu procopsști.
 Că tocmai pentru aceasta, cum zici, toate îți
 [lipsesc

N'ai haine, n'ai pâine'n casă, ș'alte nevoi te'nbul-
 [zesc,

Fiindcă atâtea zile, de sărbători ce le crezi.
 Le-ai petrecut în ședere, dormind fără să lucrezi,
 Care putea să-ți aducă îndestul spor și folos,
 Ți-a pricinuit tot lipsă și așa trai ticălos,
 Căci, Dumnezeu poruncește șeșe zile să muncești
 Ș'a șeaptea zi, duminica, din lucru să contenești.

Biserica iar oprește să se ție osebit
 Niște sărbători alese, ce praznice s'au numit.
 Aste trebuie creștinii a le numi sărbători
 Și cu evlavie bună a le păzi sunt datorii.
 Iar nu Răpotini și Pilipi să ții și să prăznuiești,
 Or Marți, Joi, Vineri și Circovi sărbătorile dra-
 [cești,
 Care le ținea norodul în vremile păgânești
 Și se închina la Idoli, la dumnezei Elinești.
 Lepădați, zic, rătăcirea, dacă credeți în Hristos.
 Intoarce-vă-ți la lumină, fugiți de drumul nopțos.
 Lăsați credința deșartă, depărtați acest nărav,
 Apucați-vă de muncă și goniți traiul trândav.
 V'ați învățat tot în lene și vă place să ședeți,
 Iar lipsa și sărăcia d'asupra-vă n'o vedeți.
 V'ați deprins în toată vremea la clopote s'ascultați.
 Ca să tragă în trei rânduri din lucru să încetați.
 N'a mai rămas om să moară, că clopot cum auziți,
 Indată de sărbătoare sunetul îi socotiți.
 Apucă-te zic de muncă și nu umbla haimanând
 Și ușile unei-altei înverigând și păzind.
 Tu zici că nu faci păcate și de loc nu socotești
 Că greșești de o potrivă, aitei când îl înlesnești.
 Imi spui că ții curat postul și apoi furi la găini,
 De pe la pescării pește, ș'altale de la vecini.
 Post curat nu se numește când furi și faci rău
 [mereu,
 Ci spurcat, scârnav cu totul și urât lui Dumnezeu.
 Post zicând nu se'nțelege numai de a nu mânca,
 Ci și poruncile legii să ții a nu le călca
 Nemâncând și făcând rele nu te poți tu mântui,
 În zadar numai cu postul Raiul vei nădăjdui.
 Postind și făcând păcate pe Dumnezeu nu-l împaci,
 Că draci'n veci nu mănâncă și nu se mai schimbă
 [din draci.
 Ci când postești fă și bine, nu amăgi, nu fura,

Nu pizmui, nu ucide, nu ocără, nu jura,
 Nu face nici tu păcatul, nici altui nu-l înlesni,
 Și a băga în nevoie pe nimenea nu 'ndrăzni.
 Nu râvni la păcătoase 'n trai mai bun de le vezi.
 Ci să-ți aperi cât poți cinstea și sufletul să-ți pă-
 [strezi,

Nu cădea ca oaia 'n răpă, văzând p'altelă sărind,
 Nu face ce face altul, ci îți fă cruce fugind.
 Cu al lău te mulțumește, d'al altuia nu dori,
 Inima-ți de vr'o plăcere n'o răni când vei zări.
 Să vorbești tot adevărul, minciuni să nu limbuțești.
 Fugi de fleacuri și de vorbe nebune și nerozești.
 Cinstește pe fiecare, pe nimenea nu urî,
 Iartă greșelile altor, cu vorbe nu-i amări.

C'atunci postul îți ajută și atunci te mântuiești,
 Atunci poți fără 'ndoială creștină să te numești.
 La praznice și Dumineci la biserică s'alergi,
 Dacă nu te iartă lucrul și'n alte zile să mergi.
 În sărbători militele, în care poți să lucrezi,
 Repede-te de te'nchină și mergi de treabă să-ți
 [vezi:

Că sfântul nu se cinstește cu șederea, nelucrând,
 Ci cu păzirea de re.e și cu bunătăți făcând.
 Sfântul nu 'ți poruncește să dormi și să stai pe
 [brânci,

Când îți lipsește în casă și nu ai ce să mănânci.
 Sfântul nu va cuiva răul, ci va binele la toți
 Și nu cere dela tine peste aceia ce poți.
 Suflet curat toldeaună Dumnezeu și sfinții cer
 Și or ce faptă vei face să gândești întâiu la cer...
 O asemenea povață ascultând ea ș'auzind
 Și lacrimi de pocăință din ochii ei șiruind
 Cu o inimă înfrântă și cu suflet umilit
 Când a plecat să se ducă într'acest chip a vorbit:
 —O! Cât de întunecată și rătăcită am fost!
 Și cât 'mi-am petrecut anii și viața fără rost!..

Da
 Tu
 Nuast

DESPRE NENOROCIRE.

Cui i se croiește rău,
 Rău îi merge tot mereu.
 După ce pomul îl bate grindina,
 Il bate și omul dându-i cu prăjina.
 Când e omului să-i vie
 Vre un rău fără să-l știe
 Or zăbovește
 Până-l sosește,
 Or dă fugă
 Să-l ajungă.

În loc să-l scoată din undă
 În vultoare îl afundă,
 Fuge de la aoleu
 Și dă peste oleoleu.
 A vrut să fugă de Stana
 Și a dat peste satana.
 Se plângea d'o întâmplar
 Și a dat peste mai mare. — Căci,
 Noi unele-adăstăm
 S'altale întâmpirăm.
 Plângând c'a rămas cu una
 Pierdu și pe cea din mână.
 Noi într'un fel le gândim
 Și în altfel le brodim.
 Să nu mai dea rele Domnul
 Cât poate suferi omul. — Dar,
 Cine n'a gustat amarul
 Nu știe ce e zakarul.

Pe mulți cai (de cei buni încă)),
 Hamurile îi mănâncă;
 Pân'nu-i iei șoaia din spate
 Nu vezi în ce loc îl bate.
 Capul până nu se sparge, creerii nu se văd.
 Când ești în luciul mării și tună,

Anevoie o să scapi de furtună
Marea e plină de talazuri
Și lumea cu feluri de necazuri.
Nimeni nu se vaită de gras. — Dar
Se plânge și ăl de are,
Se plânge și ăl de n'are. — Căci
Totdeauna desfătarea are sor' pe întristarea.
Epuroaica fată și epurile de inimă se vaită. — Însă,
Nu vaita pe sărac de traistă și de sac.
De nevoie trebuie să se învețe
Să mănânce și pere pădurețe. — Că,
La neploaie e bună și grindina. — Căci omul
[nenorocit,
E învățat ca calul cu pofilul. — Și
E mâncat ca Alba de ham. — El
E învățat cu greutatea jugului. — Că
E ros ca ceafa boului de jug. — Și
Trage în greu cât poate. — Că nenorocirea
Îi face foc în spinare
Și el suferă'n răbdare. — Mereu
Îi dă necazul de nod. — Și
Curg beatele, răbdă'n piele.
Un necaz abia îl trece
Și viu în locul lui zece.
Dar el răbdă zicând ca fiecare:
— Asta e pe d'asupra ca fuiorul popii. — Și
Nu ne ajung c'avem două,
Și ne vin și alte nouă. — Dar însă,
La nenorociri săracul
Răbdarea îi este leacul. — Că,
Răbdarea e totdeauna
La or cine cea mai bună.

POVEȘTEA CANTECULUI

P'a virtuților livește trebuie în căpătâi
Pomul cel scump al răbdării să se afle mai întâi

Și dacă din întâmplare natura nu-l va sădi,
 Trebuie or cum să facă cine-va a-l presădi,
 Și să îngrijească bine ca să prinză rădăcini,
 Nu cumva să se usuce de ceva 'ncontră pricini;
 Și apoi vârfurile 'nalte să le taie ne'ncetat,
 Ca să se înrămureze și să fie mai plecat,
 Cum și bine să întinză l'adâncime în pământ,
 Ca nu cumva să-l doboare vr'o furtună sau vr'un
 [vânt;

Care și în timpul iernii să nu poată degera,
 De și toat' a lui verdeață se v'atuncea scutură.
 Mai vârtos că nici nu trebui l'ășa timp a se mândri,
 Ci 'n frumoasa primăvară când va 'nfrunzi și
 [nflo'ri,

Și în liniștita vară vesel stând și rămuros
 Iși va da cu belșug rodul cel prea dulce și gustos.

DESPRE LUCRARE.

Celuî cu meserii multe
 Casa îi este fără curte.—Căci
 Doi pepeni într'o mână nu poți ținea nici 'o lată.
 Nici,
 Nu poate omul să șază cu curul în două luntrii.
 Ci,
 Ține-te numai de una, nu sări din una într'alta.
 Că,
 De cât multe și tot rele, mai Line una și bună.
 Multe știe, multe vorbește
 Și nici una nu isprăvește.—Totdeauna,
 Croitorul umblă cu haina descusută.—Și
 Cizmarul umb'ă cu cizmele rupte.—Inșă nu știe că
 Popa cu opinci încălțat
 De pușini e ascultat:—Zicând:
 De la un calic nu afli nimic.—Că,

Ochii înțeleptului văd mai departe.—Pentru că
 Lumânarea se aprinde pentru cei ce văd, nu
 [totdeauna
 [pentru cei orbi.

Omul să uită în față
 Și îți judecă viața.—Cum a zis oarecine:
 Nu știe bărbatul, pe cât știe satul.—Că
 Nimenea nu întreabă de casa frumosului,
 Ci de casa vrednicului.
 Vrednicia omului se cunoaște după port.—Că,
 Dacă des sărbători faci
 Nu o să aibi ce să 'mbraci.—Deci dar
 Munca e blagoslovită,
 Când te ții de ea, ai pită. — Omul
 Cel înțelept își gătește
 Încă pân' nu fămânzește.—Să luăm pildă că
 Furnica își strânge hrană
 De cu vara pentru iarnă.—Și,
 Șoareciului nu-i lipsește
 Că din vreme grămădește.—Iar,
 Greerele 'n vremea agonisellii cântă
 Și iarna cere să se împrumute.—Așa și omul ne-
 [voiaș,

Vara 'ntins la umbră doarme
 Și iarna moare de foame.
 Când fiertură în oală,
 Și când mămăligă goală. — Sau
 Când florile rodului,
 Când frunzile pomului. — Pentru că,
 Cine șade coada-i cade, cine mișcă el tot pișcă.
 Și,
 La tinerețe cine nu lucrează, la bătrânețe râiază.
 De aceia zice un înțelept:
 Arvunează din vreme pe fericita muncă.—Și
 Scoală-te de dimineață și te culcă mai târziu.—Și
 Cine pleacă de dimineață departe ajunge.—Pen-
 [tru ea,

Un ceas al dimineții plătește cât trei după prânz.
 Și,
 De multe ori nu aduce anul ce aduce ceasul.—Că
 De unde nu gândești d'acolo sare iepurele.
 Toate sunt la vremea lor. — Iar nu
 Lasă-ți lucrul și-ți ia mukul.—Pentru că
 Vorba lungă e sărăcia omului.—Și
 Cine vorbește, lucru nu-i spo eș'e,
 Iar cine tace, mai multă treabă face.—Nu fii
 Bun de gură și rău de lucru.—Că
 Numai cu vorba nu se face ciorba.—Și
 Dă din mâini, dacă vrei să ieși la liman.—Mereu
 Lucrează pe mult și pe puțin.—Că
 Mai bine ceva decât nimic.

POVESTEA VORBII

Doi țărani când vrură la lucru să plece
 Nevestele 'n casă până a-i petrece,
 I-au sfătuit ce fel și cum să urmeze,
 Cum să se tocmească și cum să lucreze.
 Una zise: — Frate, vezi de ține minte
 Și un'a muerii din zece cuvinte.
 Eu nu îți zic alta decât să știi cum că
 După cum ești mare și vrednic de muncă
 Când te tocmești, cere să-ți dea plată bună,
 Nu lua în grabă pe nimic arvună,
 Să-ți pierzi surda vremea și zilele tale
 Și să vii acasă fără de parale.
 Iar cealaltă zise: — Bărbate ascultă,
 Lucrează pe plată puțină și multă.
 Cum ți se întâmplă, nu după plăcere,
 Decât să pierzi vremea de geaba'n șederé.
 Deci dar ei plecară amândoi d'odată,
 Ștind fiecare sfătuirea dată.

In oraş intrară lucru să găsească,
 Veniră şi'ndată oameni să-i tocmească.
 Cel cu plata mare nu vru jos să lase,
 Nevasta acasă cum îl învăţase.
 Astăialt se duse, lucră, luă plata,
 A doua zi iară la alţii fu gala,
 A treia zi încă n'o pierdù de geabă,
 In scurt totdeauna se afla cu treabă.
 Iar celalt tovarăş stând in aşteptare,
 Ca să se tocmească tot pe plată mare,
 Mai mult a lui vreme era petrecută
 Făr'de nici un lucru şi'n deşert pierdută.
 Ce lua'n trei zile dintr'o săptămână
 Da pe d'ale gurii odihnind p'o rână...

Ascultă din zece vorbe şi una a muicrii.--Dar,
 Sfatul muierii muicriilor foloseşte.

Deci el cu şederea din zi până'n seară
 Se învaţă leneş prin munca cea rară.
 Intr'aceste vine o văduvă'n piaţă
 Şi văzându-i trupul şi viteaza faţă,
 Zise întru sine:—Ce om voinic, mare!
 Asta crez că'n lucru cât trei puteri are.
 Şi'ndată cât cere îi dă să nu-l scape,
 Il duce la vie şi-l pune să sape.
 Ea ca o femeie văduvă, săracă,
 Se dete d'o parte bucate să-i facă,
 Cugetul zicându-i că plata ca plata,
 Pe om întăreşte la muncă bucata:
 —De şi n'am tocmeală să-i dau de mâncare,
 Dar văzând se'ndeamnă mai mult la lucrare.
 Stând însă într'aceast'a ei gândire bună
 Ascultă şi vede că sapa nu sună,
 Aleargă la dânsul.—Ce şezi? îl întreabă,
 — Odihnesc, răspunse, nu şez eu de geabă.

Se scoală'nainte-i, începe lucrează,
 Și ea iar se duce mîncarea să vază.
 Cum îl lăasă însă stălu tot'dodată,
 Sărmana femeie s'a 'ntors iar în lată.
 Incepu să-l certe, zicându-i, ce șade
 Că ea îi plătește după cum se cade.
 Iar el înainte-i începe să sape,
 Ea pleacă la oală să-i ducă să crape;
 Dar cînd se întoarse cu strachina 'n mână
 Il găsi la umbră culcat pe o rînă.
 —Ce faci? îl întreabă. El:—Stau după muncă
 —Ia scoal' de mîncîncă, ș'apoi iar te culcă,
 Că pe trupu-ți mare te-am ales pe tine,
 Gîndind să-mi iau bine ș'a fost vai de mine!
 Iată omul dară leneș cum se 'nvață,
 Și de a sa minte și de rea povață,
 Deci cînd trece vara și lucru 'ncetează
 Plec și ei acasă copiii să-și vază.
 Cel cu plata scumpă duse punga goală,
 Trist, galben, la față și slab ca de boală
 Iar cel'alt umpluse de sfaști chimirașul
 Și se duse vesel ca trandafirașul.—De aceia zice
 [un înțelept:
 Foamea să uită la poarta omului muncitor și
 [nu îndrăznește să intre.—Iar cel leneș
 Până se încalță soarele se 'nalță, și până se
 [gătește soarele sfințește.—De aceia,
 In casa trîndavului e sărăcie lucie.
 Cînd mălai are, sare n'are, cînd sare are, mălai
 [n'are,
 Rămîne în sapă de lemn și în casă fă-ă pienn.
 Lenea face pe bogat a i se urî,
 Și pe sărac în nevoie a se târî,
 Intr'un papuc ș'o opincă, lipa, lipa nea Stănică.
 Toată vara cu cojoc și iarna cu curul la foc.
 Se încălzește la față

Iar spatele îi înghiață.
 Trăiește viață cârpită cu ață.
 Pică pară pică, dacă-i pica eu te-oiu mânca, iar
 [de nu, acolo vei șede.
 Umblă cu capul între urechi, cască gură, pierde
 [vară.
 Răsare unde nu-l semeni.
 Unde sunt doi cu el trei.
 Incârduit cu terchea berchea, trei lei perechea.
 Și,
 Sărăcia de el se ține ca pulberea după câine.
 Umblă pe drumuri tăind câinilor frunză.
 Casa-i e în trei pereți și cu ușa prin pod.
 Sărăcia îi roade urechile.
 Umblă gol ca un pistol.
 Se îmbracă numai pe dinăuntru.

POVESTEA VORBII

Unul avea o nevastă
 Leneșă de tot și proastă
 Atât, încât pân' la gușe
 Se tăvălea prin cenușe.
 Haină nu avea nici treanță,
 Decât o cămașă zdreanță,
 Ruptă de tot, prăpădită,
 În mii locuri găurită,
 Nu se mai ținea pe dânsa,
 I se vedeă tot printr'însa.
 Bărbatul ei ca ea iară
 Umblă capiu până'n seară.
 Mai mult șede pe o rână
 Decât lucră 'n săptămână
 Căta tot muncă ușoară,
 Numai pentru o pâinișoară.

Nu-i plăceà trupul să-și frângă,

Să lucreze și să strângă.

Amândoi se potrivise

Și la toate se unise,

Câți îi vedeà 'n astă stare

Zicea de ei fiecare:

— Și-a găsit hârbul capacul, tigva dopul,
[și lelea bărbatul.

N'a spart Dumnezeu două case,

Deci ăst bărbat, biet, pe sine

Vedea nu se vedea bine,

Dar văzând nevasta-și goală

Fără preș și fără poală,

I se părù cu rușine,

Deși el nu simțea bine,

Și cu 'ngrijirile sale

Strângând un leu de parale,

Zise-ai sale neveste:

— Dragă o zicală este:

„Bogatul mănâncă când voește și săracul când
[găsește.

Paștele săracului este când îmbracă cămașe nouă
și când are pe masă ouă”.

Și tu azi dar te gătește,

Te spală, te curățește,

Că merg să-ți cumpăr cămașe

Ca să lepezi ale fașe.

Deci dar eșind el din poartă,

Ca să se ducă la boltă,

Intâlni în drum pe nașul

Și-i ceru la el sălaşul.

Finul acum ce să zică,

Punga erà ușurică,

De cămașe se lipește

Și de masă târguiește.

●ăsește o găseă graă.

O ia și pleacă acasă
Cu nașii săi împreună
Săltând de părere bună.
Copilul său cum îl vede
La mumă-sa se repede
Și de departe o chiamă
Strigând vesel:—Mamă! mamă!
Tata aduce pe nașa!
Ei îi suflă 'n urechi vântul
Și îi se părù cuvântul:
„Tata aduce cămașa”,
Sau cum zice pruncul: mașa.
Și de bucurie mare
Pierzându-și cumpătul, sare
Numai decât se despoaie
De treanța ei cea cu soaie
S'aruncând-o 'n foc, rămase
Mama ei cum o fătase,
Și așa ca o păpușe
Ese îndată la ușe
Să-l adaste să sosească
Cămașa să-i primească.
Dar când în loc de cămașe
Vede găscă, naș și nașe,
Alergă lipan s'adune,
Rupe, înprejūr își pune,
Și tocma ca paparuda
Viind își primi ruda.
Apucă găscă mai tare
Ca s'o facă vr'o mâncare
Și până ea să gătească
Nașu 'ncepù să vorbească,
Zicând: — Rea a fost nevastă
Sărăcia 'n lumea astă!
Despuiata cum aude
Intrebă 'ndată pe rude:

Unde ați văzut-o oare?
Or astăzi în târgul mare?

*
* * *

Cui i-e frică să se'nsoare
Să-și ia o nesimțitoare.
Ca și această neroadă,
Și nu-i va mai cere modă.

DESPRE SĂRACUL MANDRU

Umblă pe drum cu alai
Ș'acasă n'are mălai.
Parcă îl scot banii afară din casă.
Pe uliță Chiriță
Ș'acasă chisăliță.
După ce are chelie
Mai are și fudulie.
S'a văzut cu niște bale la gură
Și le socotește că sunt untură.
După ce nici n'are de cercei urechi
Umblă să-și cumpere și două perechi.
Nu-i ajunge nas că n'are
Mai e și cu curul mare.
Se încearcă la zbor
Ca puii de cocor
Ca cocoșul, se rotește
'Ntre găini când se privește
Se umflă în sprâncene
Ca curcanul în pene.
Se răsfată 'n haine lungi
Ca un ban în două pungi.
N'are pe sine nădragi
Și își cumpără dăsagi. — Capra
De râie coada îi pică

Și ca tot sus o ridică.

Și sărac, și ne supus,

Umblă cu nasul pe sus.—Dar sărăcia îl întreabă:

—Capră râioasă, unde ai plecat?—La oraș.—Poți

[merge și mai departe de te-oiu lăsa.

Nu te uită că-i e cămașa albă că poate în-credințat

[este stăpân pe dânsa.

Bună e mâneca lungă

Dar pânza nu va s'ajungă.

Mielul după ce e slab are și coadă lată.

S'a înfoiat ca varza și s'a 'ngânfat ca barza.—Și

Sare ca capra neagră din cloțan în cloțan să

[meargă.

Săracul mândru se uită la ceilalți ca la niște

[muște.

Până îi ia cineva musca dela nas.—Il întrebi:

De ce-ți curg mucii?—De iarnă.—Lasă că te știu

[și d'astă vară.

Ca păunul se mândrește.—Și

Tot cu laude trăiește.—Dar

Lauda de sine pute

Ca vinul rău din bute.—Căci

Mai credincioși ochii decât urechile.—Pentru că,

Alta, e a auzi și alta e a vedea.—Cum a zis una:

—Nu crede bărbate ce vezi cu ochii,

Ci crede ce-ți spui eu.—Săracul mândru zice:

—Nu sunt numai cu deștul în gură, ci cu mâna

[toată.—El este:

Se laudă oala că va sparge căldarea.—Și

Potrivește mirosul trandafirului cu putoarea por-

[cului.

Corbule, cum îți sunt puii?—Frumoși, pe cât

[merge înegresc.

Găina când va oua

Aude o mahala.

Prepelița se ține că e cu coadă

Și ea îi e numai pân' la noadă — Așa e și săracul
[mândru.

Plată dă la om anume
Ca să-l laude în lume.

POVESTEA VORBII.

Un iune 'ntr'o vreme rugă pe oare cine
Pețitor să meargă'n satele vecine,
La o fată care el tot o văzuse
Și'n inimă dragă cu foc îi căzuse.
Pețitorul care eră iarăși june
Primi să facă acea repejune,
Dar gândi în sine:—De-oiu vedea că-mi place
Vorba pentru mine mai bine voi face.
Acest însă'l roagă și face tocmeală,
Că-i dă ce va cere pentru osteneală,
Numai or cum știe mijlociri să facă
Prin laude multe și el ei să-i placă.
Să zică că este june prea de treabă.
Și are de toate de or ce întreabă:
Car, boi, vile multe și holdele sale,
Pe lângă acestea are și parale
Dar ca să se'ncrează ce o să-i răspundă
Se'nvoi să meargă și să se ascundă
La spatele casii locma'n ferestruie
Ș'acolo s'asculte cele ce-o să spuie.
Deci ei împreună mergând cam pe seară
Și de casa fetii când s'apropiară.
Pețitoru'ndată în casă se duse,
Iar junele merse'n fereastră se puse.
Așa pețitorul începù să spuie
La părinții fetii, cereri să propuie,
Spuse pentru june că este cu stare,
Cu două guri însă, și șoptind și tare.

Când vorbea de bine striga să auză—Tare:
 Uite e un june de treabă, cu minte—Incet:*)
 E un neghiob mare și om fără cinste.—Tare:*)
 El bețiv nu este, vin, rachiul nu-i place.—Incet:
 Bea de se turtește și cocă se face.—Tare:
 Are boi, vaci, vite, bălătura plină.—Incet:
 Ba n'are sărmanul măcar o găină.—Tare:
 E chiabur să scaldă'n averile sale.—Incet:
 Ba, l-a păzit sfântul, n'are nici parale.—Tare:
 În cât despre haine portu-i e dovadă.—Incet:
 Ce este pe dânsul aceia și'n ladă.—Tare:
 Ar fi pentru fată cea mai bună soartă.—Incet:
 Ba'n mormânt de vie o băgați ca moartă—Tare:
 Un ginere astfel nu-l pierdeți din mână.—Incet:
 Mai bine'n fetie să moară bătrână.—Tare:
 Chiar să nu vrea fata, să o dați cu sila.—Incet:
 Vă deschideți ochii nu'necați copila.
 Așa pețitoru'n loc să mijlocească
 Iși făcu lui târgul, pe el să-l voiască.
 Și junele care cu plată îl puse
 Iși pierdu dorința prin relele spuse,
 Când ese afară și se întâlnește:
 —Ai văzut, îi zise, ce fel se pețește?
 —Da, el îi răspunse, fără îndoială,
 Ți-aș mulțami foarte pentru osteneală.
 Dacă'n vorba-ți tare arătai spre mine.
 Și dacă în șoaptă arătai spre tine.
 Cunosc că pețitul nu ți se va trece,
 Că ai scos din gură când cald și când rece,
 C'acel care suflă să se încălzească
 Și apoi iarăși suflă cald să răcească.
 Mi pare rău, însă l'această pricină
 Nu strici tu, ci singur chiar eu sunt de

*) De câte ori lauda s arăta pe sine bătându-și piept

*) Când defăima arăta cu degetul către fereastră.

C'am trimis pe Corbul ca Noe strămoşul,
 Şi am făcut locma cum făcù Cocoşul
 Când mână pe Vulpea în partea vecină,
 Mergând să-i peţească dorita Găină,
 Şi-i arătă însuşi, fără ea să ştie,
 Unde să-şi găsească de mâncare sie.
 Dar la așa treabă d'acum înainte
 Prin a ta urmăre mă învăţai minte.
 Lupul îşi găteşte singur de mâncare
 Şi d'aceia ceafa mai groasă o are.
 L-a lăudat de la procopsit.
 A făcut şi Vişa grâu din călcâe pân'la glezne.
 L-a lăudat de i-a pus coarne.
 L-a făcut ca pe dracu.
 L-a făcut cu moţ.
 A ştiut să-l potrivească.
 L-a potrivit cum se cade.
 Ii tăie apa de la gard.
 I-a suflat în lumânare.
 L-a legat ca pe un dobitoc la gard.
 Ii luă turta după spuză.
 A dat burduful cu brânză cu tot pe seama câinelui
 Şi praful nu s'a ales de dânsul.
 S'a luat cu amândouă mâinele de păr.
 S'a sărutat soacra de poamă acrå.—Şi acum,
 Dă-ţi băete pinteni şi-ţi bate iapa cu călcâiu.
 Şi zi:
 Nici n'a avut popa porci nici nu trebuie să aibă.
 Că,
 Şi coada securii face rău pădurii.
 Limba taie ca foarfecile.—Iar
 Buzele cele mute vorbesc pe tăcute.
 Unul cască ş'altul înghite.
 De omul rău să fugi mâncând pământul.—Că
 Parcă li şopteşte dracu la ureche. — Şi d'aceia
 [zice:

În șoaptă trebuie să fie și vr'o diavolie.—Dar însă,
Cine defaimă pe altul înaintea ta, el și pe tine o
[să te defaime înaintea altuia.—Că
Din gura omului bun vorbă de rău nu ese nici
[odată.

Își pune lacăt la gură.—Iar care
În față te cinstește și în dos te vorbește
Își găsește moașe să-l moșească.—Că e vorbă:
Nu face să nu ți se facă.—Și când o pate începe
[să-i zică:

— Și asta e cercel la ureche.—Sau:
Oi ținea-o ș'asta minte:
Mi-a făcut-o cât de bună.
A dat Nan de găvan.—Și
S'a găsit cine să-i taie din obricariță.—De aceia,
Nu face nici un lucru după care să fii dator a-ți
[cere ertăciune. — Și

Fii la orce în fereală,
Nu da lóc de bănuială.—Dacă-ți zice cineva:
—Unul în dos te-a'njural.—În lipsa mea putea să
[mă și bată.

Cât o vrea lumea să-ți strige,
Tu să nu fii cum îți zic.—Că
În urma dijmarilor multe bârfesc babele.—Și ei
Își caută de treabă.—Și
Își vede de sărăcie.—Știind că,
Cerul limpede tráznete nu aduce.—Și
Nu-ți mai pune mîntea cu nebunul.—Că
E mai bine cu binele de cât cu răul.—Mai vâr-
[tos că
De nebun și de muiere rea fiecă înțelept fuge.

Și
Nu se înoadă la ceartă ca mojicul.

DESPRE ÎNVĂȚATURA.

Poartă condei la ureche
Ca să-i zicem logofele; și când îl iei de scurt
[zice:

Sunt logofăt să te'nvăț
Cu cuțit să scrii pe băț — Că
Este lână și o mai crește,
D'o trăi se procopsește — În adevăr,
Nu e nici o îndoială,
Are semn de procopseală — Dar,
S'o procopsi când mi-o crește
Păr în palmă și între dește — Căci ce folos?
Răsur frumos înflorit
Și între spini a răsărit — Și
Știe ce e în carte: slove negre pe hârtie albă.
Că:

Ți citește ca în palmă — Și
Numai pe dește
Or ce-ți socotește — Indată zice:
Una este una, două fac mai multe — Sau:
Una și cu una fac două — Sau:
Tu știi una, două, eu știu pân' la nouă. — Și
Pe cât poate pâinea și scoate — Însă
Tot învățăm cât trăim
Și neînvățați murim. — Că
Trăind omul, când și când
Află ce nu-i dă prin gând — Zicând:
De multe în lume am dat
Și tot nu m'am învățat — De aceia
Câte cuvinte le zici, le vinzi
Și câte le auzi, le prinzi. — Că zice un filozof:
Picioarele-ți să roază pragurile învățaților. — Că
Școala face pe omul, om
Și-altoiul pe pomul pom.

POVEȘTEA VORBII.

—Ascultă, mamă Marghioală, zise fata către ea,
Ce începuse la școală de curând lecții să ia.
Ce sunt aste borcănele ș'acele clondire mari?

Ce ai de vânzare'n ele, de stau ca la cârciumari?

—Frumusețe măiculică, răspunse baba cu haz,
De care și tu, gurică, o să-ți cumper de obraz;

Vezi tu astă alifie și acel clondir lucios

Cei mai urâte stafide îi dă aer drăgăstos.

Copilița cea isteată de vorba babii râzând

Cu un glas plin de dulceață o'ntreabă iarăși zicând:

—Dacă dar poți chipul face din urât plăcut,

[frumos,

Și din zmolit a-l preface alb, rumen și luminos,

Poți buze largi, destrămate să schimbi vrând să

[le apuci,

Și nasuri, lungi borcănate, la măsură să aduci?

Poți unui chip oarecare slut, de natură greșit

Să-i dai o dreaptă formare și să-l schimbi desă-

[vârșit?

Poți un trup gros c'osebire, crescut trunchiu mai

[mult în lat

Să-l aduci la semuire și să-l faci mai delicat?

În sfârșit unui cap mare și lipsit, sec, vre un fel

Poți să-i dai vreo schimbare sau să bagi creeri

[în el?

Zise baba: — Copilița vorbele ți le 'nțeleg,

Dar nici măcar fărâmiță să fac d'aste nu mă leg.

Eu știu numai dela fețe sbârciturile să trag.

Să dau rumeneli, albe'e, și incolo nu mă bag

Și zise copila iară:—După cele ce-mi spui dar

Drept îți zic rău să nu-ți pară, că toate-ți sunt

[în zadar,

Dacă chipul ș'alte toate unui tânăr sau bătrân
Ca să le schimbi nu se poate, ci tot precum sunt
[rămân,

Surda ostenești tu babă cu ale tale albeli,
In deșert sunt și de geaba foite și rumeneli!
Ce folos cu măestrie un perete-l vei spoi,
Dacă nu e din mistrie neted cum va trebui?
In zadar pierde tâmplarul lucru'n lemn nebărduit,
Că măcar să-i dea cu carul tot este nerânduit.
Asemenea și nevasta, or fata, nu va pulea
Cu meșteșugirea asta între frumoase să stea.
Nu poate, zic, să se placă numai cu chipul frumos
Și pe cineva să-l facă s'o iubească mai vârtos
Ci dacă ea din natură n'are de frum'seți talent
S'aibă 'ncai învățătură și lăudat sentiment.
Școala, mamă, pe om face să se numească frumos,
Ea pe urât îl preface ca să fie drăgăstos
Și ascultă o poveste ce 'n școală azi mi s'a spus
Care și lecția-mi este și s'o'nvăț de rost ma'm pus...
Au fost trei fete odată care pe rând s'au născut,
Și d'a lor mamă și tată pe voie-le s'au crescut,
Două atât de frumoase că ar fi fost se credea,
In cât erau drăgăstoase la toți de câți se vedea.
Iar a treia prea urâtă: trup strămb și chip slut
[având,

Necăjită ș'amărâtă trăia în casă, șezând,
Căci la vr'un bal câte trele părinții când le scoteau
Numai cele frumoșele valsul, jocul învărteau.
Ele erau de minune, pe ele toți le iubeau.
Pe urâta nici un june n'o vedea nici nu-i vorbea;
Ci sta 'n seamă nebăgată într'un colț a se uita,
Și cu simțirea 'ntristată întru sine a ofta.
Dar unde e urăciune și chip slutit, neplăcut,
Mai multă înțelepciune firea să dea s'a văzut.
Așa și această fată, prea înțeleaptă fiind,

Și cu bună judecată, socotind și chibzuind,
Ceru să-i facă părinții partea ce i se cădea,
Și împotriva voinții să nu-i facă, ci să-i dea.
Zicând că, cu a ei parte are a se ritera,
Să trăiască într'o parte fără a-i mai supăra.
Ei știind-o cu minte, bucuros s'a 'nduplecat,
Și dup' ale ei cuvinte numărând partea i-a dat.
Deci cu a sa zestrișoară profesori buni ea luând
S'a tras la o moșioară, precum puse în gând.
Și acolo, într'o parte, îndată s'a apucat
Să învețe limbi și carte, muzică și orce alt.
La care ea cu silință urmând loate le-a pășit,
Și avuta sa dorință în scurt timp luă sfârșit.
Apoi după ce se roade c'o grămadă de științi
Pe profesori își sloboade și se 'ntoarce la părinți.
Cari în astfel văzând-o în brațul lor o au strâns,
Și grumazi sărutând-o de bucurie au plâns.
Auzind vecinii 'ndată și dorind a o vedea
Seara fuseră toți gata pentru dânsa bal să dea.
Mergând iară câte trele la casa ce le-a poftit
Toți lăsând pe frumusele, la dânsa s'au grămădit.
Iar când îi și auziră vorba și dulcele glas,
Cu gurile în uimire, căscând la ea au rămas.
Li da toți laude sume, de ea nu se săturau
Cea mai frumoasă din lume li se părea că era.
Astfel, mamă se preface chipul urât în frumos,
Școala pe om, om îl face, și să fie dragăstos.
Că d'ar fi fata născută cât de frumoasă măcar
Și n'o fi bine crescută, toate-i sunt într'un zadar.
Degeaba va purtă nume unuia chip lăudat,
Dacă nu va ști în lume să trateze un bărbat.
Ce folos că 'ntâi e dragă, când se cunună ș'o ia,
Și 'n urmă în iad îl bagă cu scârbele ce-i dă ea.
Cu incetul îl răcește ca fierul ars când îl scot
Și dragostea îi descrește pân' o urăște de tot,

Și atunci cea frumoasă, ce ca un soare-i părea,
Î se face 'ntunecoasă, urâtă și cea mai rea.
Neputând să se'nțeleagă, în veac nu se mai împac,
Ajung judecăți să tragă, de basmu 'n lume se fac.
Acestea mica școlară zicându-le către ea
Se duse la școală iară, altă lecție să ia.

SFÂRȘITUL TOMULUI ÎNTĂIU.